

DE GROOTSTE EN DIERBARE BELOFTEN VOOR
DE WARE CHRISTEN

Achttal preken

door

ANDREW GRAY

6^e bundel in de serie: Preken van A. Gray

Opnieuw uit het Engels vertaald door W. Westerbeke

Uitgave: Stichting GIHONBRON

Middelburg 2001.

INHOUD

- 1ste Preek: De grootste en dierbare beloften
Door welke ons de grootste en dierbare beloften geschonken zijn, opdat gij door dezelve der Goddelijke natuur deelachtig zoudt worden, nadat gij ontvloten zijt het verderf, dat in de wereld is door de begeerlijkheid.
 2 Petrus 1:4
- 2^e preek idem
- 3^e preek idem
- 4^e preek idem
- 5^e preek idem
- 6^e preek Over de nuttigheid van het geloof tot bevordering van de heiligmaking.
Om hun ogen te openen, en hen te bekeren van de duisternis tot het licht en van de macht des satans tot God; opdat zij vergeving der zonden ontvangen, en een erfdeel onder de geheiligden, door het geloof in Mij. Handelingen 26:18.
- 7^e preek De naarstigheid van een Christen om een troostvolle zekerheid te verkrijgen.
"Daarom broeders, benaarstigt u te meer, om uw roeping en verkiezing vast te maken; want dat doende zult u nimmermeer struikelen." 2 Petrus 1:10.

De eerste preek over deze tekst is niet volledig, het is een uittreksel. De tweede preek is een volledige weergave van de Engelse tekst
- 8e preek De kortstondigheid van het leven, een aandrang om die wèl te gebruiken.
"Zie, Gij hebt mijn dagen een handbreed gesteld, en mijn leeftijd is als niets voor U; immers is een ieder mens, hoe vast hij staat, enkel ijdelheid. Sela." Psalm 39:6

DE GROOTSTE EN DIERBARE BELOFTEN EERSTE PREEK

Door welke ons de grootste en dierbare beloften geschonken zijn, opdat gij door dezelve der Goddelijke natuur deelachtig zoudt worden, nadat gij ontvloden zijt het verderf, dat in de wereld is door de begeerlijkheid. 2 Petrus 1:4

Mogen wij niet met recht zeggen, wanneer de Christenen van tegenwoordig, verheven worden om te staan in de heilige plaats en zij het eeuwig leven mogen beërven, dat allen die nu voor de Troon zijn, hun harpen wel mogen neerleggen om ons te laten te zingen?

Denkt u dat het geen verborgenheid zal zijn voor de hemelsgezinde Henoch, die zoveel van zijn tijd in gemeenschap en omgang met God doorbracht, als hij zulke Christenen in die eeuwige rust zal aanschouwen, die zo weinig tijd in omgang met God hebben doorgebracht?

Zal het geen wonder zijn voor de gelovige Abraham, wanneer hij zal zien, dat zulke ongelovigen, zulke bekritiseerders van de beloften Gods, tot die waardigheid verheven worden, om met Christus te regeren?

Zal het geen raadsel zijn voor de worstelende Jacob, wanneer hij eens zal aanschouwen, dat die Christenen met onsterfelijke heerlijkheid zullen gekroond zijn, die er zo weinig van gekend hebben, wat dat was, als een vorst met God te worstelen, totdat zij overwonnen?

Zal het geen wonder zijn voor de lijdzame Job, te zien dat zulke onlijdzame Christenen, als wij geweest zijn, in die gezegende plaats der rust zullen binnengaan?

Zal het geen wonder zijn voor de heilige David, wanneer hij zal zien, dat zulke ongedode Christenen die Stad zullen binnentreden, waarin niets zal ingaan, dat onrein is?

Zal het geen wonder zijn voor de tedere Josia, te zien dat zulke Christenen als wij zijn, die een hart omdragen, zo hard als een steen, de hemel zullen binnengaan?

Zal het voor de oprechte Nathánaël geen raadsel zijn, zulke huichelachtige Christenen, als de meeste onder ons zijn, die heilige plaats te zien ingaan en te aanschouwen, hoe zij die met huichelarij en bedrog bekleed waren, nu bekleed zijn met de kleren van onsterfelijke heerlijkheid?

En zal het geen verborgenheid zijn voor de zelfverloochende Paulus, wanneer hij zal zien, dat zulke trotse en zichzelf zoekende Christenen in de hemel worden toegelaten?

Laat mij toe dit te zeggen: waar wij ook heengaan, wij zullen onvergelykelyk en éinig zijn. Zullen wij in *de eeuwige pijn* gaan, dan zullen wij de grootste schuldenaars zijn aan de oneindige rechtvaardigheid Gods, ten opzichte van de goedertierenheden die wij genoten hebben. Maar als wij in *de eeuwige vreugde* zullen gaan, zullen wij de grootste schuldenaars zijn aan de vlekkeloze genade van Christus, in betrekking tot de goedertierenheden die wij misbruikt hebben. Er zal niemand in de hemel ons gelijk zijn. En als wij naar de hel gaan, zullen er maar weinig zijn, die met ons kunnen vergeleken worden.

Laat mij er, voor ik tot de behandeling van mijn tekst overga, alleen dit nog bijvoegen: waar wij ook heengaan, wij zullen daar niet meer twifelen aan onze staat. Binnen een kort poosje zullen wij ver boven het bereik van dit ongeloof zijn. Een huichelaar zal terneergedrukt worden, vèr beneden het bereik van zijn geloof. Iemand, die verwaand van aard is, zal verlaagd worden tot vèr buiten het bereik van zijn vermetelheid. Maar een Christen zal dan niet meer ongelovig zijn. Een huichelaar zal dan niet meer geloven,

een verwaande ziel zal dan niet meer vermetel zijn. Er is geen ongeloof in de hemel en er is geen geloof, noch verwaandheid, noch welzijn in de hel.

Nu, laat ons overgaan tot wat wij voorgenomen hebben te verhandelen. Toen wij over het geloof gesproken hebben, hebben wij uw aandacht en opmerking voor die dierbare en verheven genade gevraagd, eerst zoals zij *rechtvaardigende* en ten tweede, zoals zij *heiligende* is. Wat het eerste betreft, kwamen wij tot het besluit, om dat in tweeërlei opzicht te behandelen, namelijk:

1^e Zoals het eenvoudig met Christus verenigt als de Persoon waarop het rust, waarover wij gesproken hebben uit 1 Joh. 3:23.

2^e Zoals het met Christus verenigt, Die voorgesteld wordt in de beloften. Wij hebben om daarover te spreken, deze tekst gekozen, die in het kort de volgende zaken over de beloften inhoudt:

1. De Fontein en Bron waaruit de beloften ontspringen worden ons voorgesteld in de eerste woorden van de tekst: *Door welke*, of zoals de woorden ook heel goed vertaald kunnen worden, door Wie, ziende op Jezus Christus, Die de Oorsprong en Fontein van al de beloften is.
2. De eigenschappen van de beloften:
 - (1) Het *vrije* van de beloften, aangewezen in het woord *geschonken*. "*Door Welke geschonken zijn*", wat wil zeggen, dat de beloften *vrije giften* zijn, die alleen uit het welbehagen voortvloeien.
 - (2) De *onveranderlijkheid*, dat in het woord *geschonken* ligt opgesloten, de genadegiften en de roeping Gods zijn onberouwelijk.
 - (3) Dat zij *de grootste* of *buitengewoon groot* zijn. De beloften worden *de grootste* genoemd, of ten opzichte van de prijs, die betaald is, om de beloften te verwerven, of in betrekking tot de grote dingen, die er inbegrepen liggen.
 - (4) Dat zij *dierbaar* zijn. De beloften worden *dierbaar* genoemd, óf ten opzichte van haar oorsprong, dat zij van de dierbare Christus komen. Of anders met het oog daarop, dat zij het voorwerp zijn van het dierbaar geloof, (ik bedoel, het voorwerp quo, *waardoor* Christus verkregen wordt) zoals het in het eerste vers van dit hoofdstuk genoemd wordt. Of anders zijn zij dierbaar, omdat zij dingen zijn, die een Christen heel waardig behoort te achten. Want het woord, dat met *dierbaar* is vertaald, kan ook met eerwaardig worden vertaald: *door welke ons de grootste en waardige beloften geschonken zijn*.
3. In de woorden worden ons de grote voordelen van de beloften voorgesteld: "*opdat gij door dezelve der Goddelijke natuur deelachtig zoudt worden*". Nu moet dit niet worden opgevat in de zin van een wezenlijke verandering van onze zelfstandigheid in de zelfstandigheid van God, maar zó, *dat daardoor de Goddelijke deugden van Christus in de ziel van een Christen worden gedrukt en in zijn leven en wandel worden uitgedrukt*.
4. En wat de tijd betreft, wanneer de beloften voornamelijk vervuld werden: "*nadat gij ontvloten zijt het verderf, dat in de wereld is door de begeerlijkheid*". Dat is de tijd wanneer de belofte aan een Christen wordt vervuld.

Voordat wij nu over deze dingen kunnen spreken, moeten wij iets over sommige dingen zeggen, die geweten moeten worden, om alles te beter te kunnen begrijpen.

1. Wij zullen ons niet lang ophouden in u te verklaren wat *een belofte* is. Wij verstaan door een belofte: *een heerlijke ontdekking van het welbehagen Gods in zondaren en bovendien een plan en voornemen en laat mij ook zeggen, een verbintenis, om hun zeker*

geestelijk of tijdelijk goed te schenken, of zeker geestelijk of tijdelijk kwaad van hen te weren. Het is zeker, dat er in deze omschrijving van de belofte een Goddelijke overeenstemming is tussen goedertierenheid en waarheid, tussen gerechtigheid en vrede, die elkaar kussen. Wij zullen er ook niet lang bijilstaan, om u het onderscheid tussen de beloften aan te wijzen.

- (1) Er zijn beloften, die *voorwaardelijk* en andere, die *volstrekt* zijn. Volstreekte beloften zijn die aan welker vervulling *geen voorwaarde* verbonden is, zoals bijvoorbeeld, dat God de wereld niet meer door water zal doen vergaan. Dat God Zijn Zoon in de wereld zou zenden. En ook die belofte van bekering, dat God een vleses hart zou geven. *Voorwaardelijke beloften* zijn zulke, die een zekere voorwaarde van een Christen vereisen, voordat zij vervuld worden. Zo vereist de belofte van *zaligheid*, dat het geloof vooraf ga: *die gelooft, zal zalig worden.* Zo wordt vergeving aan een Christen beloofd op bekering. Maar wij erkennen, dat er in het ganse Genadeverbond *geen voorwaardelijke* belofte voorkomt, of die kan in een *volstreekte belofte* veranderd worden. Want hetgeen in een voorwaardelijke belofte beloofd wordt als een voorwaarde, die eraan verbonden is, wordt in de volstreekte belofte als vrije genadegiften beloofd.
- (2) Sommige beloften zijn tijdelijk, andere zijn geestelijk. De tijdelijke beloven een Christen iets tijdelijks; de geestelijke beloven een gave van een eeuwig gewicht.
- (3) Er zijn sommige beloften, die niet in dit leven vervuld worden, zoals bijvoorbeeld, "*dat wij Hem zullen gelijk wezen en Hem zullen zien gelijk Hij is.*" Maar de beloften van *geloof en rechtvaardigmaking* worden in dit leven vervuld.
- (4) Sommige beloften zijn buitengewoon en andere zijn algemeen. Buitengewone beloften zijn zulke, die aan zeker gelovige in het bijzonder gegeven worden als een persoonlijk voorrecht. Zo was de belofte die Abraham ontving, dat in zijn zaad alle geslachten der aarde zouden gezegend worden, en die aan Rebekka, dat de meerdere de minderen zou dienen. De algemene beloften zijn die, waarvan elk gelovige in Christus gebruik mag maken.

Wij zullen ook niet veel woorden wisselen, om u duidelijk te maken, dat het de plicht van een Christen is, veel in geloofsoefening met de beloften werkzaam te zijn. Het is duidelijk uit Psalm 62:9: *Vertrouwt op Hem te aller tijd, o gij volk.* En ook uit de praktijk van die dierbare wolk van getuigen, in Hebreeën 11 vermeld, die in hun tijd de beloften hebben omhelsd.

Wij wilden echter wel, dat u zou overwegen, dat het voor een Christen gemakkelijker is, de *geestelijke* beloften te geloven dan de *tijdelijke*. Het is gemakkelijker op Christus te vertrouwen tot eeuwige zaligheid, dan op Hem te vertrouwen voor ons dagelijks brood, wanneer wij in moeilijkheden verkeren.

- (1) Omdat het voor een Christen moeilijk is, te geloven, dat door de dood van Christus ook de *tijdelijke beloften* verworven zijn. Hij neemt dat veel gemakkelijker aan van de geestelijke beloften, omdat hij zo moeilijk geloven kan, dat Christus ook voor zijn dagelijks brood is gestorven. Hoewel het allerzekerst is, als wij maar bedenken, dat het een bijzondere goedertierenheid is.
- (2) Als een Christen de geestelijke beloften gelooft, is er dikwijls *gevoel en rede*, die hem helpen in de geloofsoefening, althans, zij dringen niet tot het tegenovergestelde. Maar het is moeilijk te geloven in lichamelijke beloften, als een Christen in de engte verkeert, en geen uitkomst ziet en gevoel en reden op het hoofd van geloof neerdrücken en de Christen persen tot wanhoop. Bijvoorbeeld, als een

Christen in tijdelijke zorg verkeert en geen weg van ontkoming kan vinden, is er een tijdelijke belofte waarin hij mag berusten, dat zijn brood hem niet zal ontbreken, maar dat de Heere erin kan voorzien, indien Hij dat wil. Maar het sterk gevoel van honger en de reden disputeren ertegen en roepen uit: *Hoe kan mij brood gegeven worden in de wildernis?*

- (3) De verzoeken, die een Christen aanvallen, om de tijdelijke beloften niet te geloven, zijn meer *gepast voor zijn gevallen natuur*, dan de verzoeken, die zich richten op zijn vertrouwen op de geestelijke beloften. Wanneer een Christen in de wereld in moeilijkheden verkeert, zijn de verzoeken, die de oefening van zijn geloof in de weg staan, meer in overeenstemming met vlees en bloed. Wij zijn dan zo gereed aan het ongelof toe te geven, omdat wij menen, dat het redelijk en de werkelijkheid is.
- (4) Een Christen kan dikwijls zeer verschrikt zijn door *zijn dagelijkse struikelingen*, of door een of andere meer grove uitbreking in de zonde maar dat hij toch door genade ondersteund wordt, om te geloven, dat de Heere die beloften, welke zijn grote zaligheid aangaan, zal waar maken en hem in zijn einde goed zal doen. Toch kan het hem heel moeilijk vallen en kan hij erg wantrouwend zijn, om gebruik te maken van een tijdelijke belofte, om daaruit overeenkomstig zijn tegenwoordige behoefte vertroosting of bemoediging te putten. Want hij weet, dat de Heere, - hoewel Hij de ongerechtigheden van Zijn volk vergeeft, nochtans wraak doen zal over hun daden. (Psalm 99:8) Waaruit hij concludeert dat Hij zijn tegenwoordige struikeling zal kunnen straffen met dezelfde rampen, die Hij daarom over anderen heeft gebracht.
- (5) Er is ook in de besten nog veel natuurlijke en *vleselijke eigenliefde* tot het natuurlijk leven overgebleven. Zodat wij dikwijls meer moeite hebben te geloven dat onze tijdelijke nood binnenkort vervuld zal worden, dan onze geestelijke noden, omdat die meer in de toekomst liggen. Wij vertrouwen de Heere gemakkelijker onze zielen toe dan wij onze lichamen kunnen toevertrouwen, waardoor Zijn woord, soms in het ene voor ons voldoende is, maar niet in het andere.
- (6) Een laatste grond daarvan kan daarin liggen, dat een Christen onbekend is met die gewoonte om *geloof te oefenen op tijdelijke beloften*. Velen denken dat er geen plaats is voor geloofsoefening, dan in betrekking tot de zaligheid en de dingen die Boven zijn. Waardoor men daarmee veel minder gelovig werkzaam is, dan met de beloften van geestelijke zaken. En dit blijkt nog duidelijker daaruit, dat wij de mensen, zelfs geofende Christenen, hun geestelijk gebrek veel gemakkelijker zien dragen dan hun tijdelijk gebrek. Er rijst meer verdorvenheid en onlijdzaamheid op uit tijdelijk dan uit geestelijk gebrek.

2. Overweeg, dat al de plichten van een Christen omgezet zijn in beloften. Er is geen plicht, die van een Christen geëist wordt, of hij is in een belofte veranderd. Is het geloof geen plicht? Volgens 1 Joh. 3:23: *Dit is Zijn gebod, dat gij gelooft*. Is deze niet in een belofte veranderd? Jer. 3:19: *Gij zult tot Mij roepen, mijn Vader*. Het woord geeft niet alleen de noodzaak te kennen, maar ook een kracht: *gij zult het doen*. Is doding van zonde geen plicht van een Christen? Volgens Kol. 3:5: *Doodt dan uw leden die op de aarde zijn*. Dit werd in een belofte omgezet in Ezech. 36:25, waar beloofd wordt: *Van al uw onreinheden zal Ik u reinigen*. En in Micha 7:19, *dat Hij onze ongerechtigheden zal dempen*. Er staat niet, dat zij ze moeten dempen of onderwerpen, maar dat Hij het doen zal. Is de kennis Gods geen geboden plicht? En toch wordt het in een belofte van het Genadeverbond veranderd volgens Hebr. 8:11: *En zij zullen niet leren een iegelijk zijn naasten, en een iegelijk zijn broeder, zeggende: Ken den Heere; want zij zullen Mij allen kennen, van den kleine onder hen tot den grote onder hen*. Is het gebod van God te

vrezen niet uw plicht? *Vrees God en houd Zijn geboden, want dit betaamt allen mensen*, volgens Prediker 12:13. En is dat niet in een belofte veranderd? *En Ik zal Mijn vreze in hun hart geven, dat zij niet van Mij afwijken*, Jer. 32:40. *Tederheid* is ook een plicht van een Christen en het wordt beloofd in Ezech. 36:26: *En Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen en zal u een vleses hart geven*. Om hiervan nu niet meer te zeggen, zie maar deze vier hoofdstukken na: Jer. 31 en 32 en Ezech. 11 en 36 en u zult zien, dat al de plichten van het Verbond in beloften omgezet zijn. Vraagt nu iemand: Wat is hiervan het voordeel? Dan antwoord ik: Daar is allerlei voordeel aan verbonden.

- (1) Het kan een Christen hoop geven, dat hij die plichten nog wel eens verrichten zal. Zult u nog eens teder worden? Ja zeker, omdat uw tederheid, uw weekheid in een belofte ligt. Zult u nog ooit in de vreze Gods leven? Ongetwijfeld en wel op deze grond, dat het ons beloofd is. En zo zouden wij kunnen doorgaan.
- (2) Dat al de plichten, die van een Christen geëist worden, in beloften zijn omgezet, levert dit voordeel op, dat hierdoor een Christen, wanneer hij de plicht niet verrichten kan, tot God mag gaan en begeren, dat Hij Zijn woord en Zijn belofte vervullen wil. Zo mag hij niet alleen van de almacht, maar ook van de getrouwheid Gods gebruik maken.

3. Overweeg verder, dat er sommige dingen van een Christen in een belofte besloten liggen, waarvan hij niet gelooft, dat ze er in zijn en wel voornamelijk de drie volgende zaken:

- (1) De *bestrijdingen* van een Christen liggen binnen een belofte. Wanneer u overtuigd wordt, is dat de vervulling van een belofte: "En uw oren zullen horen het woord desgenen die achter u is, zeggende: Dit is de weg wandelt in denzelven, als u zoudt afwijken ter rechter- of ter linkerhand." (Jes. 30:21) Het is duidelijk, dat onze overtuigingen de vervulling van beloften zijn, omdat het zowel het werk van de Trooster is, te overtuigen alsook ons te verblijden. (Joh. 16:9) Wanneer een Christen kon geloven, dat zijn bestrijdingen de vervulling van een belofte waren, dan zou hij de trouw van God en veel liefde in zijn bestrijdingen zien.
- (2) Het *kruis* van een Christen ligt ook binnen een belofte, zodat hij, neergebogen onder zulke verdrukkingen mag zeggen: dit is de vervulling van een belofte. Dit is duidelijk in Psalm 89:33, waar midden in de beloften van het Genadeverbond die belofte voorkomt, *"dat Hij hun overtreding met de roede zal bezoeken en hun ongerechtigheid met plagen."* Hetzelfde staat in Psalm 119:75: "Ik weet, dat u mij uit getrouwheid verdrukt hebt." Waarom zegt David: *uit getrouwheid*? Omdat dit kruis de vervulling van een belofte was. Zo ook Hebr. 12:5, waar in betrekking tot het kruis gezegd wordt: "Vergeet niet de vermaning", of zoals het ook gelezen kan worden: *vergeet niet de vertroosting, welke tot u spreekt*. Alsof de Heilige Geest zeide: *"kruisen werpen veel vertroosting af,"* zoals in vs. 11: *"zij geven van zich een vreedzame vrucht der gerechtigheid."* Als dit werd geloofd, dat onze kruisen de vervulling van beloften waren, zou dat een Christen helpen tot nederige onderwerping en het zou veel klagen voorkomen.
 - ?? Dan is er ook nog dit voordeel aan verbonden, indien wij geloofden dat ons kruis de vervulling van een belofte was, wij onder een kruis veel op heiligheid zouden gezet zijn. Er is niets, dat onder een kruis de liefelijke vruchten der gerechtigheid zo tegenwerkt, als onlijdzzaamheid.
 - ?? Laat mij dit nog zeggen tot aanbeveling van een kruis: Een Christen verheft zich nooit zo snel naar de hemel als wanneer hij onder een geheiligd kruis verkeert.

Een kruis zal, wanneer het geheiligd wordt, bewijzen dat een Christen naar de hemel reist, meer dan genietingen. Onze genietingen vertragen onze weg net zoveel, als dat zij die bevorderen.

- (3) Ook ligt ons dagelijks brood, ja zelfs de haren van ons hoofd in de belofte besloten. De haren van het hoofd van een Christen zijn alle geteld en in het Verbond begrepen. Daaruit kunt u zien welk een hoge achting Christus Zijn kinderen toedraagt. *"Hij heeft dengenen, die Hem vrezden spijsz gegeven; Hij gedenkt in der eeuwigheid aan Zijn verbond."* (Psalm 111:5)
4. Een vierde overweging is, om nog een weinig de reden aan te wijzen waarom Christus de vervulling van Zijn beloften uitstelt.
- (1) *Het is zeker, dat Christenen er dikwijls toe gebracht worden, dat zij uitroepen: "Heeft de toezegging een einde?" "Zoudt Gij mij ganselijk zijn als een leugenachtige, als wateren die niet bestendig zijn?"* Christus weet, dat een Christen dikwijls meer voordeel kan trekken uit het uitstel van de vervulling van de beloften, dan uit haar vervulling. Wij zouden dit in onze bevinding kunnen nagaan, dat het meestal voor een Christen gemakkelijker, is zijn kruis te dragen, dan zijn genietingen. Volgens mij heeft David nooit zo'n goede tijd had, als toen hij als een veldhoen vervolgd werd door zijn zoon Absalom. Toen was de vrucht van de genade het liefelijkst in zijn uitwerkingen. Maar laat zijn weg voorspoedig zijn en wij zien hem dan in de zonde van overspel vallen. Wilt toch niet morren, wanneer een kruis u drukt. Wij zouden het ongetwijfeld, als wij geestelijk verstand hadden, niet zo gevaarlijk achten onder kruis te zijn als onder voorspoed. Dan zouden wij meer kracht hebben om het kruis te dragen, dan voorspoed te verdragen.
- (2) *De traagheid van een Christen, aan wie de beloften gedaan zijn, vertraagt hun vervulling, zoals wij duidelijk zien bij het volk van Israël.* Zij brachten veertig jaar in de woestijn door, voordat de belofte vervuld werd, dat zij Kanaän zouden ingaan. Die belofte had in een paar dagen vervuld kunnen worden. Toch liet de vervulling, vanwege hun zonde, veertig jaar op zich wachten. "En uw kinderen zullen gaan weiden in deze woestijn, veertig jaar, en zullen uw hoerereien dragen, totdat uwe dode lichamen verteerd zijn in deze woestijn. Naar het getal der dagen, in dewelke u dat land verspied hebt, veertig dagen, elken dag voor elk jaar, zult gij uw ongerechtigheden dragen, veertig jaar, en zult gewaar worden Mijn afbreking." (Num. 14:33, 34)
- (3) *De vervulling der beloften wordt uitgesteld, opdat het geloof meer geoefend worde.* Dit blijkt duidelijk uit dat opmerkelijk woord: "Ter tijd toe dat Zijn woord kwam," dat is, tot het woord des Heeren vervuld werd, "heeft hem de rede des Heeren doorlouterd. Dat wil zeggen, dat Gods belofte aan Jozef het onderwerp van zijn beproeving was, in het bijzonder voor zijn geloof. Het is inderdaad moeilijk voor een Christen, geloof te oefenen op een woord, waarvan de vervulling wordt uitgesteld.
- (4) *Een andere grond van uitstel is, dat er meer behoefte aan het gebed zal zijn.* Het is dan ook zeker, dat men er nooit meer voordeel uit kan trekken, dan door veel in het gebed te zijn. De beloften geven aanleiding tot bidden. "En het volk geloofde, en zij neigden hun hoofden, en aanbaden." (Exod. 4:31) David zei, toen hem grote beloften gedaan waren: "Daarom heeft Uw knecht in zijn hart gevonden, dit gebed

tot U te bidden." (2 Sam. 7:27) en in Psalm 119:49. "Gedenk des woords tot Uwen knecht gesproken, op hetwelk Gij mij hebt doen hopen. Het is een slecht gevolg als wij door uitstel ongeduldig worden en wij maken ook een slechte conclusie als wij ons vertrouwen wegwerpen. Weet dat, als de beloften vervuld worden, nadat zij lang uitgesteld waren, er dan een luister van afstraalt, die alle uitstel vergoedt.

- (5) *Dan is er nog een reden waarom de vervulling van de belofte wordt uitgesteld, namelijk: dat hetgeen beloofd is de Christen des te aangenamer zal zijn, wanneer het komt.* Dit blijkt uit dat woord van Salomo: "De uitgestelde hoop krenkt het hart, maar de begeerte die komt is een boom des levens." (Spr. 13:12) O, wat is een gave die een Christen ontvangt op een belofte toch zoet! Ja, de vervulling van een belofte is een dronk koud water, aangenamer 'dan een vette maaltijd, van vet vol mergs, van reine wijnen die gezuiverd zijn'. Uw brood en uw water te ontvangen als de vervulling van een belofte, zal ze eerst echt smakelijk voor u maken.
- (6) *De Heere stelt Zijn beloften uit, opdat een Christen zijn afhankelijkheid beter zal leren kennen en altijd aan de genadetroon zal gebonden blijven.* Een Christen gaat tot God uit een drievoudig beginsel. Hij gaat tot God uit een beginsel van *geloof*, van *noodzaak* en van *liefde*. Maar wilt u weten, wat een Christen het meest tot God uitdrijft? Het is de noodzaak. Geloof mij, was het niet, dat de noodzaak hem aan de voetbank van de Troon bracht, hij zou, alleen uit het beginsel van liefde of geloof, er maar zelden gevonden worden.
- (7) *En eindelijk is er nog dezen reden, waarom de vervulling van de beloften wordt uitgesteld, dat de heerlijkheid van de wijsheid Gods en de heerlijkheid van Zijn macht in de vervulling tevoorschijn moge komen.* Ik wilde tot u, die in deze beproeving verkeert, klagende over het gemis van de vervulling van de belofte, slechts deze weinige dingen zeggen:
- (1) Geloof, dat de belofte eens zal vervuld worden, hoewel het gezicht vertoeft, het toch gewis komen zal.
 - (2) Geloof, dat elk uur uitstel een lieflijk liefdedoel heeft; er is geen ogenblik uitstel, dat u niet tot voordeel strekken zal. "En wij weten, dat dengenen die God liefhebben alle dingen meewerken ten goede."
 - (3) Die belofte, welke eindelijk na lang uitstel vervuld wordt, brengt de drie volgende liefelijke en zielverkwikkende zaken met zich mee:
 - ?? Zij wordt op de juiste tijd vervuld. Als een Christen het wil nagaan, zal hij zien, hoe luisterrijk de oneindige wijsheid zich ontdekt, dat de tijd van de vervulling juist op die dag bepaald is. Hij zal gedrongen worden uit te roepen, dat wanneer de belofte eerder vervuld was, er niet zoveel wijsheid in gezien zou worden.
 - ?? Dat de belofte, wanneer zij eindelijk vervuld is, meer in liefdesuitgangen zal doen werkzaam zijn, dan wanneer zij zo spoedig vervuld wordt. Er is niets, dat de ziel zo in liefde doet ontvlammen, als dat de vervulling van de belofte lang op zich heeft laten wachten.
 - ?? Als de belofte na lang uitstel vervuld wordt, gaat dit meestal met veel gevoel samen. Het zal maar zelden voorkomen, dat de ziel van een Christen dan niet is als een gewaterd hof en als springaders van de wateren, waar nooit geen water ontbreekt. Zo'n belofte is in haar vervulling met liefdegeur doortrokken.

Om hiermee onze rede voor deze keer te eindigen, zullen wij nog zes gebreken opnoemen in het geloof van een Christen, die op de beloften leeft:

1. *Als ons geloof verzwakt en wij onlijdzaam worden, kunnen wij niet op de vervulling van de belofte in lijdzaamheid wachten, wanneer zij wordt uitgesteld.* U kunt zien, dat in de Schriften lijdzaamheid en geloof dikwijls worden samengevoegd, wat wil zeggen dat het onmogelijk is, wanneer lijdzaamheid ontbreekt, wij kunnen geloven zoals het behoort. "Zijt navolgers dergenen, die door geloof en lankmoedigheid (dat is, lijdzaamheid) de beloftenissen beërven" (Hebr. 6:12). Hier is de lijdzaamheid en het geloof der heiligen. (Openb. 13:10)

2. *Ons geloof is in het vasthouden van de beloften zeer onstandvastig.* Wanneer een belofte eerst met kracht tot ons komt, dan geloven en omhelzen wij die, maar als er zes of zeven dagen zijn verlopen zal het geloof verflauwen. Wij hebben hiervan een bewijs in Exod. 4:31 vergeleken met Exod. 6:8. Toen de belofte eerst tot het volk van Israël kwam, dat het uit Egypte zou verlost worden, geloofden zij de belofte en aanbaden. Maar kijk eens naar hen in Exod. 6:8 en u ziet, hoe zij in ongeloof naar Mozes niet hoorden vanwege de benauwdheid des geestes. Ik zal u de reden opnoemen, waarom ons geloof zo dikwijls bezwijkt.

- (1) Soms zal het lezen van een belofte een Christen als een smakelijke spijze zijn. Hij leest van het Verbond en het zal geuren van liefde, zodat zijn ziel daarna met blijdschap vervuld is. Op een andere tijd kan hij die belofte weer lezen maar ze zal hem onsmakelijk zijn als 'het wit van een dooier en als zijn laffe spijze'.
- (2) Omdat wij niet veel werkzaam zijn in het uitzien naar de dingen, die ons beloofd zijn. Waarvan de beoefening zeker veel van onze aanvechtingen de mond zou snoeren.

3. *Een derde gebrek in ons geloof is, dat wij niet ijverig zijn.* Wij noemen het een ijverig geloof, als een Christen, nadat hij geloofd heeft, veel in het gebed werkzaam is om de vervulling van de belofte. Hij moest die veel overpeinzen, om ze begeerlijk en liefelijk voor hem te maken.

4. *Een vierde gebrek is dit, dat wij ons geloof meer bouwen op de uitwendige werkingen Gods dan op het woord.* Wanneer onze weg evenwijdig loopt met de belofte, dan geloven wij, maar als die er recht tegenin gaat dan zijn wij geneigd ons vertrouwen en onze hoop weg te werpen. Ik zal u enkele grote moeilijkheden van het geloven zeggen:

- (1) Het is moeilijk voor een Christen, te geloven, wanneer de uitleg van een tekst de belofte schijnt teniet te doen. Ik bedoel, wanneer de uitleg schijnt te verklaren, dat de belofte nooit vervuld zal worden. Het is moeilijk, te geloven, wanneer de wegen des Heeren zeggen, dat het woord des Heeren zal falen, terwijl de beloften u bevelen te geloven.
- (2) Het is moeilijk voor een Christen, het woord van de belofte in de ene en de onmogelijkheden in de andere hand te nemen, en dan te zeggen: O, dierbare Christus, verzoen die twee met elkaar, zodat de onmogelijkheden de belofte niet teniet doen, opdat de belofte toch vervuld worde.

5. *En dan is er ook dit gebrek in ons geloof, dat wij ons geloof meer bouwen op ons gevoel, dan op het woord van de belofte.* Wanneer een Christen in een goede gestalte is, gelooft hij, maar als Christus Zijn aangezicht verbergt, geeft hij alle hoop op.

6. *En eindelijk is er nog dit gebrek, dat ons geloof in de beloften zo oppervlakkig is.* Wij geloven in de waarheid van de beloften, maar wij zijn niet werkzaam, om ze persoonlijk toegepast te hebben.

Ik zal mij niet lang bezighouden met een woord van toepassing op hetgeen wij gesproken hebben. Ik zou alleen wensen, dat de Christenen van deze eeuw en zij die hier zijn, naar huis gingen met deze overtuiging van de verdoemelijke veronachtzaming van het leven des geloofs op beloften. Een Christen verzuimt het meest deze drie plichten van de godsdienst: de plicht van *zelfonderzoek*, van *het geloven* en die zielverheffende plicht van *meditatie*. Deze plichten worden zo voortdurend verzuimd, dat het bijna onmogelijk is, iemand te overtuigen dat hij ze verwaarloost.

Laat ik een woord spreken tot hen, die vervreemd zijn van het geloof van de beloften, die vreemdelingen zijn van die gezegende dingen, die opgetekend zijn in het Verbond. Ik heb dit tot u te zeggen, dat u ongetwijfeld uw zintuigen zult moeten geloven, indien u Zijn woord niet wilt geloven.

Het is inderdaad de vraag, welk van al de zintuigen in de hemel het meest verzadigd zal worden.

Of het ons *gezicht* is, wanneer wij de Koning in Zijn schoonheid zullen aanschouwen en Hem zullen zien, gelijk Hij is.

Of het *gehoor*, wanneer wij die welluidende Halleluja's, zonder de minsten wanklank of storing, van dat ontelbaar gezelschap van hen, die om de Troon zijn, zullen horen.

Of de *reuk*, wanneer wij de liefelijke geur van Zijn kleren zullen ruiken, 'die welriekende gemaakt zijn met allerlei poeder des kruideniers'.

Of het *gevoel*, want dan zal hetgeen Maria verboden werd, - "raak Mij niet aan," - ingetrokken zijn en zal het ons vergund worden, Hem te omhelzen, die nu tot de Vader is opgevaren.

Of de *smaak*, wanneer wij drinken zullen uit die rivieren van vertroosting, die nooit zullen uitdrogen? Dit, zeg ik, is inderdaad een grote vraag.

Maar vergunt mij te zeggen, o godloochenaars, vijanden Gods, dat het ook de grote vraag is, welk van de vijf zintuigen van een verwoorpene in de hel het meest gepijnigd zal worden en wat u daarop kunt antwoorden.

Denkt u, dat het uw *gezicht* zal zijn, wanneer u de duisternis van toorn, de duivel en zijn engelen, en uw medegevangenen in die kerker zult zien?

Of denkt u, dat uw *gehoor* in de hel het meest zal gepijnigd worden, wanneer u dat gegil en gehuil zult horen, dat eeuwig voor God zal opgaan van de zielen, die in de gevangenis zijn? O, de grootste vijand zou wel medelijden hebben met zijn vijand, als hij zo'n geschreeuw moest horen?

Of zegt u misschien, dat de *smaak* het meest zal gepijnigd worden, wanneer u zult drinken uit die rivieren van zwavel?

Of zal het uw *gevoel* zijn, wanneer u gepijnigd zult worden met vlammen van eeuwige gramschap?

Of meent u, dat het de *reuk* zal zijn, wanneer u, als het ware, eeuwig stikken zult in de rook van die sulferachtige oven?

Of denkt u, indien Kaïn uit de hel die leer zou komen prediken, dat wij de heiligen niet moeten vervolgen, wij naar hem zouden horen? Of, als Absalom uit de hel zou komen, om tegen de eerezucht te preken, dat wij naar hem zouden luisteren? Of, als Achitófél uit

de dood zou opstaan en u die leer zou prediken, "de wijze beroeme zich niet in zijn wijsheid", dat u uw oren niet zou dichtstoppen? Of wanneer Judas uit de hel zou komen, om het kwaad van huichelarij te prediken, in de Zoon des mensen met een kus te verraden, dat u hem zou geloven? Of indien de rijke man, die in het Evangelie vermeld wordt, uit de hel zou komen en over die tekst zou komen prediken uit Jac. 5:1 "Welaan nu gij rijken, weent en huilt over uw ellendigheden, die over u komen." En dat Démas hem zou komen steunen met die tekst: "Hebt de wereld niet lief, noch hetgeen in de wereld is", O, ik vrees, dat u zou uitroepen: wij zullen die leer op een andere tijd aannemen. Maar wij willen er niet langer op aandringen. O, dat u wilde geloven dat er een eeuwigheid van pijn is en een eeuwigheid van vreugde!

Ik wil u nog een godloochenaar beschrijven en dat aan uw overdenking meegeven. Het is gemakkelijker honderd van u te overtuigen van het gemis aan de *vreze* Gods, dan dat u het *geloof en de liefde* tot God mist. O, dat ingebeeld geloof en die waan van liefde! Zult u nooit die twee afgoden verlaten? Ik beken, eenmaal zult u een geloof hebben, dat niemand u kan ontnemen, namelijk, het geloof van die waarheid dat er, wanneer u eens in de eeuwige pijn zult binnengegaan zijn, nooit verlossing uit die plaats mogelijk zal zijn. Ontwaakt, ontwaakt, want ziet, de Rechter komt en Hij zal op hen, die Hem niet kennen, de wraak doen neerdalen.

Zijn gezegende en dierbare Naam, begeren wij dankzegging te geven. Amen.

DE GROOTSTE EN DIERBARE BELOFTEN TWEEDE PREEK

Door welke ons de grootste en dierbare beloften geschonken zijn, opdat gij door dezelve der Goddelijke natuur deelachtig zoudt worden, nadat gij ontvloden zijt het verderf, dat in de wereld is door de begeerlijkheid. 2 Petrus 1:4

Hoewel gerechtigheid en gericht de vastigheid van Gods troons zijn, nochtans gaan goedertierenheid en waarheid er voor Hem heen, als twee Goddelijke deurwachters om ons tot God te brengen. Er zijn twee zaken die Christenen in het bijzonder heel ernstig moesten overdenken:

Ten eerste, het onrecht en de beledigingen, die u Christus hebt aangedaan. En ten tweede die oneindige daden van dierbare neerbuiging, die Christus u betoond heeft, opdat de ene u tot droefheid en ootmoed en de andere tot een liefelijke verwondering en bewondering mocht aanzetten.

Ik wil dit eens aan u vragen: indien Christus u zou aanspreken met die woorden, waarmee Absalom Husai aansprak: "Is dit uw weldadigheid aan uw vriend?" O geliefden, wat zou u antwoorden, wanneer u zó bestraft werd? Ik denk, indien Christus niet vergeetachtig wilde zijn om onze beledigingen en onrecht te vergeten, ik niet zou weten, met welk doel Hij ooit iets zou willen vergeten. Want Hij weet niet wat het is, onze *goede werken* te vergeten, maar Hij toont Zich gelukkig wèl bekwaam onze *beledigingen* te vergeten. Maar integendeel, van onszelf moeten wij zeggen, dat wij vervloekt bekwaam zijn ze te vergeten. De volgende drie dingen worden gemakkelijk door Christenen vergeten:

1. Zij vergeten zeer dikwijls, dat Hij de grote Auteur van de beloften is, en Hij terecht de beschuldiging tegen hen kan inbrengen: "*Waarom hebt gij Mij vergeten?*"
2. Zij vergeten de weldadigheden en die Goddelijke liefdebewijzen, die Christus hen geschonken heeft.
3. Zij vergeten zelfs hun ongerechtigheid, ja, zij vergeten die soms, voordat Christus die heeft vergeten en hen een bewijs van vergeving heeft gegeven. Ik zal mij niet lang ophouden om tegen u te getuigen, voor uw lage waardering van die gezegende en edele *Plant van Naam*. Ik denk, dat al was er niet meer, om bewijs te leveren van de geringe achting die wij Christus toedragen, dan alleen dit dat wij Zijn beloften zo gering schatten, het al meer dan voldoende zou zijn. Bovendien, getuigt het ook niet hoe gering wij de Heilige en Rechtvaardige achten, dat wij meer staan naar een uitwendige daad, dan naar een inwendige gelijkvormigheid met Hem? Wij mogen de Christenen van dezen tijd *Naftali* noemen, *zij zijn een losgelaten hinde*, zij geven Christus schone woorden, maar geen schone praktijken! Dan getuigt ook dit nog van onze geringschatting van Christus, dat wij de verborgen en afgezonderde omgang en gemeenschap met Hem zo verwaarlozen. Ik veronderstel, dat er hier zijn, bij wie hun consciëntie hen aanklaagt dat zij zich niet oefenen tot Godzaligheid.

Ik wil alleen dat woord tot u spreken, dat Gideon bij een andere gelegenheid sprak "Zo de Heere met ons is, waarom is ons dan dit alles wedervaren?" Wat is er een geest van vormelijkheid; wat een geest van luiheid; wat een geest van verharding en wat een geest van geringschatting van Christus ...! Ik veronderstel, dat, wanneer er een kroniek geschreven werd van het leven van al de heiligen, die er van Adam af geweest zijn, en als de Christenen van deze tijd die zouden doorlezen, dat zij aan het slot van het leven

van Adam moesten zeggen: *"mijn leven is niet zoals het zijne"*. En als zij het leven van Abel zouden lezen, zij het moesten besluiten met: *"mijn leven is niet gelijk het zijne"*. En als zij het leven van Henoch zouden lezen, moesten zij bekennen: *"mijn leven is niet gelijk het zijne"*. O, met wie van de heiligen kunnen wij vergeleken worden? En indien wij tot hen zouden gaan, zou er één onder zijn, die tot ons kon zeggen: *"uw leven is gelijk het mijne?"*

Maar om tot onze tekstwoorden te komen, toen wij er de vorige keer over spraken, zeiden wij, dat er de volgende zaken in betrekking tot de beloften in begrepen liggen:

1. De fontein en bron waaruit deze beloften ontspringen worden ons voorgesteld in de woorden *"door welke"* of *"door Wie"*, ziende op Jezus Christus.
2. De tweede zaak in betrekking tot de beloften is, de eigenschappen van de beloften, welke deze vier zijn:
 - (1) Dat de beloften vrij of *om niet* zijn, hetgeen vervat is in de woorden: *"door welke ons geschonken zijn."* Al de beloften van het eeuwig Verbond zijn vrij en zonder verdienste.
 - (2) Dat zij *onveranderlijk* zijn, hetgeen vervat is in het woord *"geschonken"*. De genadegiften en de roeping Gods zijn onberouwelijk.
 - (3) Dat zij *"de grootste"* of *"buitengewoon groot"* zijn.
 - (4) Dat zij *"de dierbaarste"* of *"buitengewoon dierbaar"* zijn.
3. De derde zaak in betrekking tot de beloften is het voordeel, dat een Christen door de beloften toevloeit, *"dat hij door dezelve der Goddelijke natuur deelachtig zou worden."*
4. De vierde of laatste zaak is, dat de tijd wanneer de beloften speciaal vervuld worden, is, *"nadat gij ontvloten zijt het verderf, dat in de wereld is, door de begeerlijkheid."*

In de verhandeling van ons eerste punt, namelijk: de Fontein en Bron waaruit de beloften ontspringen, "door Welke", dat is Jezus Christus, zullen wij twee zaken behandelen.

Ten eerste, *in welk opzicht kan gezegd worden, dat Christus de Fontein en Bron van de beloften is.* Naar onze mening kan dat van Hem gezegd worden in de volgende opzichten:

1. *Omdat Hij de beloften voor ons met Zijn dierbaar bloed verworven heeft.* Er is in het gehele eeuwige Verbond niet één belofte, die niet betaald is met het bloed van de Zoon van God. Dit blijkt duidelijk uit Efeze 2:12-15, waar Paulus van de heidenen zegt dat zij vreemdelingen waren van het Verbond der belofte, in vs. 13 voorstelt, *hoe* zij bij het Verbond gebracht waren, namelijk, *door het bloed van Christus*. Hij zegt ook in Efeze 3:6, dat de beloften van het Evangelie *ons in Christus geschonken zijn*, dat is, dat zij door Hem verworven en verdiend zijn. In 1 Petrus 1:19 staat, *dat wij verlost zijn door het dierbaar bloed van Christus*, of, dat de belofte van verlossing door bloed gekocht is.
2. *Christus kan in dit opzicht de Fontein van de beloften genoemd worden, dat Hij de Persoon is, Wie de beloften van het Verbond éérs gedaan zijn, terwijl ze ons door Hem toekomen.* De beloften zijn tot Abraham en zijn zaad gesproken, niet als van velen; maar als van één, dat is, Christus (Gal. 3:16). De beloften van genade en zaligheid zijn ons gegeven in Christus Jezus, *vóór de tijden der eeuwen* (2 Tim. 1:9). Weliswaar zijn de beloften niet aan Christus gedaan, alleen aangemerkt als de Zoon van God, - want Hij had geen andere liefdebetrekking op ons dan de Vader of de

Heilige Geest - toch zijn zij Hem éérs gedaan als de Middelaar en het Hoofd van de gemeente, en als die gezegende Scheidsman, de Koning der heiligen, de grote Bewaarder van al de rechten van de jonge erfgenamen van de heerlijkheid. Zo ontvangen wij alles uit Zijn volheid, ook genade voor genade.

3. *Ook in dit opzicht mogen wij zeggen, dat Christus de Fontein van de beloften is, omdat wij alleen door Hem recht op al de beloften hebben.* Dit blijkt duidelijk uit 1 Kor. 3:22, 23, waar die twee samengevoegd zijn: "gij zijt van Christus" en "alle dingen zijn uwe". Zodra een ziel Christus aanneemt in *het Verbond der belofte*, is er niet een belofte in de Schrift, of hij mag er dit opschrift boven zetten: '*dit is van mij, dit is van mij*'.
4. *Van Christus mag ook gezegd worden, dat Hij de Fontein van de beloften is, omdat Hij de Persoon is Die de beloften toepast, ons erop doet rusten en ze ons doet geloven.* Dit erkent David: "Gedenk des woords tot Uwen knecht gesproken, op hetwelk Gij mij hebt doen hopen." Hij wil zeggen: Ik zou nooit een belofte geloofd hebben, als U het mij niet gegeven had. Het geloof wordt dan ook *Gods gave* (Efeze 11:8) genoemd. Ja, het geloofsvermogen om te kunnen geloven is de koninklijke gift en gave van Christus.
5. *Van Hem mag ook gezegd worden, dat Hij de Fontein van de beloften is, omdat Hij ons geschikt maakt, zodat ze aan ons vervuld kunnen worden.* Christus geeft ons kracht, om *de voorwaarde* te gehoorzamen, die aan de belofte verbonden is. Christus werkt de hebbelijke [inwendig, aanwezige] genade in ons, waardoor wij in staat gesteld worden, om geloof te oefenen op de beloften. Dit houdt in, dat al zou de hele Schrift uit beloften bestaan, wij nooit één belofte zouden kunnen geloven en er dus nooit één belofte aan ons zou vervuld worden, wanneer het ons niet door Christus, uit genade gegeven werd.
6. *Het laatste opzicht waarin van Christus mag gezegd worden, dat Hij de Fontein van de beloften is, is, dat al de beloften van het eeuwig Verbond door Hem hun vervulling ontvangen.* "Want zo vele beloften Gods als er zijn, die zijn in Hem ja en zijn in Hem amen." Zodat u het aan Christus te danken hebt, niet alleen dat de beloften gegeven zijn, maar ook dat zij vervuld worden.

Ten tweede zullen wij, naar aanleiding hiervan, dat Christus de Fontein van de beloften is, *drie uitnemende en belangrijke plichten op uw ziel binden.*

?? De eerste is, dat u toch de beloften niet zult kleinachten, nu zij de beken en stromen zijn, die uit die gezegende Oceaan voortvloeien. O, wat zou een Christen de belofte van zijn dagelijks brood hoogachten, als hij geloofde dat die door het bloed van de Tweede Persoon van de gezegende Drie-eenheid is gekocht. En laat mij dit zeggen, dat het onmogelijk is, dat u de beloften hoogschat, zolang u ze niet terugbrengt tot haar Oorsprong en Fontein. Leert dit eens verstaan, dat al de beloften zoete stromen van liefde zijn, die door het hart van de dierbaren Christus gelopen zijn, vanwaar zij u zijn toegevoerd. Wanneer u dit mag geloven, hoe zoudt u dan neerzitten en u in de beloften vertroosten en bovenmate verheugen.

?? De tweede plicht waarop wij bij u zullen aandringen is, dat u, nu Christus de Fontein en Oorsprong van de beloften is, veel werkzaam zult zijn in ze toe te passen. Ik zal hierover iets over de volgende drie dingen zeggen.

In de eerste plaats wil ik iets zeggen over de bewijzen en kenmerken van hen, die recht hebben, om de belofte toe te passen.

1. Het eerste is, indien iemand gevoelig overtuigd is, van zijn behoefte aan en de noodzaak van zo'n belofte. Bent u overtuigd van de noodzaak ervan? Dan mag u daaruit het besluit trekken: ik heb recht op de belofte. Is dit geen blijde tijding? Ik weet dat er zijn, die onder zodanige overtuiging van hun zonden verkeren, dat zij denken dat het vermetelheid is de beloften toe te passen. Maar laat mij dit zeggen, dat indien u onder gevoelige overtuigingen van uw verloren staat bent, dan zou u er een wereld voor over hebben, als u maar het geringste houvast aan één belofte mocht hebben. Geloof mij, de werking van het ongeloof heeft zijn hoogte nog niet bereikt, zolang wij niet door de aarde heen zouden willen graven, om één belofte te krijgen. Ja, voordat het zover is gekomen, zouden onze zielen ze willen najagen van het ene eind tot het andere eind van de wereld. En ter bevestiging van deze bewering, dat *gevoelige noodzaak* een recht geeft op de beloften, verwijs ik u naar die grote beloften van het eeuwig Verbond in Jesaja 55:1-3: *O, alle gij dorstigen, komt tot de wateren*, enz. Ik vraag, of die niet gedaan zijn aan die Christen, die in nood verkeert? Is ook de nodiging van Jezus Christus in Matth. 11:28, waar de grote beloften van het Evangelie worden aangekondigd, niet gedaan aan hen die vermoeid en belast zijn? Christus zou dat als een vriendelijkheid jegens Hem aanmerken, dat u niet wilt disputeren, maar geloven; dat u uw nood wilt beschouwen als Zijn roepstem om de beloften te geloven.
2. *Hij die de beloften hoogschat heeft recht, de beloften toe te passen.* Laat uw ziel door geloof en liefde Christus omhelzen en u mag met vrijmoedigheid de beloften omhelzen. Indien u meer werkzaam was in de beloften te geloven, u zou ze hoger en meerder achting toedragen. Wilt u de reden weten, waarom Christus niet de hoogste plaats in ons hart heeft? Het is hierom, omdat wij niet altijd de noodzaak van de beloften zien en de oefening van ons geloof op de beloften ons dagelijks werk niet is.
3. *Dit heeft ook veel recht op de beloften, als een Christen met kracht een belofte voorkomt, wanneer hij tot God kan naderen in het gebed en onder een gevoelig besef verkeert van zijn zwakheid, dan heeft hij dadelijk recht om de beloften toe te passen.* Bijvoorbeeld, als een Christen bezig is, om zich van Christus uit te sluiten, - hetgeen maar een onaangename bezigheid is - en hem komt met kracht een belofte voor, die hem enige grond van hoop geeft, dat hij Christus mag toepassen en op Hem betrouwen. Of, als een Christen bezwijkt van droefheid en op het punt staat het op te geven en hem wordt met kracht een woord van belofte toegepast, dat hem ondersteunt in het uur van beproeving, dan mag hij daaruit vrij zeker het besluit opmaken, dat hij recht heeft die belofte te geloven.
4. *Dan is er nog dit kenmerk: iemand die de beloften hoogschat, heeft recht ze toe te passen.* Het is uitmuntend en zeer belangrijk voor een Christen, de uitnemendheid van de beloften te geloven, wanneer hij de dadelijke toepassing moet missen. Als een Christen daar maar komen kan, dat hij ziet, dat niets bij de grote dingen van het eeuwig Verbond te vergelijken is, dan is dat voor hem *een deur van hoop in het dal van Achor*, dat Christus ze eens zal toepassen.

5. *Wanneer een Christen grote lust heeft in de beloften, wanneer ze zijn gehemelte zoet en de verkwikking en verheuging van zijn hart is, is het een onloochenbaar teken, dat hij recht heeft van zulke beloften gebruik te maken.* Is u ziel nooit verkwikt geworden tijdens het lezen van het Verbond van de oneindige liefde en de liefelijke beloften die daarin begrepen liggen? Ik zou willen, dat u *die beloften* aantekende, die u tot ondersteuning zijn geweest in uw benauwdheden. Vergeet die beloften niet, waardoor uw ziel verlevendigd werd, waarvan u zegt: 'dit was eens mijn smakelijke spijze, waardoor ik verheugd werd ten dage mijner benauwdheid'. U moest ook *de tijd* aantekenen van de vervulling van de beloften, want u zult oneindige wijsheid helder zien uitblinken dat ze juist op die tijd vervuld werden. Geef ook nauwkeurig acht op uw gestalte, hoe die was, toen de belofte vervuld werd. U kunt dit ook dikwijls in de Schrift vinden. Daardoor kunt u zo'n verlevendigend en voordelig genot in de beloften vinden, dat het u een zeer duidelijk bewijs van uw recht op dezelve zal opleveren.
6. *Tenslotte, geeft dit recht op de belofte, wanneer een Christen in zijn moeilijkheden uit niets anders troost kan ontvangen en alle andere dingen maar onnutte geneesmeesters en nietige vertroosters zijn; als hij overtuigd is, dat er geen blijdschap onder zo'n kruis te bekomen is, dan door het geloof op de beloften.* Laat mij nog dit zeggen: O geliefden in de Heere, is niet uw onderschatten van de beloften en uw geringe geloofsoefening uw eigen schuld? Ik wil u deze vraag stellen: Wanneer bent u voor het laatst ernstig werkzaam geweest, om een belofte van het Genadeverbond toe te passen? Wanneer hebt u er voor het laatst geloof op geoefend? Wil ik u eens zeggen, wat de praktijk van de meesten van ons is? Wij zijn misschien werkzaam met één belofte om die toe te passen, maar al de overige leggen wij aan een kant en wij zien er in het geheel niet naar om. Wij zien uit naar een toepassing van de zaligheid en van verlossing door Christus, maar wij zijn niet werkzaam met de beloften van heiligmaking; van bekwaammaking tot het verrichten van de plichten; van ondersteuning onder het kruis; van troost op onze weg naar de hemel, en met beloften voor allerlei gewone zaken. Indien een Christen al de beloften geloofde, hij zou zelfs terwijl hij nog hier is, kunnen neerzitten en een van de liederen Sions zingen, hoewel hij nog in een vreemd land is.

2. De tweede zaak, waarover ik zal spreken aangaande de toepassing van de beloften, zal zijn, *u enige regelen voor te stellen, opdat u daarvan gebruik kunt maken in ze toe te passen.*

(1) Overweeg ernstig de volgende vier zaken:

1. *De trouw en waarheid* van de beloften, dat zij gesproken zijn door Hem, die de *getrouwe Getuige* en de *Amen* is. Zó deed Paulus, toen hij de belofte toepaste door het besluit op te maken: "Dit is een getrouw woord." (1 Tim. 1:1) Zo ook in Openb. 22 van het begin tot het 6^e vers, waar grote beloften gedaan worden en veel gesproken. wordt tot lof van de hemel. Vervolgens wordt er in het 6^e vers aan toegevoegd: "Deze woorden zijn getrouw en waarachtig." Alsof Johannes wil zeggen: al wat ik over de hemel gezegd heb kan nergens toe dienen, als u de waarheid van de beloften niet gelooft. Zó deed David ook: "Nu dan, Heere HEERE, Gij zijt die God en Uw woorden zullen waarheid zijn." (2 Sam. 7:28) Deze woorden voegt hij toe aan de dadelijke toepassing van de beloften.

2. Overweeg naarstig *de liefelijkheid en voortreffelijkheid* van de beloften. Dit was de praktijk van Paulus Hij zegt niet alleen: "Dit is een getrouw woord," maar hij voegt er aan toe, "en alle aanneming waardig." (1 Tim. 1:15) Zo deed David ook. Hij zei: "De wet Uws monds is mij beter dan duizenden van goud of zilver." (Ps. 119:72) Dat is niet gering, zulke gedachten te hebben van de beloften, dat wij ze hoger schatten dan duizenden van goud. Het is helemaal in strijd met het gevoelen van de meesten van u, die de wereld kiezen boven de beloften van het verbond. Hij getuigt ook in vers 162 dat dit zijn praktijk was: "Ik ben vrolijk over Uw toezegging, als een die een groten buit vindt". Hij schatte de beloften hoger, dan het verdelen van de buit na de strijd.
 3. Laat een Christen hieruit leren hoe *noodzakelijk de beloften* hem zijn, dat er geen andere weg is, om die weldaden deelachtig te worden, dan door de beloften te omhelzen en aan te grijpen.
 4. Eindelijk moest een Christen ook ernstig overwegen hoe *gepast de beloften* zijn, om zijn noden te beantwoorden. In de tijd van nood wordt hem een kostelijk middel geopenbaard.
- (2) *De tweede regel, die wij aangaande de toepassing van de beloften wensen te omschrijven, is, dat u niet dadelijk op het geloven van de beloften gevoelige vertroosting moet verwachten.* Een Christen kan de beloften toepassen en toch de blijdschap en zoetheid ervan nog missen. Dit blijkt uit Ps. 119:25: "Mijn ziel kleeft aan het stof." David verkeert onder grote benauwdheid en droefheid en toch gelooft hij de beloften, zoals de volgende woorden duidelijk aanwijzen: "maak mij levendig naar Uw woord." Hij maakt aanspraak op de beloften, zoals duidelijk blijkt uit vers 81: "Mijn ziel is bezweken van verlangen." Hij verkeert in grote droefheid en toch oefent hij geloof op de beloften: "Op Uw woord heb ik gehoopt." Een Christen moest Christus vrijlaten, om hem de zoetheid van de belofte op Zijn tijd te mogen genieten. Wat betekent het *gevoel* hiervan? Het is de dierbare *toegift* van Christus voor de Zijnen. Ik zou u dit wel willen inprenten: profeteert niets, voordat u de belofte gelooft, en als u die geloofd, dan mag u zeker profeteren, dat ze te zijner tijd vervuld zullen worden. Want het woord dat Hij gesproken heeft, zal zeker geschieden. Maar wat het gevoel betreft, de verlevendiging en de troost ervan, zowel als de tijd van vervulling, daarin moet u Christus vrijlaten. Hij kan die dingen geven wanneer Hij wil.
- (3) *De derde regel in de toepassing van de beloften is, dat u uw geloof niet moet gronden dat God de beloften nu vervult, omdat waarschijnlijkheid en de rede daarop schijnen te wijzen.* Ik bedoel dit: het is dikwijls zó, als u vermoedt dat de tijd van de vervulling nabij is, en uw verstand zegt: 'zie, het woord des Heeren komt, dan is het de tijd nog niet. Wanneer wij de gevolgtrekking beginnen te maken, dat het woord niet nabij en de tijd van de vervulling van de beloften nog veraf is, dan is de Heere dikwijls nabij. Voordat Christus de beloften vervult, wil Hij ons meestal leren niet bij ons verstand en rede te leven. Hij wil, dat de rede zich aan het geloof onderwerpt. Hij wil, dat de gebeurtenissen de vervulling van de beloften tegenspreken. Het is gewoonlijk Zijn tijd van werken, als wij dit het minst vermoeden. Wij kunnen dat zien in die twee bijzondere verlossingen van het volk Israëls uit Egypte en Babel (Exod. 3:7, 8 en Ezech. 37:11). Aan de ene kant moet u uw greep aan de beloften niet loslaten omdat de gang van zaken de vervulling der beloften schijnt tegen te spreken en u soms doet uitroepen: "Zoudt Gij mij ganselijk zijn als een leugenachtige, als wateren, die niet bestendig zijn?" Aan de andere kant

moet u uw geloof op de beloften bouwen en niet op de beschikkingen van de Voorzienigheid, zelfs wanneer die u gunstig voorkomen. En houd in het oog dat de weg die Christus volgt om de beloften te vervullen, meestal in strijd is met onze gedachten. Zijn paden zijn in een onweer en Zijn voetstappen worden niet bekend. Mogen wij niet uitroepen: "Wie kan de wegen des Heeren verstaan? Wiens wegen wonderlijker zijn, dan de weg eens arends in de hemel of de weg van een slang op een rots, of de weg van een schip in het hart der zee."

- (4) *De vierde regel die wij u willen voorschrijven in de toepassing van de beloften, is, dat u de beloften volkomen zult omhelzen; ik bedoel, zonder de heilige God perk te stellen.* Er is een beperkt omhelzen van de beloften, waarmee onze harten herhaaldelijk bezig zijn. Wij willen de beloften omhelzen, maar wij willen Christus in zoverre beperken, dat, wanneer wij de beloften beginnen te geloven, alles zal gaan zoals wij het wensen. Dit is de voornaamste oorzaak, dat wij zo gedurig ons vertrouwen wegwerpen en onze hoop opgeven, wanneer de Heere onze meesterachtige verwachtingen niet beantwoordt.
- (5) *Volg ook deze regel dat u in de toepassing van de beloften het oog vestigt op Christus.* Er is een drievoudig zien op Christus, dat men moest beoefenen in het toepassen van de beloften.
- a. Een Christen moest zien op de oneindige en neerbuigende liefde van Christus, opdat hij zo gedwongen mocht worden te hopen en Hem lief te hebben.
 - b. Een Christen moest het oog vestigen op de trouw en onveranderlijkheid van Christus. Wat Zijn gezegende lippen gezegd hebben, zal Hij doen en wat Hij gesproken heeft, zal Hij nakomen.
 - c. Hij moest ook zien op de almacht van Christus, dat Hij machtig is te doen wat Hij gesproken heeft. O, wanneer zullen wij gelegenheid hebben dat lied te zingen: "*Te dezer tijd zal gezegd worden, wat God gewrocht heeft.*" Dit lied zong Bileam, die toch maar een onheilige ellendeling was. (Num. 23:23)
- (6) *Neemt ook dit aan als een regel in de toepassing van de beloften, dat u, nadat u ze toegepast hebt, veel in het gebed werkzaam zijt, dat zij mogen vervuld worden.* Zó deed David toen God veel dierbare beloften tot hem gesproken had. Hij zegt: "Daarom heeft Uw knecht in zijn hart gevonden, dit gebed tot U te bidden." (2 Sam. 7:27) Wij zien in het hele 36^e hoofdstuk van Ezechiël dat de Heere zeer voortreffelijke beloften doet en toch wordt er in vers 37 achtergevoegd: "Daarenboven zal Ik hierom van den huize Israëls verzocht worden, dat Ik het hun doe". In Jer. 29:10-12 spreekt de Heere spreekt over de tijd, dat Hij Zijn goed woord vervullen, maar wel wordt er in vers 12 aan toegevoegd: "Dan zult gij Mij aanroepen en heengaan en tot Mij bidden." In Daniël 9:2, 3 staat van Daniël dat hij wist dat de tijd was aangebroken was, waarin de belofte haar vervulling nabij was. Evenwel begon hij het aangezicht Gods te zoeken met gebed en smekingen. Laat mij nog deze drie woorden spreken:
- a. Wanneer een Christen de kleinste ontferming te beurt valt en hij mag die *Samuël*, dat is, *zoon des gebeds*, noemen; of *Izak*, die een *kind van de belofte* was, dan zal hij ook gewoonlijk veel troost in zo'n gunstbetoon ontvangen. Als een Christen een gunst te beurt valt ná een belofte, al was het maar een dronk koud water of een bete brood, dat zal hem een rijker dis zijn dan alle lekkernijen van de koningen der aarde. O, te eten en te drinken wat men ontvangen mag als

de vervulling van een belofte, dat doet ons het brood eten met eenvoudigheid des harten en grote blijdschap.

- b. Laat mij dit nog zeggen: Wanneer een belofte vervuld is maar men is in die vervulling niet veel in het gebed werkzaam, dan is het honderd tegen een, *dat men het geheiligd nut van de vervulling der belofte zal moeten missen*. O, weet u niet, dat een belofte als die vervuld is, een vloek voor een Christen kan worden? Het is een verschrikkelijk woord wat in Maléachi 2:2 staat: Ik zal uw zegeningen vervloeken.
 - c. Het laatste woord dat ik nog over dit punt zeggen zal is, dat de belofte die een Christen gelooft niettegenstaande alles er mee in tegenspraak schijnt te zijn, *zijn geest zeer zal verkwikken, als die vervuld wordt*. Ja, het zal niet minder aangenaam zijn, als de vervulling komt, dat wij daaromtrent niet zo achterdochtig of twijfelmoedig zijn geweest. Geloof mij, elk uurtje achterdocht koesteren of de belofte wel vervuld zal worden, zal de liefelijkheid van de belofte als die vervuld wordt, verminderen. Hoewel de alles overklimmende en vrije liefde van Christus gezien zal worden, dat zij toch vervuld wordt niettegenstaande ons ongelof.
- (7) De laatste regel, die ik u wil voorstellen in betrekking tot de toepassing van de beloften, is, *dat u, wanneer u tegenwerpingen voor komen, die u niet kunt beantwoorden, dat u die de mond moet snoeren, er geen acht opslaan en ze stil laten rusten*. Zó deed de gelovige Abraham die zijn eigen lichaam niet aanmerkte, dat alreeds verstorven was, noch ook, dat de moeder in Sara verstorven was. Dit waren zulke krachtige beletselen in de weg van de vervulling van de beloften, dat hij ze niet kon beantwoorden. De weg, die hij insloeg om ze te weerleggen, was, dat hij ze *niet aanmerkte*. Hij vergat, als het ware die tegenwerpingen en volgde de aangewezen weg.

3 De derde zaak, waar over wij zullen spreken in betrekking tot de vervulling van de beloften, is, *een Christen wat te hulp te komen, voor wie het bijna onmogelijk voorkomt, de beloften toegepast te krijgen*.

1. *Het nauwlettend nagaan van de ervaringen van Gods trouw die anderen ondervonden hebben, kan het geloof van een Christen te hulp komen in het toepassen van de beloften, ziende hoe groot de trouw van God is*. Zo handelde de engel Gabriël met Maria toen hij haar geloof in de belofte, dat de Messias uit haar zou geboren worden, ondersteunde met de boodschap: "En zie, Elizabet uw nicht is ook zelve bevrucht, ... en deze maand is haar, die onvruchtbaar genaamd was, de zesde." (Lukas 1:36) Ik zal alleen nog twee teksten opnoemen, die u goed kunnen helpen om u te versterken de beloften te geloven. Dit woord is zeer opmerkelijk in Exod. 12:41 en 51) "En het geschiedde ten einde van de vier honderd en dertig jaren, zo is het even op den zelven dag geschied, (er ontbrak geen dag aan de juiste tijd die beloofd was) even ten zelven dage leidde de Heere de kinderen Israëls uit Egypteland." Het andere woord lezen wij in 1 Kon. 8:56. Waar Salomo, als hij zo allerlieflijkst tot Gods eer zingt, hier bijzonder bij stil staat: "Niet een enig woord is er gevallen van al Zijn goede woorden, die Hij gesproken heeft door den dienst van Mozes, Zijn knecht."
2. *U moest ook nauw acht geven op uw eigen ervaringen die u hebt van de vervulling van beloften in vorige tijden*. Dat deed David ook om zich te sterken tot het geloof

in de beloften: "De Heere, Die mij van de hand des leeuws gered heeft, en uit de hand des beers, Die zal mij redden uit de hand van dezen Filistijn." (1 Sam. 17:37) Het was ook de praktijk van Paulus. "En ik ben uit de muil des leeuws verlost." Direct laat hij erop volgen: "En de Heere zal mij verlossen van alle boos werk". (2 Tim. 4:17, 18) Van dezelfde praktijk schrijft hij in 2 Kor. 1:10, waar die drie zo liefelijk samengevlochten zijn: *God heeft mij verlost; Hij verlost mij nog, en Hij zal mij verlossen.* Er is niet één ervaring van deze soort, of zij predikt u: *O, geloof de beloften en trekt Zijn trouw niet in twijfel!*

3. *Het kan u ook tot ondersteuning zijn, dat u de voortreffelijkheid van de beloften ernstig naspeurt.* Dat is de edelste en uitnemendste weg, om u aan te zetten tot toepassing van de beloften, volgens Psalm 119:111, "Ik heb Uwe getuigenissen genomen tot ene eeuwige erve." En de oorzaak? "Want zij zijn mijns harten vrolijkheid". De liefelijkheid van de beloften zou ons werkzaam kunnen maken, om ze toe te passen.
4. *Wij moesten veel de almacht Gods overdenken, tot ondersteuning in het geloof en de toepassing van de beloften.* Dat wordt ons geleerd in Zacharia 12:1, waar de Heere, voordat hij veel heerlijke beloften doet, die inleidt met een hoge en majestueuze beschrijving van Zijn macht, *dat Hij de hemel uitbreidt, en de aarde grondvest, en des mensen geest in zijn binnenste formeert.* Dit was ook de praktijk van Abraham. In zijn geloofsleven op de belofte, was de almacht Gods hem tot sterkte. Hij was verzekerd, dat hetgeen God beloofd had, Hij ook machtig was te doen.
5. *Overdenk ook veel de onveranderlijkheid van Christus en Zijn trouw.* Weet dat Hij gisteren en heden en tot in eeuwigheid dezelfde is. Zo was Sara werkzaam in het geloof op de beloften. Zij geloofde; en op welke grond? Zij achtte Hem getrouw, Die het beloofd had. Elke daad van ongelooft waartoe een Christen vervalt, spreekt met duidelijke stem, dat God niet getrouw en dat Hij niet waarachtig is.

?? De derde plicht die wij uit dit punt, dat Christus de Fontein van de beloften is, willen aandringen, is, dat wij de beloften hoog zullen achten, ja, dat wij Christus zullen hoogachten, in *Wie zij ja en amen zijn.*

Ik zal voor dit keer hiermee sluiten: Zijn er niet velen hier, die geen hoogachting hebben voor Hem, die de *Getrouwe en de Amen* is, die ons Zichzelf en alle dingen beloofd heeft? Indien u deze beschuldiging niet wilt aanvaarden, laat uw hart dan op deze twee of drie dingen antwoorden:

- (1) Heeft niet het verlies van de dingen van de wereld uw hart meer aangedaan, dan de afwezigheid van Christus ooit deed? Is dit niet zo? En kan zo iemand zeggen, dat hij de Belover hoogschat? Is het mogelijk, dat zij, die meer treuren over het gemis van hun afgoden, dan over het gemis van Hem, de Heere Jezus hoog kunnen schatten? Ik ben ervan overtuigd, dat er kooplieden zijn, die van hun nachtrust beroofd worden omdat hun goederen op zee vergaan zijn maar wie het gemis van Christus nooit één uur slaap gekost heeft. O, wanneer heeft de liefde tot Jezus Christus, om Hem te vinden en Zijn gemeenschap te mogen genieten, u in de stille nachten doen opstaan om Hem met ernst te zoeken?
- (2) Hebben uw zielen zich niet meer vermaakt in de genieting van de aardse dingen dan zij zich vermaakten in de genieting van Christus? Is het geen waar, dat uw harten

- meer met blijdschap zijn vervuld over de vermeerdering van wijn en olie, zilver en goud, dan ooit over Christus? En zou u dan de Belover hoogachten?
- (3) Hebt u lust, gemeenschap te oefenen en omgang te zoeken met de Belover? Is dat zo? Wanneer ging u om te bidden en dat u het niet moe was voordat u wegging? Acht u de Belover hoog? Is niet de taal van uw hart: Wanneer zal de nieuwe maan overgaan en de Sabbat, dat ik mijn afgoden kan najagen? Ik wil u nog deze vraag stellen: als er geen oog zou zijn dat u naging, zou u dan het verborgen gebed niet verwaarlozen? Ja. En zou u het huiselijk gebed niet verzuimen? Wij houden er niet van, Jezus Christus te dienen. Ik weet dat er hier vreemdelingen van God zijn, die graag naar de hemel zouden willen, zonder geloof, liefde, gebed en bekering. Zij zouden naar de hemel willen gaan langs een weg, waarlangs nooit iemand vóór hen ingegaan is.

Ik zal nu nog dit ene woord zeggen tot u, die de erfgenamen van de belofte zijt en die de zalige verwachting des hemels hebt, hoe laag de wereld er ook van denkt. O, gedenkt en troost u met de gedachte van die gezegende dag, wanneer Christus, nadat Hij het vonnis van verdoemenis over de godlozen zal hebben uitgesproken, Zich aan het hoofd zal stellen van de heirscharen des hemels. Zij zullen ingaan door de poorten van het Nieuwe Jeruzalem met kronen van onsterfelijke heerlijkheid op hun hoofden. Zijn engelen zullen Hem omringen en het zalig gezelschap van de eerstgeborenen zal Hem volgen, allen met de harpen Gods in hun hand. En ingaande door de poorten in de Stad zullen zij zingen: "Hallelujah, Hem, Die leeft, en Die dood geweest is, maar Die leeft in alle eeuwigheid!" O, te mogen geloven, dat die dag voor ons zal aanbreken, dat wij zullen ingaan door de straten van het Nieuwe Jeruzalem, wanneer wij zullen gekleed zijn in witte klederen, met kronen op onze hoofden ...! O, wat zal dat een dag zijn! Als het geloofd werd, zouden wij de tijd willen verhaasten! Het zou ons onze halzen doen uitstrekken in hijgend verlangen en uitzien naar die gezegenden dag. In de hemel is geen vermoeidheid meer. Daar zijn de beloften vervuld. Ja, daar beërven zij de beloften. Wanneer zal dat woord vervuld worden, of wanneer zullen wij gelegenheid hebben te spreken, wat de discipelen tot Christus zeiden: "Ziet, zij zoeken U allen!" (Markus 1:37) O, doet alles om Hem lief te hebben. Wees naarstig de Heere te geloven, *want ziet Hem, Hij komt!*

Ik zal hiermee sluiten, dat al de beloften, die binnen de band van dit eeuwig Verbond zijn, *ja en amen* zijn in een Christus, Die door het geloof omhelsd en aangegrepen wordt. Maar ik zeg ook, dat al de vloeken die in het Boek van dit Verbond geschreven zijn, *ja en amen* zijn in een Christus, Die veracht en niet door het geloof omhelsd wordt.

Zijn gezegende en dierbare Naam, begeren wij dankzegging te geven. Amen.

DE GROOTSTE EN DIERBARE BELOFTEN DERDE PREEK

Door welke ons de grootste en dierbare beloften geschonken zijn, opdat gij door dezelve der Goddelijke natuur deelachtig zoudt worden, nadat gij ontvloden zijt het verderf, dat in de wereld is door de begeerlijkheid. 2 Petrus 1:4

Soms beweegt de ziel van een Christen zich op de weg naar Sion, als de wagens van Zijn vrijwillig volk, als zij onder de zielverlevendige en levendmakende invloeden des hemels zijn. Maar soms beweegt zij zich in die moeilijke paden als de wagens van Farao, die zwaarlijk voortgaan, wanneer er een wolk is tussen hen en het dierbaar aangezicht van Christus. Wij geloven, dat gezonde en geestelijke oefening van het geloof in de beloften, een Christen sneller zou doen lopen op weg naar de hemel. Wij stemmen toe, dat Christus drie verschillende wegen houdt, om Zijn zonen en dochteren tot de heerlijkheid te leiden:

1. Sommigen worden door Christus ten hemel gevoerd in een wagen, die gespreid is met liefde. Hun hele leven genieten zij van het gezicht van het beloofde Land en de verkwikking van hemelse blijdschap, zoals Henoch die zijn leven doorbracht in een wandel met God.
2. Sommigen worden door Christus ten hemel geleid in een wagen, die bespannen is met gespikkelde paarden. Zij hebben gemengde ondervindingen van droefheid en blijdschap op hun weg. Zij hebben een winter en een zomer; een nacht en een dag. Zo iemand was Job.
3. Er zijn ook anderen die Christus ten hemel voert in een vurige wagen, die hun ganse leven door onder verbijsterende verschrikking van de Allerhoogste verkeren. Die naar hun bevattig voortdurend aan de rand van de hel staan; zoals Heman, die zo door Christus ten hemel geleid werd. Hoewel, wanneer men daar maar heengaat, dan behoeven wij niet over de weg te twisten hoe men er komt, want Hij doet alle dingen wel.

Aan de andere kant, ook satan heeft drie verschillende wegen waarlangs hij de zielen naar de eeuwige pijn leidt.

- ?? Satan voert er sommigen naar de hel in een wagen van zelfbedrog. Hij doet hen geloven, dat zij op weg naar de hemel zijn. Dat zijn de huichelaren in Sion. Laat mij erbij zeggen, dat naar mijn gedachte die wagen nooit zo vol was, als in deze dagen. O, zie toe voor een bittere teleurstelling, die velen van u zeer waarschijnlijk wacht! Een huichelaar heeft sterke hoop, sterke afgoden, sterke inbeeldingen; dat zijn z'n drie geleiders.
- ?? Sommigen worden door satan naar de hel gevoerd in een wagen van onheiligheid en onkunde van God. Hun veroordeling gaat vooraf. Zij staan er voor bekend, dat zij daarheen gaan.
- ?? Er zijn er ook, die satan naar de hel voert in een wagen van beschaafdheid. Nette mensen, die in hun godsdienst, naar de letter van de wet onberispelijk zijn. Het geloof in de beloften en ijver om dat geloof te mogen oefenen, zou zeker veel van die verdoemelijke, zielverwoestende en moordende bedriegerijen voorkomen, waarmee sommigen onder ons bezet zijn.

Er zijn drie dingen in de Schrift, die dierbaar genoemd worden.

?? Christus wordt dierbaar genaamd in 1 Petrus 2:7.

?? Het geloof wordt dierbaar genaamd, (2 Petrus 1:1) "dengenen die even dierbaar geloof met ons verkregen hebben."

?? De beloften worden ook dierbaar genaamd in onze tekstwoorden.

Het geloof heeft, als het ware, twee gezegende ogen. Het ziet aan de ene kant op Christus en aan de andere kant ziet het op de beloften en zet zich daarop vast. O Christenen, verwachters van de hemel, weet u wat de oorzaak is van die droevige dingen, die u in deze dagen overkomen zijn? Het is kort gezegd, dit: *u gelooft de beloften niet*. O, Christenen, wat is de reden, dat u uw kruis niet met lijdzaamheid draagt? U gelooft de beloften niet, waardoor uw zielen moeten onderschraagd worden in de dag der bezoeking. O Christenen, waar komt het uit voort dat u zo weinig doding van zonde kent? Is het niet, omdat u de beloften niet gelooft? Daardoor zou u der Goddelijke natuur deelachtig worden. O Christenen, hoe komt het toch, dat u zo weinig bidt, en dat u zo weinig ontvangt? Wanneer u uzelf tot het gebed begeeft, moest u deze twee dingen meenemen: *De gevoelige overtuigingen van uw noden en de dierbare belofte, welke die nood beantwoordt*. Het ene om u tot vurigheid, het andere om u tot geloof te verwekken.

Zijn er geen onder u, die niet eens weten, wat het is, met een belofte in de gebed werkzaam te zijn? Dit is een van de oorzaken dat u zo weinig voordeel van uw bidden hebt. O Christenen, wat is toch de reden, dat u zoveel droefheid en zo weinig geestelijke vertroosting hebt? Het is deze, dat u de beloften niet gelooft. Het is geen wonder, dat uw naam *Mara* is, aangezien u geen geloof oefent op de dierbare beloften Gods. Ik denk, dat ik u, wie hier ook zijn, geen onrecht doe als ik betwijfel, of er ooit Christenen geweest zijn die zulke harten hadden als de meesten onder ons. O, wat een hart is dat, dat niet bidden noch danken kan? Het zijn allemaal raadsels voor hen. Wat een hart is dat, o Christen, dat noch beloften, noch bedreigingen gelooft, noch geboden gehoorzamen kan! Wat een hart is dat, dat niet bedroefd kan zijn over de zonde, noch zich in God kan verblijden! Wat een hart is dat, dat Christus niet liefheeft, wanneer Hij tegenwoordig is, noch naar Hem kan verlangen, wanneer Hij afwezig is! Wat een hart is dat, dat de hemel niet kan liefhebben, noch de hel kan vrezen! En zijn er niet zulke harten onder ons, ja onder ons die hier tegenwoordig zijn?

Toen wij de vorige keer over deze woorden handelden, spraken wij een weinig over het eerste punt, namelijk over de Bron en Oorsprong van de beloften, ons voorgesteld in het woord "*door welke*" of "*door Wie*."

Ons tweede punt was: de eigenschappen van de belofte. Wij zeiden u, dat er vier in de woorden werden aangewezen.

De eerste eigenschap van de beloften is, dat zij "vrij" of "om niet" zijn, wat ingesloten ligt in de woorden "*geschonken zijn*". Al de beloften van het eeuwig Verbond zijn de dierbare en vrije giften Gods. U zult dan ook zien, dat de inhoud van het Genadeverbond dikwijls die toon aangeeft: "Ik zal u geven." "Ik zal u een nieuw hart geven." "Ik zal u een vleses hart geven". Het is de strekking van de taal van het Genadeverbond: *Ik zal geven*.

In de behandeling van deze eerste eigenschap van de beloften, namelijk, de *vrije genade*, zal ik een weinig over twee: dingen spreken.

- I. Het eerste zal zijn, uit te leggen hoe een Christen tot een onderscheiden kennis van de *vrije genade* in de beloften kan geraken,
- II. Ten tweede enkele plichten hierover op het hart binden.

I. Wij beloven, dat een Christen tot een onderscheiden kennis van de *vrije genade* in de beloften kan komen. Laten wij het volgende overwegen:

(1) Laat hij zijn oog vestigen op de liefelijke bron en oorsprong of fontein van de beloften en hij zal daar de *vrije genade* zeer helder zien uitblinken. Wat is de fontein van de beloften? Is het net de onbegrensde en eeuwige liefde van Christus? Zie slechts Deut. 7:8, waar de Heere de reden geeft van al de grote dingen die Hij voor hen gedaan had, en de oorsprong verklaart in de woorden: *omdat de Heere ulieden liefhad*. Er is ook geen andere grond voor, dan deze: *omdat Ik u liefhad*. Er is geen andere reden voor liefde, dan *vrije liefde*. Dit blijkt ook uit 2 Sam. 7:21, waar David, veel dierbare beloften ontvangende, de oorsprong van die alle opnoemt: "Om Uws woords wil en naar Uw hart hebt Gij al deze grote dingen gedaan, om aan Uw knecht bekend te maken." Zo noemt God in Ezech. 16:8 de tijd waarin Hij met hen in een Verbond kwam, *de tijd der minne*. De liefde vertoonde zich luisterrijk in die dag, toen God Zich neerboog om met hen in een verbond te treden. U zult dan ook in de Schrift opmerken, dat de beloften met de naam van *goedertierenheid* benoemd worden. "Gij zult Abraham de goedertierenheid (dat is, de beloften) geven". (Micha 7:20) Zij worden zo genoemd omdat goedertierenheid en onbegrensde liefde de enige fontein en bron van al de beloften zijn.

(2) Overweeg wie de personen zijn, die recht hebben, van de beloften gebruik te maken. Moeten de beloften geen *vrije genade* zijn, wanneer de aankondiging op zulke voorwaarden geschiedt: "Die wil, die kome? (Openb. 22:17) Er is niets wat u recht op de beloften geeft, dan alleen een gewilligheid om ze te omhelzen. Indien u wilt, mag u ze aannemen.

(3) U kunt de *vrije genade* van de beloften hierin zien, dat er geen voorwaarde aan de beloften verbonden is, waartoe Christus de gelovige niet bekrachtigt, om die te vervullen. Het is bekend, dat geloof *de voorwaarde* van de beloften is, en het is zeker; dat Christus de gelovige zowel de voorwaarde als de belofte geeft: "U is het gegeven te geloven", (Filip. 1:29) "Het is Gods gave." (Efeze 2:8) Het zou onmogelijk zijn voor een Christen aan de voorwaarde te voldoen, als Christus, zijn Borg, die niet vervulde.

(4) U kunt de *vrije genade* van de beloften nagaan, wanneer u de tijd overweegt waarop de beloften vervuld zijn. Het is dikwijls op zo'n tijd, dat men niet zeer geestelijk gesteld is, of geweest is. Daarom ziet u in Ezech. 16:60, 61, dat God, wanneer de beloften vervuld zijn, beschaamdheid en schaamrood verlangt, wegens hun vorige wegen. Zo zien wij ook in Ezech. 36 dat de tijd waarop de beloften vervuld zijn Gods tijd is, waarvan Hij zegt, *dat zij dan zouden gedenken aan hun boze wegen en aan hun handelingen, die niet goed waren*. Ja Hij wil, dat zij en de hele wereld weten, dat het niet om hunnentwil is, dat Hij dit doet. Daarom spreekt Hij tot hen, dat zij zich zouden schamen en schaamrood worden van hun wegen, of vanwege de zondige toestand waarin zij waren, toen Hij Zijn beloften vervulde. Al zou er niets anders zijn, om de *vrije genade* van de beloften te verkondigen, dan dit, dat de vervulling geschiedde toen het zó droevig met hen gesteld was, het zou al meer dan voldoende zijn. Zie bovendien, hoe ook David de *vrije genade* van de beloften krijgt te zien uit zijn onvolmaaktheden. Hij zegt: Wat ben ik, Heere HEERE, en wat is mijn huis, dat Gij mij tot hiertoe gebracht hebt? (2 Sam. 7:18) Ook in onze tekst ligt de nadruk op dat woordje "ons". "*Door Welke ons geschonken zijn*." Alsof de Apostel wil zeggen, om te bewijzen, dat de beloften giften zijn: ik kan geen beter bewijs bijbrengen, dan deze: "*zij zijn ons geschonken*."

(5) U kunt de *vrijheid* van de beloften ook nagaan, indien u de oneindige volheid en algenoegzaamheid van de Belover wilt overwegen en naspeuren, dat er niets buiten Hem is, wat Hem kan bewegen, zulke beloften te schenken. Toen de Heere het Verbond met Abraham oprichtte, zette Hij, als het ware, vooraan op het titelblad van dit verbond: "Ik ben God de Almachtige." (Engelse vert. de Algenoegzame, Gen. 17:1) Hiermee wilde de Heere bij Abram alle gedachten van verdienste afsnijden. En opdat Abram overtuigt zou worden dat in hem geen volmaaktheid denkbaar was, die oorzaak van zulke beloften zou kunnen zijn.

Tenslotte, de *vrije genade* kunnen wij zien, als wij de grootheid van de beloften overwegen. Waren zij van een geringer aard, dan zou het niet zo zeer te verwonderen zijn, als verdienste op de voorgrond zou willen treden, om het zichzelf ook toe te schrijven. Maar wanneer een Christen zichzelf en de grootheid van de beloften met elkaar vergelijkt, dan moet hij dat gezegende lied wel aanheffen: "*Deze alle zijn de giften en gaven Gods, en wat ben ik, Heere HEERE, en wat is mijn huis, dat Gij mij tot hiertoe gebracht hebt?*"

II. De tweede zaak, waarover wij zouden handelen is, enige plichten voor te houden, die voortvloeien uit de overweging van de *vrije genade*. Wij zullen ons tot de drie volgende bepalen.

1. Aangezien de beloften Gods *vrije genade* zijn behoort u, indien uw ziel u lief is, van de beloften gebruik te maken en die toe te passen. Zijn niet de beloften uw leven? Leefden niet alle heiligen die voor ons ten hemel gegaan zijn, op de beloften? Er was geen voetstap in Abrahams leven, waarin hij niet wandelde met een belofte. Er was geen verdrukking, die hem overkwam, waarin hij geen troost putte uit de beloften. Ik zal trachten twee verkeerde opvattingen weg te nemen, waartoe een Christen zo licht kan komen in het stuk van de toepassing van de beloften, op die grond, dat zij *vrije genade* zijn.

(1) *Sommigen willen de beloften niet toepassen, omdat zij onder overtuiging verkeren van hun zwakheden en van hun onwaardigheid, zodat zij, als wij aandringen de beloften te geloven, deze raad verwerpen omdat zij met hun zwakheden raadplegen.* Zo deed David ook eens. Hij zei: "Op U hebben onze vaders vertrouwd; zij hebben vertrouwd en Gij hebt ze uitgeholpen." (Ps. 22:5) Maar hij durfde schijnbaar zo niet handelen, want hij zegt in vers 7: "Maar ik ben een worm en geen man; een smaad van mensen en veracht van het volk." Men houdt er in deze dagen nog dezelfde Godgeleerdheid op na, als wij er bij u op aandringen de beloften te geloven, omdat er die grote wolk van getuigen is, die u voorgedaan zijn en de beloften geloofd hebben. O, zegt u, was ik als David en Abraham, dan zou ik de beloften geloven. Maar David, die voor u geleefd heeft, zei hetzelfde: *was ik als mijn vaderen, ik zou de beloften geloven, maar helaas, ik ben niet als mijn vaderen.* Laat ik eens een paar woorden hierover met u spreken:

?? Bent u geringer of minder dan David in heiligheid, of in noden? Wij twijfelen er niet aan, of u zult allen antwoorden: wij zijn niet minder dan David in *noden*, maar wèl in *heiligheid*. Nu, dan zeg ik, als wèl uw heiligheid, maar niet uw noden minder zijn dan die van David, maakt dan gebruik van de beloften, want dat hebben wij de vorige keer duidelijk in het licht gesteld, dat *noodzaak* een recht geeft om van de beloften gebruik te maken.

?? Verder wil ik dit zeggen, ik ben er volkomen zeker van, dat *gevoelige noodzaak* veel van uw vormelijke redeneringen tegen het omhelzen van de beloften zouden doen verstommen. Noodzaak stoort zich aan geen vormen. Laat mij tot hen die de beloften niet wilt omhelzen, dit zeggen, dat u, als de nood u drong, de belofte zou aangrijpen, zelfs al zou Christus het u verbieden, evengoed als de Kanaänese vrouw. Alleen *gevoelige noodzaak* zal alles te boven komen. Noodzaak laat zich niet wegredeneren, zij maakt dadelijk gebruik van datgene wat haar nood kan vervullen.

- (2) *Er is nog een andere verkeerde opvatting in betrekking tot het geloof in de beloften, namelijk, dat men de vereisten mist, die aan de beloften verbonden zijn.* Daarom durft men de beloften niet geloven en in het bijzonder de belofte, dat men Christus mag aangrijpen. Men denkt, dat men niet onder zo'n diepe mate van vernedering, of van droefheid over de zonde, noch onder zo'n levendig besef van de uitnemendheid van Christus is, als vereist wordt. Ik zal zes zaken opnoemen voor hen, die niet met Christus willen verenigen, omdat zij die hoedanigheden missen, of ten minste, die niet zó hebben, als zij menen, dat nodig is.

1e Laat mij u, o Christenen, die zo disputeert, dit zeggen: Kijk naar de weg van de Christenen naar de hemel, vanaf de eerste tot de laatste voetstap en zie of u één graf kunt vinden, waarop geschreven staat: *Zie, hier ligt een mens, die tot Christus kwam om Hem te omhelzen Maar Hij wilde hem niet ontvangen.* Hebt u ooit zo'n grafsteen gezien? Waarom redeneert u dan zo? Wilt u een proef van Christus nemen, of Hij u zal afwijzen indien u komt? Ik ben er zeker van, als Hij u afwijst, dan doet Hij iets wat Hij nog nooit tevoren gedaan heeft.

2^e Nee, het gemis van zekere mate van zulke dingen behoort geen grond te zijn, om Christus niet te omhelzen. *Want al had u al de hoedanigheden welke u vereist, u zou toch blijven redeneren, evenals u nu doet.* Wanneer wij van u verlangen, dat u Christus zult aannemen, dan antwoordt u, dat uw droefheid niet zo groot is als het behoort en dat uw vernedering die trap nog niet bereikt heeft, tot welke u graag zou willen komen. O Christenen, ik zeg u, al zou u tienmaal meer en dan nog eens tienmaal meer bereiken, u zou toch dezelfde tegenwerpingen blijven aanvoeren. En dit vloeit hieruit voort, dat naarmate een Christen meer wezenlijke droefheid heeft, hij des te meer in de mening is, dat hij geen voldoende droefheid heeft.

3^e Indien u de hoedanigheden mist, die vereist worden in hen, die Christus in het Genadeverbond aannemen, *komt dan tot Christus, om die voorwaarden deelachtig te worden.* Of meent u droefheid over de zonde uit uw eigen hart te spinnen? Denkt u, dat u vernedering wegens de zonde uit uw ellendige borst kunt halen? U moet uzelf zowel om droefheid als om het leven, alleen tot Christus wenden.

4^e Al die vereisten, die aan de belofte van Christus te omhelzen en tot Hem te komen zijn verbonden, wijzen eerder de *hoedanigheid* aan van hen, die *zullen* komen, dan van hen, die *moeten* komen. U leest zo'n gebod als dit: "Komt herwaarts tot Mij, allen, die vermoeid en belast zijt." *O* zegt u, *ik ben niet vermoeid, ik ben niet onder de zonde belast, ik kan niet komen.* Laat mij u zeggen, wat de werkelijke bedoeling van dat gebod is.

Christus nodigt hen die op het hoogst onwillig zijn, *om te komen en gewillig gemaakt te worden.*

Bovendien wijst het ons aan, dat niemand tot Christus zal komen om rust te vinden, dan zij, die eerst vermoeid en belast zijn.

En verder toont het ons wat de orde in het werk des Heeren is, *eerst vermoeid maken en dan rust geven*. In deze tekst staat niet te lezen, dat wij eerst een vermoeidheid *van ons eigen maaksel* moeten hebben, dat Hij ons anders niet wil ontvangen. Wanneer u komt, dan bent u vermoeid en dan zal Hij u ontvangen.

5° Laat mij verder tot u zeggen, indien u zo disputeert, maakt u juist *uw gemis van de vereiste hoedanigheden* tot een grond van uw komen tot Christus. Ik zal uit drie teksten in de Schrift de bijzondere redenering van het geloof in het aangrijpen van de beloften doen zien.

David bidt in Psalm 40:12, 13: "Laat Uw trouw mij geduriglijk behoeden." Dat wil zeggen: *Laat Uw beloften vervuld, laat ze levendig voor mij worden, want zij zijn mijn bewaring*. En hij voegt er deze reden aan toe: want kwaden, tot zonder getal toe, hebben mij omgeven; zij hebben mij zó aangegrepen, dat ik niet in staat ben opwaarts te zien. Hij maakt van zijn gemis van de vereiste hoedanigheden de grond van zijn pleiten op de beloften, uitziende naar hun vervulling.

Er is een tweede wondervolle uitdrukking in Psalm 25:11, waar David om de vervulling bidt van die belofte: "Vergeef mijn ongerechtigheid." En dat wel op deze grondslag: "want die is groot".

En dan zal ik nog een derde plaats aanwijzen, waarin wij diezelfde zeer wonderlijke werkzaamheid van het geloof vinden aangetekend, namelijk Exod. 33:3, vergeleken met Exod. 34:9. In de eerste tekst zegt de Heere, dat Hij Zijn belofte, van met hen op te trekken, intrekt en wel om deze reden: "Want gij zijt een hardnekkig volk." In de tweede tekst, waar Mozes bidt om de vervulling van de belofte, dat de Heere met hen zou optrekken, neemt hij datzelfde argument uit Gods mond over, en bidt: "Zo ga nu de Heere in het midden van ons; want ... dit is een hardnekkig volk". God zei, dat Hij niet met hen wilde optrekken, omdat zij een hardnekkig volk waren, en Mozes begeert juist op die grond, dat Hij met hen wilde gaan.

6° Tenslotte moet ik u nog dit zeggen, als het u ernst is, om de vereiste hoedanigheden deelachtig te worden, die u mist, dan moet u er ook ernstig werk van maken, Christus door het geloof te omhelzen. Wilt u droefheid over de zonden hebben? *Geloof dan!* Zou u graag hoge gedachten van Christus hebben? *Geloof dan!* Zou u graag vernederd zijn? *Geloof dan!* Het geloof is de moedergenade van al die hoedanigheden.

De tweede plicht bij welken wij u in betrekking tot deze overweging, dat de beloften vrije genade zijn, willen bepalen is, dat u, indien de beloften aan u vervuld zijn, er ernstig naar behoort te staan, verloochend te worden aan elke gedachte van verdienste aan uw kant, alsof dat een reden van het schenken of de vervulling der beloften zou zijn. Er is niets, dat een Christen ontvangt, of het is een vrucht van oneindige liefde. Er is geen overtuiging, die een Christen terneer drukt, of het is een vrucht van oneindige liefde. Er wordt geen ware zucht over de zonde gedaan, of het is een vrucht van oneindige liefde. Er wordt geen toeknikje van het dierbaar gelaat van Christus genoten, of het is een vrucht van oneindige liefde. Er is niet de minste mate van haat tegen de zonde, of het is een vrucht van oneindige liefde. Niet de geringste belofte wordt aan u vervuld, of het is de vrucht van oneindige liefde. Zodat er, bij alles, wat u van God ontvangt, reden is, dat lied te zingen: "*Niet ons, o Heere, niet ons, maar U alleen zij de eer!*" Daarom zou ik hierop bij u willen aandringen, o Christenen, brengt al de bewijzen

van goedertierenheid aan u betoont, terug tot de Fontein en gaat daar neerzitten, en schrijft liederen tot eeuwige lof en prijs van Hem. Wilt dit slechts opmerken, dat er geen bete brood is, die u eet, die in een belofte besloten ligt, of het is een goedheid die u toestroomt door de goedertierenheden en de barmhartigheden van Christus. Zijn hart is de fontein van alle goedheid die ons bewezen wordt en zij stroomt ons liefelijk toe uit die dierbare fontein. Al was er niets anders om die goedheden bij u aan te prijzen, dan dat het giften zijn uit het hart van Christus, is dit niet voldoende om ze in uw armen te nemen en u ermee te troosten?

3. *De laatste plicht die wij willen aandringen uit de overweging dat de beloften uit vrije genade gegeven zijn, is deze, dat u alles moet doen om tot Jezus Christus te komen, die u in het Evangelie beloofd en aangeboden wordt. O zondaar van tachtig jaar oud, o zondaar van zestig jaar oud, o gij die van God vervreemd zijt, van veertig jaar oud, o zondaren van twintig jaar en daar onder ...! Ik nodig u hierbij uit, als een ambassadeur van Jezus Christus, om Christus te omhelzen, die u in de beloften om niet wordt aangeboden. Ja, ik nodig u, bij al de deugden van die edele Plant van Naam; bij de eeuwige liefde die in Zijn dierbaar hart woont; bij al het lijden, dat Hij ondergaan en de wonden, die Hij ontvangen heeft; bij Zijn eeuwige heerlijkheid; bij al de zegeningen en blijdschap des hemels en bij de liefde, die u aan uw kostbare en onsterfelijke zielen verschuldigd zijt, dat u wilt komen en Hem omhelzen, die u in het Evangelie om niet wordt aangeboden. Om dit verder aan te dringen en de weg te effenen, om u met Hem te verenigen, zal ik,*

TEN EERSTE, *enkele Evangelieverborgenheden en lieflijk overeenkomende tegenstrijdigheden (als ik ze zo noemen mag), die ons in de Schrift gevonden worden, voorstellen.*

- (1) Komt en koopt Christus en koopt Hem nochtans zonder geld, dat is, komt en neemt Christus aan en u zult een even ontwijfelbaar recht op Hem hebben, alsof u Hem gekocht had. Dat wil zeggen, *Hem zonder geld kopen*. U hebt niets, om uzelf bij Christus aan te bevelen dan uw noden. En uw noden gebieden u te gaan en Christus gebiedt u te komen. Waarom wilt u die roeping onbeantwoord laten?
- (2) Wat is het een Evangelieverborgenschap dat u Christus moet kopen en dat Hij toch *elke prijs te boven gaat*. Er is niets dat wij kunnen geven om die Parel van grote waarde te kopen en toch moeten wij Hem kopen. Dit is de bedoeling: Komt en koopt Christus door het geloof, en door uw afgoden te verlaten. Dit is heel de prijs die Hij voor Zichzelf vraagt. Hij eist niets van u, dan wat Hij zelf geeft, of, wat zowel uw plicht als uw voordeel is, alles te verlaten wat Hem geen winst aanbrengt, in het te ontvangen. Christus wordt er niet rijker door, als u Hem uw hart en uw jawoord geeft.
- (3) Wat is ook dit een Evangelieverborgenschap, dat wij zonder geld en zonder prijs moeten kopen, maar dat wij toch *een prijs moeten betalen*, volgens dat woord uit Spreuken 17:6: "Waarom toch zou in de hand des zots het koopprijs zijn, om wijsheid te kopen?" Dat wil zeggen: kopen met een prijs maar toch kopen zonder prijs. In het kort, al wordt Christus u in het Evangelie *om niet* aangeboden, moet u toch niet werkeloos neerzitten, maar u moet werkzaam zijn, om deel aan Hem te krijgen. Wat is de prijs, die Christus van u vraagt? Is het niet deze, dat u uw zielverwoestende afgoden laat varen en dat u uw vorige zondige wegen verlaat en dat u nu de gelegenheid aangrijpt om Hem te omhelzen?

O, vervloekt zal het hart zijn, dat Hem niet omhelzen wil! O, Hem maar een uurtje in onze armen te hebben is meer waard daar tien duizend eeuwigheden van de

genietingen van alles wat hier beneden is! 'Als Hij ooit tussen uw borsten gelegen heeft', zult u nooit meer uw armen openen voor een anderen minnaar. O, een gezicht van Hem, Die de eeuwige verrukking is van allen, die boven zijn, zou uw harten met onuitsprekelijke blijdschap, met verrukking en bewondering vervoeren!

- (4) Dan is er nog deze Evangelieverborgenschap, waardoor wij u willen dringen, Christus te omhelzen, u moet Christus *kopen* en nochtans moet Hij *om niet* de uwe worden. Dunkt u niet, dat dit iets onmogelijks is, dat u Hem moet kopen maar toch *om niet* kunt krijgen? Ik zal het u ophelderden. Christus is de Verkoper, Hij is de Koopwaar en Hij is de Koper. Christus biedt *Zichzelf* aan, Hij wenst Zichzelf te *verkopen* en Hij overreedt u en stelt u in staat Hem te *kopen*.

Weet u wat Christus doet? Hij staat buiten aan de deur van ons hart, en binnen in ons hart. Hij staat buiten en Hij klopt door het Woord; Hij staat binnen en Hij opent door Zijn Geest. Christus gebiedt en Hij gehoorzaamt, zowel binnendeurs als buitendeurs en dat doet Hij alles *om niet*.

HET TWEEDE *waarover ik wil spreken, om u te bewegen Christus aan te nemen, Die u om niet wordt beloofd en aangeboden, is dit: bedenk dat er in het hart van Christus gewilligheid is, om u aan te nemen. Ik zal zes zaken voorstellen, die de gewilligheid van Christus prediken, om u aan te nemen.*

- (1) Gebiedt Hij u niet te komen en Hem aan te nemen? Ja, al zou iemand een eeuwigheid tegenwerping maken dat u niet tot Hem kunt komen dan mocht u die allen krachteloos maken met dit woord "*Dit is Zijn gebod*". Gebiedt Hij u niet: "Komt allen tot Mij, die belast zijt", (Matth. 11:28) en "O, alle u dorstigen, komt tot de wateren?" (Jes. 55:1)
- (2) Hij is er verbolgen en zeer bedroefd over dat men niet wil komen. Ik denk, dat Christus nooit zo bitter geweest heeft, als op die dag, toen Hij over Jeruzalem weende, dat zij Hem niet wilden omhelzen. "Och of gij ook bekendet, ook nog in dezen uwen dag, hetgeen tot uw vrede dient." (Luc. 19:42) "En gij wilt tot Mij niet komen, opdat gij het leven moogt hebben". (Joh. 5:40) Waaruit, denkt u vloeit het voort dat Christus bedroefd is, omdat u Hem uw hart niet wilt geven? Wint Hij er iets bij, wanneer u Hem uw hart niet wilt geven? Zeker niet, maar Hij kan de dwaasheid in u niet verdragen, dat u verzaakt, wat alleen uw gewin is.
- (3) Wilt u Christus verheugen en Zijn hart vrolijk maken? Omhels Hem, want als Hij het verloren schaap weer vindt, komt Hij blij terug.
- (4) Moet ik nog meer tot u zeggen? Wilt u al de Personen van de gezegende Drie-eenheid, wilt u alle engelen des hemels doen zingen? Wilt u maken, dat alle heiligen, die rondom de troon zijn, van vreugde juichen? Geeft dan uw hart aan Christus en verenigt u met Hem in het Verbond der belofte, volgens deze tekst: "Keert weder, keert weder, o Sulammith, dat wij u mogen aanzien." (Hoogl. 6:13) Vier keer wordt dat gebod "Keert weder" herhaald. En de grote drangreden, waarmee het versterkt wordt, is, dat al de Personen van de Drie-eenheid zich mogen verheugen, "dat Wij u mogen aanzien"
- (5) Bedenk hoe Hij Zich neerbuigt, om Zich tot een zeer lage prijs te geven. Wat wilt u voor Christus geven? O zondaar, wat wilt u voor Hem geven? Wilt u de wereld voor Christus geven? Ik zal u zeggen, waarvoor Christus te krijgen is. U kunt Hem krijgen voor één blik: "Ziet op Mij, alle gij einden der aarde." (Jes. 45:22) U gelooft toch ook wel dat dit weergalozе ontferming is, dat Zijn drie en dertig jarig lijden; al Zijn smarten en kwellingen; Zijn doorgaan onder de ondragelijke toorn van een beledigd God; dat de vrucht van dit alles het uwe zal zijn voor één blik? Heb u dat voor Christus over? O, denkt u ooit een markt met lagere aanbidding te vinden?

- (6) Ja, preekt dit u niet een wonderlijke gewilligheid? Hijzelf wil u die blik geven. Het is onmogelijk voor onze goddeloze ogen ooit deze dierbare Christus één blik te geven, daarom heeft Hij beloofd, ons te geven, wat wij Hem teruggeven "En zij zullen Mij aanschouwen." (Zach. 12:10) Die blik kunt u van Christus krijgen; en u ziet dat het binnen de omtrek van een belofte ligt.
- (7) Ten laatste, spreekt dit van de gewilligheid van Christus om u te ontvangen dat Hij op de eerste weigering niet vertrekt. O Christenen, die nu in Christus zijt, als Christus honderd weigeringen van u had aangenomen, Hij zou nooit de uwe geworden zijn. Maar Hij wacht op antwoord en houdt Zich niet aan onze eerste afwijzing. Zie wat Hij zegt in Hooglied 5:2: "Mijn hoofd is vervuld met dauw, Mijn haarlokken met nachtdruppen." Hij had lang aan haar hart staan kloppen en bleef daar lange tijd geduldig staan, al de beledigingen verdragende, die Hem werden aangedaan. Ik wil u hiermee vastzetten: Denkt u, wanneer een van de rijksten onder u een zeer arme vrouw kwam vrijen en zij u zo dikwijls afwees, dat uw trots hart haar nog zou willen hebben? En toch, hoe menigmaal heeft het dierbare hart van Christus zoveel beledigingen en weigeringen van ons verdragen!
- Ik denk, als het mogelijk was, dat de Christenen, wanneer zij Christus eens zullen zien op de dag Zijner bruiloft, hun ogen zullen neerslaan. Want ik veronderstel, dat er een grote strijd zal zijn tussen schaamte en liefde, tussen verlangen en beschaamdheid. *De schaamte* zou uw ogen willen sluiten, omdat u die Vorst dikwijls te laag geschat hebt maar *de liefde* zal het niet toelaten, dat u ze sluit. *Verlangen* zal u aandrijven om Hem te zien, hoewel een terugblik op uw vorige wegen, u zou doen blozen en *beschaamd* zijn.

TEN DERDE. *Om u te overreden Christus aan te nemen in het aanbod van Zijn vrije beloften, zal ik nog slecht drie dingen spreken en daarmee sluiten.*

- (1) Zie op die uitnemende giften, die Christus meebrengt. Hij brengt rechtvaardigmaking mee; en is dat geen uitnemende gift? Hij brengt heiligmaking mee; en is dat geen voortreffelijke gift? Hij brengt blijdschap van de Heilige Geest mee; en is dat geen uitnemende gift? Hij brengt de liefde Gods mee; en is dat geen uitmuntende gift? Hij brengt lijdzaamheid onder het lijden mee; en is dat geen voortreffelijke gift? Maar waarom zou ik opsommen wat Hij meebrengt? Hij brengt *Zichzelf en alle dingen* mee; en wat kunt u meer verlangen? O, een zaligmakende blik van Zijn lieflijk aangezicht ...! Dan zou u al uw vijandschap afleggen, die u zolang volgehouden hebt.
- (2) O Christenen, opdat u Christus moge aannemen, overdenk slechts welke zaligheid uw deel zal zijn, als u Hem omhelst. Ik zei u niet lang geleden en ik breng het nu weer in uw gedachten, dat er een zesvoudige kroon is die op uw hoofd zal worden gezet.
- ?? Begeert u een lang leven? Komt dan tot Christus en u zult een kroon van *eeuwig leven* ontvangen.
 - ?? Wilt u eer hebben? Komt dan tot Christus en een kroon van *eer* zal u geschonken worden.
 - ?? Wilt u kennis hebben van de verborgenheden Gods? Komt dan tot Christus en u zult een kroon van *kennis* hebben.
 - ?? Wilt u eeuwig geluk en een ononderbroken zaligheid deelachtig zijn? Komt dan tot Christus en een *onsterfelijke* kroon zal uw deel zijn.
 - ?? Begeert u heiligheid en heiligmaking? Komt dan tot Christus en u zult een kroon van *gerechtigheid* ontvangen.

?? Ja, Hij zal een *koninklijke* kroon op uw hoofd zetten, een kroon van zuiver goud. Dan zal dat woord ten volle vervuld worden: "Dan zullen zij verheven worden als de stenen ener kroon en als een banier op het land." (Engelse vert. Zach. 9:16) O wat dunkt u, wat een dag zal dat zijn, wanneer Christus uw kronen in Zijn hand zal houden en ze op uw hoofden zal zetten, zonder er ooit weder af te gaan! Hier moeten wij die klacht dikwijls zuchten: "De kroon onzes hoofd is afgevallen, o wee nu onzer, dat wij zo gezondigd hebben." Maar daar zal geen zonde meer zijn, die onze kroon doet vallen.

Ik moet u zegden, dat er een viervoudig volledig stel kleren is, waarmee u eens zult gekleed worden.

?? Nu bent u gekleed met een *benauwde geest*, maar dan zult u gekleed zijn met *het gewaad des lofs*. Kent u zo'n kleed als dat? Is het niet een heerlijker gewaad dan dat van de koningen en keizers van de aarde, met *lof* bekleed te zijn? Velen onder hen zijn zullen eeuwig gekleed zijn met schande en schaamte.

?? U zult gekleed zijn met *wisselklederen* en in *gestikte kleding* zult u tot de Koning geleid worden. O, arme meisjes en arme jongens, die op de mesthoop zit, die niet weet wat het is, andere kleding aan te doen. U zult in de dag, wanneer Christus het huwelijk met u zal inzegenen, uzelf niet herkennen. O, wanneer u dan uzelf beziet, zult u wel moeten uitroepen: *O, ben ik dit? Ben ik dit? Ben ik nu volmaakt door Zijn heerlijkheid?*

?? U zult gekleed zijn met de kleren van *onsterfelijke heerlijkheid*. Nu bewoont u lemen huizen welker grondslag in het stof is. Maar dan zult u bekleed zijn met die uitnemende kleding van onsterfelijkheid en overkleed met uw woonstede, die uit de hemel is.

?? U zult bekleed zijn met het gewaad van *de vlekkeloze gerechtigheid van Christus*. O, wat een majestueuze gang zult u maken, wanneer u in de ene hand een scepter en in de andere hand een palmtak zult hebben! En daarbij die kleding die u aan zult hebben en die kronen op uw hoofden! O, hoe zult u daar wandelen door die straten, die met goud geplaveid zijn!

Ik zal u nog dit ter overdenking meegeven, dat er vijf zaken zijn, die u in de hemel zult beoefenen:

?? *U zult voortdurend met verwondering bevangen zijn.* Als het geen vermetelheid in ons is, er onze gedachten een weinig over te laten gaan, wat moet dan de oefening wel zijn van Christus en van de heiligen die boven zijn? Ik heb er deze gedachten over: *Christus bewondert hun schoonheid en zij bewonderen Zijn schoonheid. Christus ziet op hen en zij zien op Hem.* Als u hier het hart van Christus neemt met één van uw ogen (Hoogl. 4:9) zal Hij dan niet veel meer in verrukking raken wanneer uw beide ogen op Hem gevestigd zijn en Hem eeuwig zullen aanzien, zonder dat zij andere minnaars nahoereren?

?? *U zult voortdurend bezig zijn met loven.* Vreugde en verlustiging zult u eeuwig uitgalmen. U zult dan liefelijk spelen op de harpen Gods en uitroepen: *Hallelujah, Hem, die op de troon zit!* Daar zal geen wanklank meer zijn. Daar is een liefelijke en heerlijke harmonie onder al die geestelijke en hemelse muzikanten. O, hen te mogen horen, dat zou al een hemel zijn, al was het ons zalig lot niet met hen te mogen meezingen.

- ?? *U zult voortdurend bezig zijn in de uitlating van liefde.* Geloof is hier de overheersende genade, maar daar zal het liefde zijn. O, is het geen heilgeheim, bezig te zijn in die onderlinge zoete uitlatingen van liefde en verlustiging tussen Christus en u? U zult Christus omarmen en Christus u.
- ?? *U zult Hem voortdurend aanschouwen.* Ik denk, dat het nauwelijks mogelijk zal zijn voor een vrouw, in de hemel aan haar eigen man te denken, al heeft zij hem met haar ganse hart liefgehad. Zij zullen allen geheel ingenomen zijn met het aanschouwen van Hem, Die op de troon zit. Zij zullen het een te gering voorwerp achten, ingenomen te zijn met elkaar in onderlinge betrekkingen. Zij zullen allen verrukt zijn in Hem te aanschouwen en elkaar in Hem en om Hem. O, wat een zalig werk hebben zij, die nu ingegaan zijn binnen die Stad en binnen die poorten, welker naam *lof* is.
- ?? *U zult altijd bezig zijn in Hem te beschouwen en Hem te kennen.* Maar toch nooit in staat zijn, te begrijpen de oneindige verborgenheid en volmaaktheid van Jezus Christus. O, wat is dat een studie! Is dat geen aangename studie, altijd Christus te bestuderen? Nu, kan dit alles u niet overreden?

Nu nog een enkel woord tot hen, die dit vrije aanbod afwijzen. Laat mij dit zeggen: wanneer u Christus niet omhelzen en aannemen wilt, zou ik voor geen tien duizend werelden in uw plaats willen staan. Indien u Christus niet omhelzen en Hem tot uw Deel wilt aannemen, dan zullen de stenen uit de muur van dit huis tegen u getuigen, dat u genodigd zijt, om Hem aan te nemen, maar dat u niet hebt gewild. De dag nadert en zal eens aanbreken, waarin de godloochenaars en zij die Christus hebben afgewezen van geloof zullen veranderen. Hun vrees zal veranderen, hun blijdschap zal veranderen en zij zullen van gedachten veranderen.

- ?? Uw *geloof* zal veranderen, weigeraars van Christus. Want ik weet, dat er velen zijn, die menen dat zij het met Christus houden, maar die nooit met Hem verenigd zijn. Dat geloof zal van u vlieden en u zult het tegendeel geloven.
- ?? U zult van *liefde* veranderen, of ten minste uw gedachte over uw liefde. Want u meent, dat u Christus liefhebt, maar u omhelst Hem niet. Ik zal u zeggen, wat u te wachten staat en ik kan u niets zeggen, dat zo vreselijk is als dit: Christus zal u eeuwig haten en gij zult Christus eeuwig haten. Er zal een wederkerige haat tussen u beiden zijn tot in alle eeuwigheid. O dat vreselijke woord uit Zacharia 9:8 zal dan in al zijn uitersten aan u vervuld worden: "Mijn ziel walgt van hen en hun ziel verfoeit Mij. (Engelse vert.)
- ?? Ook zal uw *vrees* veranderen. Want hoewel u nu God niet vreest en geen mens ontziet, nochtans zal de verschrikking Gods u doen beven als een blad.
- ?? Uw *licht* en uw *inzicht* zullen veranderen. Nu onderschat u Christus en u acht Hem niets waard. Als Hij u aangeboden wordt, ziet u geen schoonheid in Hem, waarom u Hem zou begeren. Maar o, denk aan die dag wanneer Christus op de wolken zal zitten en u Zijn heerlijk aangezicht zult zien, waarvan elke straal uw hart geheel voor Hem zou kunnen innemen, als er dan nog mogelijkheid voor u was, om door dat gezicht bekoord te kunnen worden. Maar dan zal het te laat zijn.
- ?? O, wat zullen dan uw *gedachten* van Hem zijn? Indien de zegeningen van een gekruiste Zaligmaker niet over u komen, dan zal de eeuwige ondragelijke wraak van Christus aangestoken worden op het hoofd van u, die u niet wilde 'verwaardigen' Hem aan te nemen. U zult in uw leven vervloekt zijn, u zult in uw dood vervloekt zijn en u zult na de dood vervloekt zijn. Wat zegt u hierop? Geeft

u uw toestemming om Hem aan te nemen? Wat zou u de dag zegenen, dat u geboren zijt, indien u daartoe kon komen Hem te omhelzen!

Nu, Hem, die de sleutelen van het huis van David heeft, die uw harten kan openen om Hem in te laten, zij alle lof en dank. Amen!

DE GROOTSTE EN DIERBARE BELOFTEN

VIERDE PREEK

Door welke ons de grootste en dierbare beloften geschonken zijn, opdat gij door dezelve der Goddelijke natuur deelachtig zoudt worden, nadat gij ontvloden zijt het verderf, dat in de wereld is door de begeerlijkheid. 2 Petrus 1:4

Er zijn drie allerheerlijkste en uitnemende giften, die God de mens geschonken heeft.

?? Het grootste is die onbegrijpelijke *Gave des hemels*, *Jezus Christus*, en wel zo'n Gift, die in zekere zin onze ogen moest verblinden, zodat wij alle dingen die beneden zijn, beschouwden als niets waardig.

?? De tweede koninklijke gift, die de Heere geschonken heeft, is *het eeuwig Verbond der beloften*, hetwelk ons door Hem wordt geschonken. Een Christen, die met Hem verenigd is door de band des geloofs, kan boven elke belofte van het eeuwig Verbond schrijven: "*dit is van mij en dit is van mij.*"

?? Zijn derde dierbare gift is *het geloof*, hetwelk een genade is, die gebruik maakt van de twee voorgaande.

Ik geloof dat ons weinig gebruik maken van deze drie uitnemende giften de voornaamste reden en oorzaak is, waarom de vier volgende, zeer droevige en jammerlijke kwaden over ons gekomen zijn:

?? Het kwaad van een *zwijgende consciëntie*. Hoewel wij begerig zijn om verkeerd te leven en onder elke groene boom te hoereren, spreekt noch bestraft onze consciënties niet. Er zijn velen die wel kunnen spreken, maar met een stomme en dove geest bezet zijn, dat zij niet kunnen horen wat God noch wat hun consciëntie spreekt.

?? Het kwaad van een *roede in Gods toorn*. Wij kennen de stem van de roede niet, noch wie Hij is, die ze besteld heeft. Dan opent Hij hun oren niet tot tucht en Hij verzegelt hun kastijding niet.

?? Het kwaad van *zwijgende goedertierenheden*. Wij verstaan de taal niet van de goedertierenheden die God ons bewijst. Zijn Gods goedertierenheden ons niet barbaars, spreken zij ons geen onbekende taal? En toch is het zeker, dat geen roede of goedertierenheid ons deel is, die ons niets heeft te zeggen, als wij het maar verstonden.

?? Eindelijk is ook nog dit kwaad ons overkomen, en helaas, dit is het ergste van alles: een *zwijgend God*. Hij luistert niet naar de stem van ons geroep. Vanuit Zijn verheven troon keert Hij Zijn aangezicht van ons af en bedekt Zich met een wolk in Zijn toorn, zodat ons gebed er niet door kan. Helaas, moet elk Christen in deze tijd niet uitroepen: "*Noem mij niet Naomi, noem mij Mara, want de Almachtige heeft mij grote bitterheid aangedaan.*" Kortom, ik denk, dat er twee dingen zijn, waarover wij een klaaglied mochten zingen op de hoogten van Israël, namelijk: dat wij buiten het gezicht van *onszelf* leven en dat alles, omdat wij buiten het gezicht leven van die dierbare giften, *Christus en de beloften*.

Maar laten wij tot de tekstwoorden komen. Wij zeiden u, dat er aangaande de beloften de volgende vier zaken in vervat zijn:

1^e De Fontein en Bron van de beloften in de woorden "door welke" of "door Wie.

2^e De eigenschappen van de beloften, welke deze vier zijn:

- (1) De eerste, dat de beloften vrij zijn, wat begrepen ligt in de woorden, "*ons geschonken zijn*". Al de beloften van het eeuwig Verbond zijn de edele giften van God.
- (2) De tweede waarover wij nu willen spreken is, dat de beloften van het Verbond onveranderlijk zijn, hetwelk ook vervat is in de woorden, "*ons geschonken zijn*." De giften van God zijn werkelijk onberouwelijk.

I. Wij zullen ten eerste, de waarheid van dit punt bewijzen en daartoe de tekst in Numeri 23:19 overwegen, welke een deel is van de spreuk van Bileam: "Zou Hij het zeggen en niet doen? of spreken en niet bestendig maken?" Dezelfde inhoud heeft Psalm 89:35: "Ik zal Mijn Verbond niet ontheiligen, en hetgeen dat uit Mijn lippen gegaan is, zal Ik niet veranderen." Het is ook duidelijk uit de benaming, die de beloften in de Schrift gegeven wordt. In Jesaja 55:3 worden ze genoemd: "de gewisse weldadigheden Davids? In Micha 7:20: "Gij zult Jakob de trouw geven." (Engelse vert. de waarheid) Ook de aard van het Verbond bewijst dat het een eeuwig Verbond of ook wel een zoutverbond genoemd wordt, omdat het onmogelijk is dat het aan verandering of vergankelijkheid onderhevig kan zijn.

Het kan ook worden aangetoond uit de duurzame ervaring, die al de heiligen hebben gehad van de onveranderlijkheid van de beloften. Jozua gaf daar acht op, toen hij ging sterven. *Er is niet een enig woord gevallen, zegt hij, van al die goede woorden, welke de Heere gesproken heeft.* (Jozua 23:14) Hij is daar zó zeker van, dat hij zich gedrongen voelt, dit in hetzelfde vers nog eens te herhalen. Hij drukt dezelfde woorden ook uit in hoofdstuk 21:45: "Daar viel niet een woord van al de goede woorden, die de Heere gesproken had tot het huis van Israël, het kwam allemaal." En waarlijk, er is een bijna zesduizendjarige ondervinding, die deze waarheid preekt, *dat de beloften onveranderlijk zijn.* Zodat wij nu kunnen zeggen: "Het woord des Heeren is gelouterd als zilver, in een aarden smeltkroes, gezuiverd zevenmaal". Indien er enig bedrog in de dierbare beloften van het eeuwig Verbond geweest was, dan zou een bijna zesduizendjarige proef dat aan het licht gebracht hebben. Maar heeft niet ieder van 'de wolk der getuigen', die ons is voorgegaan, dit getuigenis nagelaten: *"Hij, die het beloofd heeft, is getrouw, die het ook doen zal; Zijn belofte geschiedt bij nacht en bij dag?"*

Het kan ook niet veranderd worden, zoals 'de ordeningen des hemels tot op heden blijven staan'. Veel minder zal dit Verbond van liefde verbroken of veranderd worden.

Ondertussen willen wij u alleen deze waarschuwing meegeven, dat er sommige *voorwaardelijke beloften* zijn, die God Zijn volk gedaan heeft, maar die Hij in Zijn vlekkeloze wijsheid niet vervult aan hen, die nooit de voorwaarde nakomen. Zoals bijvoorbeeld de belofte, die Hij de Israëlieten deed in Egypte, dat zij het land Kanaän zouden bezitten, maar nochtans stierven ze in de woestijn. Vandaar dat ingrijpend woord in Num. 14:34: "En gij zult gewaar worden Mijn verbreken van de belofte." (Engelse vert.) Deze bedreiging wordt menselijkerwijs van God gesproken. Hetwelk geen verandering van het voornemen Gods inhoudt, maar alleen te kennen geeft, dat het niet persoonlijk aan hen vervuld zou worden, omdat zij niet geloofden en dus de voorwaarde van de belofte niet volbrachten.

II De tweede zaak, waarover wij zullen spreken naar aanleiding van de onveranderlijkheid van de beloften, is, dat wij zes gouden pilaren aanwijzen, behorend bij het voortreffelijk fundament waarop het gebouw van de onveranderlijke beloften rust.

1. *Het eerste is, de almacht Gods, dat er niets is wat Hij beloofd heeft, dat Hij niet machtig is uit te werken en te doen.* Wanneer de Heere in 2 Kor. 6:18 veel voortreffelijke beloften doet, versterkt Hij het geloof met: "zegt de Heere, de Almachtige. Dit is zeker, waar het woord van deze Koning is, daar is heerschappij. En wie kan tot Hem zeggen: "Wat doet Gij?" O, gij, die de dierbare beloften van het Verbond niet gelooft, wees beschaamd om uw ogen op te slaan tot de hemel boven, of tot de aarde beneden. Spreken niet de sterren, de zon, de maan en al de werken van God u toe: *"Wantrouw God niet, maar vertrouw op Hem, want Hij is wonderlijk van raad en groot van daad!"*
2. *De tweede pilaar is de wijsheid en oneindige raad Gods.* Hij is niet alleen volkomen machtig, om de beloften te vervullen die Hij gedaan heeft, maar Hij heeft diepten en schatten van kennis, waardoor Hij heeft uitgedacht hoe Hij de beloften zal vervullen. Dit is de bedoeling van de tekst in 2 Sam. 23:5, dat het Verbond "wel geordineerd is", hetgeen ons de wijsheid Gods aantoont. Dan wordt er nog aan toegevoegd, "dat het wel bewaard of vast is". Ja, in het Genadeverbond blinkt zóveel van de kunst des hemels, zóveel van de oneindige wijsheid uit, dat het "de raad Gods" genoemd wordt in Hebr. 6:17.
3. *De derde gouden pilaar is, de oneindige liefde Gods.* Omdat er niets in ons is dat Hem kan bewegen Zijn beloften te vervullen, wil Hij een beweegreden uit Zijn eigen liefde aanvoeren, om de belofte te vervullen. In ons is meestal, zo niet altijd, niets dan hetgeen kan strekken om de vervulling van de beloften uit te stellen. Maar als God geen beweegreden aan onze kant kan bijbrengen, dan ontleent Hij er wel een aan Zijn eigen liefde, zoals in Deut. 7:8. Daar geeft Hij als reden van de vervulling van Zijn beloften en liefde tot hen: "Ik heb u liefgehad." Of, "omdat Ik u liefgehad heb." Voor liefde kan geen andere reden gegeven worden, dan *vrije liefde*.
4. *De vierde gouden pilaar is, de onveranderlijkheid van de beloften.* De Heere is Dezelfde, gisteren, heden en tot in de eeuwigheid; zonder verandering, zelfs geen schaduw van omkering. Zo ziet u in Exod. 3:14, - waar God aan Mozes veel dierbare beloften herhaalt, - dat Hij als het ware het geloof van Mozes versterkt met Zijn onveranderlijkheid: "Ik zal zijn die Ik zijn zal" (Engelse vert. "Ik ben die Ik ben") Dit geeft naar mijn mening, de onveranderlijkheid van God te kennen, dat Hij al wat Hij gesproken heeft zeker op Zijn tijd zal vervullen. Al vertoeft het gezicht te komen, Hij zal het ten laatste toch vervullen.
5. *De vijfde gouden pilaar is de trouw van God, dat Hij iemand is, Die niet liegen kan, maar die zeker zal doen, wat Hij gesproken heeft.* Liefde maakt de beloften; de trouw en macht van God vervullen de beloften; oneindige wijsheid Gods kiest de geschiktste tijd uit, om ze te vervullen. Daarom staat er in Psalm 119:89, 90: "O Heere, Uw woord bestaat in der eeuwigheid in de hemelen." De grond daarvan is, "Uw getrouwheid is van geslacht tot geslacht." Daarom ziet u dikwijls, als God de Zijnen iets belooft, Hij er aan toevoegt; "Ik ben de Heere, Die in gerechtigheid spreek." O, moeten niet de beloften onveranderlijk zijn, die door de Vader, de God der waarheid, zijn gegeven? Moeten niet de beloften onveranderlijk zijn, die ontvangen en verdiend zijn door de Zoon, Die de Waarheid Zelf is en de *getrouwe Getuige*, de *Amen* is? Moeten niet de beloften onveranderlijk zijn, die door de Heilige Geest, die de Geest der waarheid is, zijn toegepast? Moeten niet de beloften onveranderlijk zijn, die ons door het Evangelie zijn bekend gemaakt, dat het Woord

der waarheid is? Was er ooit iemand, die Van God moest getuigen, dat Hij ontrouw is geweest in de vervulling van Zijn beloften? O, welk een helder gezicht van de trouwe Gods zal een Christen krijgen, wanneer hij op de scheidslijn zal staan tussen de tijd en de eeuwigheid. Dan zal hij zien, dat God getrouw is geweest is in alle beloften aan hem gedaan, van de eerste tot de laatste toe.

6. *De laatste gouden pilaar is de rechtvaardigheid Gods.* Zijn rechtvaardigheid zal Hem Zijn beloften doen vervullen, nu goedertierenheid en gerechtigheid elkaar gekust hebben. Vandaar dat woord: in 1 Joh. 1:9: "Hij is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeve. De vervulling van de belofte is nu niet alleen een daad van liefde, maar ook van recht. Wij erkennen en het is waar, dat liefde en goedertierenheid de beloften doen, maar rechtvaardigheid en waarheid dringen God aan om ze te vervullen. Daarom staat er geschreven in Micha 7:20 dat Hij Jakob de trouw, of waarheid en Abraham de goedertierenheid zal geven. Waarom is het goedertierenheid aan Abraham en trouw of waarheid aan Jacob? Het is, kort gezegd, dit: *omdat goedertierenheid de beloften aan Abraham deed, terwijl trouw de beloften aan Jacob vervulde.*

III De derde zaak, waarover wij zullen spreken, naar aanleiding van de onveranderlijkheid van de belofte, is, dat wij zes plichten bij u zullen aandringen. O Christenen, verwachters van de hemel, die Christus, de Hoop der heerlijkheid in u hebt, verblijdt u en wees zeer vrolijk, dat de beloften onveranderlijk zijn!

1. *Dit is een plicht, die aangedrongen wordt op die grond, "opdat wij door twee onveranderlijke dingen een sterke vertroosting zouden hebben".* (Hebr. 6:18) Dit is een bron waaruit zeer grote blijdschap voor een Christen kan voortvloeien, dat de beloften op de juiste tijd worden vervuld. Naar mijn gedachte, is het woord *onveranderlijk* op veel goedertierenheden die wij gekregen hebben, gegraveerd. Staat niet *onveranderlijk* boven uw beloften geschreven? Staat niet *onveranderlijk* op uw eeuwige zaligheid geschreven? Staat niet *onveranderlijk* boven uw genietingen van God geschreven? De dag komt, wanneer *onveranderlijke liefde, onveranderlijke genieting van God* uw deel zal zijn, wanneer alle dingen onveranderlijk zullen zijn. Het is zeker, wanneer die twee dingen, de *waarheid* van de beloften en de *onveranderlijkheid* van de beloften, werden geloofd, dan zou een Christen dit tranendal met blijdschap kunnen doorwandelen en zich in hoop vertroosten.
 2. *De tweede plicht, die wij willen voorstellen, is deze, dat u moet ophouden met uw disputeren en dat u wilt aflaten van uw vleselijk redeneringen in betrekking tot de vervulling van de beloften.* Moesten wij niet, nu de beloften Gods onveranderlijk zijn, hiermee het ongelooft en alles wat de blinde menselijke rede inbrengen kan, het zwijgen opleggen? Dit wordt aangedrongen in die woorden: "de eed tot bevestiging is een einde van alle tegenspreking". (Hebr. 6:16) Dat God Zijn Verbond met een eed bevestigt, behoort een eind te maken aan de disputatie van het ongelooft. Laat mij toe dat ik enkele oorzaken aantoon, waarom zoveel tegen de vervulling van de beloften wordt ingebracht. Dan kunt u zien hoe al die dingen beantwoord kunnen worden uit die zes pilaren van Gods onveranderlijkheid, die ik u heb voorgesteld.
- (1) *De eerste is: wanneer Gods wegen de waarheid schijnen tegen te spreken, dan schijnt het, dat de beschikkingen iets anders zeggen dan de belofte.* Dit doet een Christen dikwijls uitroepen: "Heeft de toezegging een einde, van geslacht tot

geslacht?" Het blijkt ook duidelijk uit de praktijk van David in 1 Sam. 27: 1. Wanneer de omstandigheden, waarin hij verkeerde, de vervulling en de waarheid van de belofte onmogelijk maakten, dan verheft zich het ongeloof als een geharnast kampvechter en roept uit: "Nu zal ik een der dagen door Sauls hand omkomen." Het schijnt ook dat de tegenstrijdigheid tussen de afsnijdende weg en Gods belofte oorzaak was, dat hij in zijn haasten zeide: "Alle mensen zijn leugenaars". (Ps. 116:11) Als u de waarheid van de beloften betwist op die grond, dat de omstandigheden de belofte tegenspreken, overweegt alleen dit, *dat Gods wegen niet zijn als de uwe*. Wilt u de tijd weten, wanneer de beloften het dichtst bij de vervulling zijn? Het is dan, wanneer wij het minst kunnen zien, dat zij ooit vervuld zullen worden. Nooit zijn de beloften haar vervulling dichter nabij, dan wanneer wij menen, dat zij het verst af zijn. Laat daarom het geloof in Gods almacht uw ziel in zo'n strijd ondersteunen. Laat de omstandigheden zeggen wat zij willen, u kan ze alle hiermee beantwoorden: "*Voor Hem is niets onmogelijk; bij de Heere is niets te wonderlijk.*" Ik geef toe, dat dit genoeg is, om het sterkste geloof op de proef te stellen, ja, de ondervinding leert, dat de besten gewankeld hebben, wanneer zij geen waarschijnlijkheid overhielden, om hen te leren, dat de beloften zouden vervuld worden. Dit was de reden van Sara's ongeloof, toen zij hoorde, dat zij in haar ouderdom een zoon zou hebben, lachte zij in zichzelf en zij spotte als het ware, met zo'n belofte. (Gen. 18:12) Dit was ook de reden van het ongeloof van Mozes (Num. 11:21, 22). Hij zag geen waarschijnlijkheid, dat zo'n menigte met vlees zou gevoed worden, daarom trok hij de waarheid van die belofte in twijfel. Dit was de reden van het ongeloof van die hoofdman, waarvan 2 Kon. 7:2 melding maakt. Het was ook de reden van het ongeloof van Zacharias. (Luc. 1:20) Laat mij u, die zo in uw geloofsoefening met de waarschijnlijkheid raadpleegt, deze twee dingen zeggen:

?? Er is voor God niets te wonderlijk. Dit was het bewijs wat God Zelf gebruikte om Sara te overtuigen. "Zou iets voor den Heere te wonderlijk zijn?"

?? Het geloof is niet eerder in zijn element en geestelijke oefening, totdat de waarschijnlijkheid de waarheid van de belofte tegenspreekt. Dan verschijnt het geloof op het toneel. Dan gaat het geloof werken. Maar zolang als het geloof en de waarschijnlijkheden van dezelfde gedachte zijn, is de dag van de beproeving van de sterkte des geloofs nog niet aanwezig.

- (2) *De tweede reden, waarop een Christen de vervulling van de beloften betwijfelt, is, dat hij zijn deel aan God zoveel in twijfel trekt.* Soms zal hij wel een belofte geloven, maar voordat zij vervuld is, zal zijn hoop verduisterd en zijn aandeel in Christus verdonkerd worden en dan laat hij zijn geloof in de waarheid der belofte los. Deze twee staan met elkaar in verband: gemis van geloof aan zijn aandeel en gemis van geloof, dat de belofte zal vervuld worden. Dit zien wij duidelijk in Psalm 77:9. "Houdt Zijn goedertierenheid in eeuwigheid op?" Daar betwijfelt de Psalmist zijn aandeel en dadelijk is er aan verbonden: "Heeft Zijn toezegging een einde, van geslacht tot geslacht?" Tenzij men zijn naam kan lezen in de oude gedenkschriften des hemels en dit besluit kan verzegelen: "Ik ben mijns Liefsten en mijn Liefste is mijn", zal het een zware en moeilijke, zo niet een onmogelijke taak voor iemand zijn, de beloften te geloven.
- (3) *De derde reden, waarop een Christen de waarheid van de belofte zal betwisten, is zijn verkeerde opvatting van de weg waarin de beloften vervuld worden.* Sommigen menen, als zij een belofte door het geloof omhelzen, dadelijk het genot van die

belofte zullen krijgen. Maar bedriegt u niet, want tussen uw geloof in de belofte en haar vervulling kunt u nog duistere en treurige tijden moeten doormaken. Toen Christus in Markus 10 grote beloften aan Zijn discipelen deed, voegde Hij er, als het ware, in vers 30 aan toe: Versta Mij niet verkeerd, alsof u het beloofde zonder kommer en benauwdheid kunt deelachtig worden. U zult in dit leven honderdvoud ontvangen, met de vervolgingen. Hij, die een belofte gelooft, moet verwachten, dat een winter zal voorafgaan aan de lente, waarin die zal uitbotten en bloeien.

- (4) *De vierde reden, waarop een Christen de waarheid van de beloften betwijfelt, is deze, dat de vervulling zo lang op zich laat wachten.* Wanneer hem eerst een belofte voorkomt zal hij uitroepen: ik geloof! Maar als er een tijd verloopt en zij nog niet vervuld wordt, dan begint zijn geloof te bezwijken en zijn hoop begint te verflauwen en hem te ontvallen. Toch gebeurt het, dat Christenen die fout begaan, dat zij zelf de tijd vaststellen, waarop de belofte zal vervuld worden. Wanneer dan de Heere die tijd niet houdt maar doet voorbijgaan, dan beginnen zij dadelijk uit te roepen: "Wat is mijn kracht, dat ik hopen zou, of wat is mijn einde, dat ik mijn leven verlengen zou?" Dit is ook duidelijk in Abraham te zien, wie de belofte van een ontelbaar zaad geschonken werd, volgens Gen. 12:2, maar voor wie het langdurig uitstel, voordat zij aan hem begon vervuld te worden, aanleiding gaf, dat hij zijn ongelooft als volgt lucht gaf: Heere HEERE, wat zult Gij mij geven, daar ik zonder kinderen heenga? (Gen. 15:2) Dit moet u weten, voordat het gezicht zal spreken, is er een vastgestelde tijd bepaald om te wachten, volgens 1 Petrus 5:9, 10: *"Nadat gij een weinig tijds zult geleden hebben."* Dan zullen de beloften vervuld en gij zult volmaakt worden.
- (5) *De vijfde reden waarom Christenen de vervulling van de beloften in twijfel trekken, is de grootheid van de beloofde zaak vergeleken bij hetgeen zij waardig zijn en verdienen.* Dan beginnen zij te redeneren: o, hoe zal dat kunnen? Zal ik, onwaardige, ik, zondige, ik die mijzelf verwoest heb, zal ik die de minste van Zijn barmhartigheden niet waardig ben, zó'n barmhartigheid ontvangen? Dit was naar mijn gedachte, een oorzaak van het ongelooft van Abraham, toen hij op dezelfde tijd dat de Heere hem die uitnemende belofte van Izak schonk, uitriep: "Och, dat Ismaël mocht leven voor Uw aangezicht!" (Gen. 17:18) Hij dacht, dat het niet vrij van hoogmoed was, de vervulling van de belofte van een eigen zaad, zo'n grote barmhartigheid, te verwachten. Dit was ook de reden van het ongelooft, dat God echter zo liefelijk wegneemt in Zach. 8:6: "Omdat het wonderlijk is in de ogen des overblijfsels dezes volks in deze dagen, zou het daarom ook in Mijn ogen wonderlijk zijn? spreekt de Heere der heirscharen."
- (6) *De laatste reden waarom een Christen de vervulling van de belofte betwijfelt, kan zijn, omdat hij in de tijd tussen het geloven in de belofte en haar vervulling in een grove zonde gevallen is.* Dit doet hem bovenmate redeneren, dat zij aan hem niet zal vervuld worden. Hij kan zich niet indenken, dat God, nu hij het Verbond Gods en al zijn voornemens en besluiten verbroken heeft, toch getrouw zal blijven, om eens de belofte aan hem te vervullen. De enige weg om dit geschil te vereffenen, is, op Gods trouw te zien en van deze tekst gebruik te maken: "Indien wij ontrouw zijn, Hij blijft getrouw; Hij kan Zichzelve niet verloochenen." (2 Tim. 2:13)

Om de behandeling van deze tweede plicht, die wij aandringen uit de onveranderlijkheid van de beloften te beëindigen, zal ik nog maar een paar woorden tot u spreken.

1e. *Houd u verzekerd, dat de vervulling van beloften die niet op levendige geloofsoefening volgen, daardoor veel van hun zoetheid, glans en voordeel verliezen.* Soms wordt een belofte vervuld zonder dat ons geloof gedurig en levendig daarmee werkzaam is geweest. En het is niet zo gemakkelijk uit te drukken, welke nadelen voor zo iemand daaraan verbonden zijn. Hoe dikwijls zou hij wel moeten uitroepen: "De Heere was aan die plaats en ik heb het niet geweten." Wat ziet hij er weinig van God in! Wat is er weinig dankzegging en terugkeren tot de Heere wegens het goede, dat hij heeft ontvangen. Hoe achteloos is hij dan in dat goede te bewaren, of er voordeel uit te trekken en hoe onwillig, om het weer aan de Heere over te geven, als hij ziet, 'dat de Heere het van node heeft'. En zo zijn er veel zaken, die ons moesten dringen, standvastig te zijn in het geloof.

2^e *Disputeer minder en geloof meer!* Welk voordeel hebt u van uw redenen? Wanneer u al uw krachtige bewijsredenen hebt bijgebracht, waarom u de beloften niet kunt geloven, kunt u ze alle verdrinken in die onmetelijke diepte van Gods onveranderlijkheid.

In het gebruikmaken van de beloften doen zich bij een Christen drie zeer opmerkelijke wisselingen voor.

- (1) Soms kan hij de beloften geloven en die toepassen en binnen enkele uren zal hij die belofte betwijfelen, die hij nog pas geloofde. Gebeurt het soms niet dat hij in de morgen uitroept: *"Ik ben mijns Liefsten en mijn Liefste is mijn"*, en dat hij, eer er twaalf uren voorbij zijn, een andere toon aanslaat en uitroept: *"mijn sterkte is vergaan en mijn hoop van de Heere."* Soms zal hij in de morgen uitroepen: *"Ik zal niet wankelen in eeuwigheid, want Gij hebt mijn berg vastgezet"*, en dat hij niet veel uren daarna een toontje lager gaat zingen en uitroept: *"Gij hebt Uw aangezicht voor mij verborgen en ik word verschrikt."*
 - (2) Soms zal een belofte een Christen zoeter zijn dan honig en honigzeem; soms zal hij bij de belofte willen sterven en leven. Soms zal het geloven van een belofte hem als een deur der hoop zijn in het dal van Achor, die hem doet zingen. Maar eer er enkele dagen verlopen zijn, zal hij tot diezelfde belofte komen en ze is hem smakeloos als het wit van een ei, zodat hij moet uitroepen: *"O, dat ik ware gelijk in de vorige maanden en in de vorige dagen."* O, waar is die zoetheid nu, die ik in die belofte vond? O, zij is weg, en ik zit hier eenzaam.
 - (3) Soms zal een Christen, als hij een belofte mag geloven en er op rusten, door Gods Geest met veel licht en helderheid bestraald worden. Hij zal de diepten Gods verstaan, die er in doorstralen. Maar op een andere tijd is dezelfde belofte hem duister, zodat hij er niet het minste licht in heeft. Het kan ook gebeuren, dat hij de blijdschap in de belofte kwijtgeraakt is, terwijl het licht dat hij er in ontvangen heeft, hem is bijgebleven. Het kan ook zijn, dat dezelfde belofte weer voorkomt met vroegere licht en dat nochtans die vorige blijdschap en verlustiging er niet meer in gevonden wordt. Daarom, als u wenst dat de beloften altijd liefelijk voor u zijn, bid er om. Bid dat God de adem van Zijn Geest met de belofte samen doet gaan en ze levendig voor u make.
3. *De derde plicht, die wij bij u willen aandringen uit de onveranderlijkheid van de beloften, is datgene wat zelfs enigszins hieruit kan afgeleid worden, dat de bedreigingen Gods onveranderlijk zijn.* Die twee worden samengevoegd, ja, Jozua

schijnt de onveranderlijkheid van de bedreigingen, indien Israël Gods geboden overtrad, uit de onveranderlijkheid van de beloften af te leiden (Jozua 23:14 vergeleken met vers 15). Deze beide vinden wij ook samengevoegd in Zach. 8:15: "Gelijk als Ik gedacht heb ulieden kwaad te doen, en het heeft Mij niet berouwd, also denk Ik u wederom goed te doen; vreest niet". Daarom hoop ik, dat u met ontzag vervuld zijt, opdat u niet komt onder de zweepslag van de onveranderlijke bedreigingen Gods. Want weet, als God onveranderlijk is in Zijn beloften en er geen woord in het eeuwig Verbond staat dat niet zal vervuld worden, zo is er ook geen vloek in het ganse boek des verbonds geschreven, die niet te zijner tijd zal worden uitgevoerd. Weet ook dit, dat de dag zal komen, waarin dat droevig woord zal vervuld worden: "Ik zal hen tuchtigen, gelijk gehoord is in hun vergadering." (Hoséa 7:12) O, die hier tegenwoordig zijt, indien al de bedreigingen die uw vergadering gehoord heeft, te zijner tijd zullen worden uitgevoerd, dan mag u, helaas de laatste woorden van de spreuk van Bileam wel tot de uwe maken: "*Och wie zal leven als God dit doen zal?*" Daarom, nu de bedreigingen Gods, zowel als de beloften, onveranderlijk zijn; het leven en de dood u zijn voorgesteld - en omdat u, of het voorwerp van de onveranderlijke bedreigingen, of het voorwerp van de onveranderlijke beloften Gods zijn zult, - gelast ik u de bedreigingen niet te onderschatten. Dat u toch niet wilt meewerken aan het verderf van uw onsterfelijke zielen, nu er een afkondiging gedaan is, dat de bedreigingen in uw vergaderingen zullen uitgevoerd worden.

4. *Nu wens ik u nog deze vierde plicht, in betrekking tot de onveranderlijkheid van de beloften, ernstig voor te houden: heb de Belover lief met een onveranderlijke liefde.* Laat dit de Belover aanprijzen; laat dit uw hart dringen u in de Belover te verlustigen. O, wat een gezegende liefdewerk is dit, dat een onveranderlijk God onveranderlijke beloften wil doen aan veranderlijke schepselen! Indien de beloften van het Genadeverbond in haar natuur even veranderlijk waren, als wij veranderlijk zijn, dan zou er niet één van ons de hemel ingaan. Maar weet, dat het een gezegend voornemen van de liefde is en dat het een gezegende oefening van de oneindige wijsheid van God geweest is, dat Hij, - omdat Hij met veranderlijke schepselen te doen had, - hun onveranderlijke beloften wilde schenken. En ik wil u nog eens uitnodigen, toch te komen, om deze onveranderlijke Belover te omhelzen.

Ik zal daarom enkele woorden tot u spreken, om u te overreden. Christus is gemakkelijk te krijgen, als u Hem maar wilt aannemen. U kunt Christus krijgen, als u maar wilt horen; ja, als u uw oor maar lenen wilt, om naar Zijn stem te luisteren, dan zal Hij de uwe worden, volgens dat woord in Jesaja 55:3: "Hoor". En wat dan? "Hoor, en uw ziel zal leven". Is dit geen lage prijs, waarvoor Christus te krijgen is? En zoals wij al eerder zeiden, u kunt Christus krijgen voor één blik. Is dat geen lage prijs? "Ziet op Mij, alle gij einden der aarde en wordt behouden." Hebt u begeerte Christus aan te nemen? U zult Hem voor die begeerte krijgen, volgens dat woord: "O, alle gij dorstigen, komt". En, "die wil, die kome!" Als u maar ingewonnen zijt, om Hem aan te nemen, dan zult u Hem krijgen. En wat zou voor een lagere prijs het uwe kunnen worden? Zullen uw vervloekte handen nooit de pen opnemen, om dat gezegend huwelijkscontract met uw naam te ondertekenen? Zullen die vervloekte harten van u nooit uitroepen: *ja, zo wil ik Hem hebben!* Zullen zij nooit beloven, voor Hem te leven en te sterven? O, hoe vreemd! Wilt u het niet doen?

Op welke voorwaarden zou de wereld Christus dan willen hebben? Wel, is het mogelijk Hem te krijgen zonder Zijn vergunning? O, indien u Hem maar wilde

opendoen, dan zou Hij Zich neerbuigen om tot u te komen en met u avondmaal te houden en gij met Hem. Zodra u uzelf maar beweegt om open te doen, zal Christus, Die de sleutels in Zijn hand heeft, u helpen die te openen.

O, het zal wat zijn, wanneer Christus, die dierbare Gift des hemels, die Spruit der Gerechtigheid, voor zo'n lage prijs aangeboden zijnde, toch veracht wordt. Eeuwig zal de mens vervloekt zijn die Christus zo geringschat. Het was hem beter nooit geboren geweest te zijn. Vervloekt zult u zijn in uw geboorte en in uw leven en in uw sterven. Al de vloeken van de Personen van de Drieëenheid zullen over u komen. O vrouw, die een gelovige man hebt, in die dag, dat het grote vonnis van eeuwige verbanning van de tegenwoordigheid des Heeren over de verachters van Christus zal worden uitgesproken, zal een gelovig man *amen* zeggen op het vonnis, ook over zijn vrouw, die de edele Plant van Naam veracht heeft. Aan de andere kant zal de vrouw ook met een hartelijke toestemming haar *amen* uitspreken op het vonnis over de ongelovige man; evenals de vader over de zoon en de zoon over de vader.

5. *Een vijfde plicht, die ik u wil voorhouden, in betrekking tot de onveranderlijkheid van de beloften, is deze, dat u toch overreed moge worden, de beloften tot uw deel en uw erve te kiezen.* Wat kan u ontbreken, die de beloften tot uw deel kiest? Ik weet, dat uw vervloekte ogen er niet op gesteld zijn, onzichtbare beloften, een onzichtbare kroon en een onzichtbaar God voor uw deel te kiezen. Wij wandelen liever door aanschouwen, niet door het geloof. Maar o, als u eens wist, wat het is, alleen maar een liefdeband met Christus te mogen hebben...! Wist u eens, wat het is, 'Christus maar één ogenblik tussen uw borsten te mogen hebben', u zou uitroepen: "*O, wie zou U niet liefhebben, u Koning der heiligen!*" O, wie zou niet graag alles verlaten, om Christus te bezitten, die edele, kostbare Parel!

6. *En eindelijk wil ik nog deze plicht, die uit de onveranderlijkheid van de beloften afgeleid wordt, bij u aandringen: houdt een lezing over, ... ja, Christenen, over uw ongeloof!* God heeft dit eeuwig Verbond bevestigd met een eed, met het bloed van Zijn Zoon, door die twee grote zegelen des hemels, de sacramenten van de Doop en des Heeren Avondmaal. En wat noodzaakten die verzegelingen anders, dan een vreselijk ongeloof? En opdat u mag weten wat het is, op het blote woord van de belofte te rusten, zal ik niets meer zeggen dan, dat ik verlang dat u op de volgende drie dingen wilt letten en die overwegen.
 - (1) U bent dikwijls plechtig door de gezanten van Christus genodigd tot Hem te komen en Hem tot uw Man en Heere aan te nemen. Wilt op dit ogenblik overdenken, dat al de engelen in de hemel en allen die rondom de Troon zijn en de drie allerheerlijkste, allerzaligste Personen van de Drie-eenheid, getuigen zijn en zich tegen u zullen verklaren. Zijn er niet velen hier, die er nooit toe gebracht konden worden, hun hartelijke toestemming te geven om Christus, de grote Belover te omhelzen. Hoewel Hij al de banden, die hemel en aarde konden bedenken, heeft aangelegd om zondaren voor Zich in te winnen? O, wat kan de dierbare Christus nog meer doen om ons te overreden Hem lief te hebben, dat Hij niet gedaan heeft? En toch mag men u noemen: "*Kinderen der ongehoorzaamheid*", of, zoals het ook vertaalt kan worden: "*Kinderen die niet te overreden zijn*". (Efeze 2:2)

(2) Ik ben er bang voor dat, wanneer Christus Zelf van de hemel zou komen en u zou nodigen met deze woorden: *"Hier ben Ik, omhels Mij"*, sommigen onder u niet alleen hun ogen zouden sluiten, maar ook hun oren zouden toestoppen. Zij zouden hun ogen sluiten uit vrees, dat de schoonheid van Christus hen zou verlokken en zij zouden hun vervloekte oren toestoppen, opdat zij niet door de liefelijke, bekorende stem van die gezegende Minnaar zouden ingewonnen en gevangen genomen worden, wanneer Hij als een ervaren Minnaar tot hen zou spreken.

(3) O zeg mij, verwachters van de hemel, welk een dag zal het zijn, wanneer al de onveranderlijke beloften Gods zullen vervuld worden? Welk een dag zal dat zijn, als die belofte zal vervuld worden: *"Wij zullen Hem gelijk zijn?"* Welk een dag zal dat zijn, wanneer die belofte zal vervuld worden: *"Alsdan zal ik kennen, gelijk ook ik gekend ben?"* O, verlangt u niet naar die dag van de volledige vervulling van al de dierbare beloften Gods, wanneer u zult neerzitten en uzelf zult verblijden in de eeuwige en onuitsprekelijke genieting ervan? O, laat ons verlangen en wachten, tot de dag aanbreekt, wanneer die stem in de hemel zal gehoord worden, *dat de verborgenheid Gods vervuld is*. Totdat de dag komt, dat die stem in de hemel zal gehoord worden: *"Ziet de Bruidegom komt, gaat uit Hem tegemoet!"*

O, hoe onwillig zijt gij, om de wereld te verlaten! Hoe graag zou u de rust ingaan aan déze zijde van de Jordaan! Ik denk, indien deze nacht die gezegende stem in de hemel zou gehoord worden, *"Ziet, de Bruidegom komt, gaat uit Hem tegemoet!"*, sommige, indien niet veel van de oprechte Christenen in deze tijd, zouden uitroepen: *"O, stel nog even uit, wend U van mij af, dat ik mij verkwikke, eer dat ik henen ga en ik niet meer zij"*. Verlangt u dan niet de Koning over de Jordaan te brengen, om Hem altijd bij u te hebben en uw hart altijd bij Hem te hebben? O, zalig, zalig zijn zij, die boven zijn! Wordt er geen stem des geroeps van overwinning onder hen gehoord? Wordt er geen stem van vreugdegezang onder hen gehoord? Job klaagt nu niet meer: *"Gij doet mij beërven de misdaden mijner jonkheid. Gij drukt U in de wortelen mijner voeten."* Asaf klaagt nu niet meer: *"Heeft de toezegging een einde, van geslacht tot geslacht?"* Integendeel, hij zingt nu lieflijk: *Hoe zijn Uw beloften voor eeuwig vervuld!* Heman klaagt nu niet meer, *"ik draag Uw vervaarnissen, ik ben twijfelmoedig"*, maar hij roept veeleer uit: *ik ben verrukt, want ik gevoel Uw vertroosting*. De stem van treurigheid is nu lieflijk voorbij gegaan, en de stem van *hallelujah* en eeuwige lof van Hem, Die op de troon zit, wordt nu in haar plaats gehoord. O, wat een dag zal dat zijn, waar nooit weer een nacht op zal volgen!

Nu, Hem, Die staat te komen, Die wil komen, Die zal komen en niet vertoeven, begeren wij alle dankzegging toe te brengen. Amen.

DE GROOTSTE EN DIERBARE BELOFTEN VIJFDE PREEK

Door welke ons de grootste en dierbare beloften geschonken zijn, opdat gij door dezelve der Goddelijke natuur deelachtig zoudt worden, nadat gij ontvloden zijt het verderf, dat in de wereld is door de begeerlijkheid. 2 Petrus 1:4

Er zijn drie voornamelijk en voortreffelijke genaden, die werkzaam zijn met de dierbare beloften. De uitnemende genade van *geloof*, die de waarheid en goedheid van de beloften aanneemt. Dan de dierbare genade, de *hoop*, die met lijdzaamheid op de vervulling van de belofte wacht en verbeidt, tot het gezicht zal spreken. Verder, de edele genade van de *liefde*, die de dingen in de belofte liefheeft en zich zeer verlustigt in de Belover.

Indien wij het mogen zeggen, ik ben van gedachte, *dat de wonderlijke omwentelingen en tijden die wij beleven*, een andere Prediker is, die ons overtuigend de ijdelheid en nietigheid predikt van alle dingen buiten God. Naar onze opvatting is het grote voornemen Gods, in het verdonkeren van onze aangename dingen en in het verdorren van elke wonderboom onder wiens schaduw wij rust zochten en in het wegnemen van al ons aardse goed, dat Zijn kinderen zich zullen verlustigen in deze onzichtbare schat, *de beloften van het eeuwig Verbond en in Hem, die er het Wezen van is*. Opdat wij, als alle andere dingen tot ijdelheid verklaard worden, deze als ons deel in eeuwigheid zouden kiezen.

De laatste keer dat wij over deze woorden spraken, hebben wij over de *eigenschappen* van de beloften gesproken en u gezegd, dat er vier worden voorgesteld, namelijk:

1. De *vrije genade* in de beloften.
2. De *onveranderlijkheid* van de beloften. Van beide hebben wij gezegd dat wij nog over de twee andere moeten handelen, namelijk dat zij buitengewoon groot en buitengewoon dierbaar zijn. Het is een liefelijke en uitnemende, hoewel zeldzame verbinding. Grootheid en goedheid kussen hier elkaar, dierbaarheid en hoogheid worden door een innige band aan elkaar verbonden.
3. *Wij zullen deze twee eigenschappen tegelijk behandelen en een weinig ophelderen in welke opzichten gezegd kan worden van de verbondsbeloften dat zij de grootste en dierbaarste zijn. Zij kunnen, naar mijn mening, in acht opzichten zo genoemd worden.*
 1. *Zij zijn buitengewoon groot, ten opzichte van de grote prijs, die ervoor betaald is om ze te verdienen.* Er is geen belofte van het eeuwig verbond, waarop niet met grote letters gegraveerd mag worden: *"Deze is met bloed gekocht en betaald."* Dit behoort ongetwijfeld de beloften ten zeerste aan te prijzen, dat zij met zo'n oneindige prijs gekocht zijn. Moeten dat geen grote en dierbare dingen zijn, waarvoor zo'n wijs Koopman zo'n oneindige schat heeft neergeteld, om ze te verkrijgen?
 2. *Zij mogen buitengewoon groot en dierbaar genoemd worden, ten opzichte van de grote en dierbare zaken die erin beloofd worden. Is de Godzaligheid geen grote zaak?* Toch is ze in een belofte opgenomen. Zijn niet de hemel en de eeuwige

genieting van God grote en dierbare zaken? Zij zijn mochtans in een belofte besloten. Zijn het geen grote en dierbare zaken, God te kennen, zoals Hij is; onze volkomen gelijkvormigheid aan God; de overwinning over onze afgoden? En toch zijn die allen in de beloften opgelegd.

3. *Zij mogen buitengewoon groot en dierbaar genoemd worden, in betrekking tot het grote voordeel, dat haar genot een Christen toebrengt.* De beloften van het eeuwig Verbond zijn - om zo te zeggen - de penselen, waarmee de lijnen getrokken worden van het beeld van Christus op de ziel. Het is de belofte van het eeuwig Verbond, waardoor wij veranderd worden van heerlijkheid tot heerlijkheid, als door des Heeren Geest. Ja, onze tekst zegt, "dat wij door dezelve der Goddelijke natuur deelachtig worden."
4. *Zij mogen buitengewoon dierbaar genoemd worden wegens die nauwe betrekking, waarin zij staan tot Jezus Christus.* Wat toch zijn al de beloften van het Genadeverbond? Zijn het geen beekjes en riviertjes, die uit Christus voortvloeien? Christus is de Bron, waaruit al die beloften ontspringen. Kan deze Bron, Die in Zichzelf zoet is, ooit bitter water voortbrengen? Moeten dat geen dierbare dingen zijn, die van zo'n edele afkomst zijn? Het zijn stromen die van de Vader tot de Zoon en van Hem tot ons neerdalen. Die zijn als de kostelijke olie, die op het hoofd van Aäron werd uitgedragen, die afdroop tot op de zoom van zijn kleren.
5. *Zij mogen buitengewoon dierbare beloften genoemd worden, omdat zij, of liever Christus in daarin, het voorwerp van het dierbaar geloof zijn.* Wat is de spijs van het geloof? Zijn het niet de verbondsbeloften en is Christus niet het pit ervan? Wat zijn die dingen, waarin het geloof zich zo verlustigt en waardoor het ondersteund wordt? Zijn het geen verbondsbeloften?
6. *Zij mogen buitengewoon dierbaar genoemd worden, omdat het de dingen zijn, die ons tot wegwijzer dienen en tot de dierbare Christus leiden.* Er is geen belofte in het boek des Verbonds, of zij roept ons als het ware, met luide stem toe: "o, komt tot Christus!" De beloften zijn in waarheid de ster, die ons de weg wijst naar het huis waar Christus ligt. Er is ook geen toegang tot Christus, dan door een belofte. Christus is daar te vinden, want Hij woont binnen de band van het Verbond en daar wil Hij Zijn volk ontmoeten en van hen gevonden worden.
7. *Zij mogen buitengewoon dierbaar genoemd worden daarin, dat de heiligen zoveel zoetheid en zo'n onuitsprekelijk vermaak in de beloften hebben gevonden.* Vond David niet veel zoetheid in de beloften, toen hij uitriep: "De wet Uwsmonds is mij beter, dan duizenden van goud of zilver?" Vond hij niet veel lieflijkheid in de beloften, wanneer hij gedrongen werd uit te roepen: "Uw wet is mij zoeter dan honigzeem?" David stond als het ware, verlegen hoe hij een gepaste vergelijking en een tekenend beeld zou vinden, om de lieflijkheid van de beloften uit te drukken. Echter, de Christenen van deze tijd liggen in een geestelijke koorts. Zij hebben hun geestelijke smaak verloren. Wij zouden van hen mogen zeggen, met aanhaling van de woorden van 2 Sam. 19:35: "Ik ben heden tachtig jaar oud; zou ik kunnen onderscheiden tussen goed en kwaad? Zou uw knecht kunnen smaken, wat ik eet en wat ik drink?" Zij weten niet wat het is, aangedaan te zijn door de lieflijke zoetheid van die heerlijke beekjes van Goddelijke troost.

8. *Eindelijk, de beloften mogen buitengewoon dierbaar genoemd worden, omdat de heiligen ze onvergelijkbaar hoog schatten.* Het woord, dat hier met "dierbaar" vertaald is, zou ook met "waardig" kunnen vertaald worden, te kennen gevende, dat niets bij een Christen zo hoog geschat wordt als de beloften. Zou u wijsheid, of rijkdom, of eer tegen de beloften opwegen, zij zouden ons alle toeroepen: *welk voordeel kan het bezit mij aanbrengen, indien ik de beloften zou verliezen?* Wij zullen nog alleen dit zeggen en het daarbij laten, dat de beloften werkelijk als een appel zijn, die gegeten mag worden waardoor wij in zeker opzicht (het zij met eerbied gezegd) *als God zullen zijn, kennende het goed en het kwaad.* De beloften zijn dingen, die de ziel verheffen tot een gelijkvormigheid met God. En o mocht dit de vrucht ervan voor ons zijn! De beloften zijn als koorden, neergelaten tot zielen, die in een ruisende kuil en in modderig slijk verdrinken zouden. Grijpt ze maar aan en u zult ongetwijfeld opgehaald worden, en uw voeten zullen op een rots gesteld en uw gangen vast gemaakt worden.

Wij zullen nu over de derde hoofdzaak spreken, namelijk over het voordeel en de onuitsprekelijke winst, die een Christen door de beloften toevloeien, voorgesteld in de woorden: *"opdat gij door dezelve der Goddelijke natuur deelachtig zoudt worden"*. Deze woorden geven niet te kennen, dat er een eigenschap uit het wezen Gods in onze natuur overgaat, maar alleen dat de ziel die gelovig werkzaam is met de beloften, opklimt tot een gelijkenis van en gelijkvormigheid aan Hem, in heiligheid, wijsheid en gerechtigheid. Nu, omdat men deze *voordelen* door de beloften deelachtig wordt, moeten wij dit tot een grond leggen, opdat *al de vruchten* ons deel worden door de beloften te geloven en die toe te passen.

1^e *Het eerste voordeel is, dat zij ten zeerste het uitnemend en nodig werk van doding van zonde bevorderen.* Dit blijkt zowel uit de woorden van onze tekst, als uit 2 Kor. 7:1: "Dewijl wij dan deze beloften hebben, geliefden, laat ons onszelven reinigen van alle besmetting des vleses en des geestes, voleindigende de heiligmaking in de vreze Gods." De invloed, die de beloften hebben op de heiligmaking, kan in de volgende drie zaken worden aangetoond.

- (1) Zij brengen een Christen onder een heilige band en verplichting om heilig te leven. Nu Christus Zijn betrekking op ons op zo'n ruime en brede wijze heeft te kennen gegeven en verklaard, door ons zulke dierbare beloften te geven, behoren wij naar heiligheid te staan. Dit is een grote liefdevergeving die Hij van ons verlangt voor alles, wat Hij ons geschonken heeft en wij van Hem ontvangen hebben. Dat is de betekenis van die tekst uit 2 Kor. 7:1.
- (2) De kracht en alles wat wij nodig hebben om de heiligmaking te voleindigen en te bevorderen, ligt in de beloften besloten. Zijn niet de beloften Gods als de haarlokken van Simson, waarin onze grootste kracht ligt? Indien wij onszelf ooit van de beloften afsnijden door wantrouwen, vergaat onze sterkte en wij worden als andere mensen. Waar moeten Gods kinderen zich heenwenden om sterkte? Is het niet tot de beloften? Is het niet tot de Naam des Heeren? Ja, dat is de kracht van een gelovige, waartoe hij gedurig toevlucht moet nemen.
- (3) De beloften Gods verkondigen het onuitsprekelijk loon, dat ten deel valt aan hem die heiligmaking betracht. Er zijn verscheiden beloften van het eeuwig Verbond, die de Christen toeroepen, dat de Verbondsbeloften vervuld worden aan de overwinnaar. Dit drijft hem sterk aan, om met alle ontmoedigen die hij op zijn weg ontmoet, te doorworstelen. Hij begraaft al zijn bekommelingen binnen de cirkel van zijn onsterfelijke kroon, waar hij op hoopt en die hij in de belofte ziet. Zijn hoop

doet hem zijn gebrek vergeten. Zijn verwachting doet hem zijn vrezen te boven komen en de vreugde, daar hij naar uitziert, doet hem zijn droefheid vergeten.

2^e *Het tweede voordeel is, dat het geloof in de beloften een Christen te hulp komt tot de geestelijk en hemelse plicht van het gebed en hem bovendien geeft, dat dit hem een vermaak wordt.* Wij zien dat in 2 Sam. 7:27, waar aan Davids geloof in de beloften deze woorden verbonden worden: "Daarom heeft Uw knecht in zijn hart gevonden dit gebed tot U te bidden." En wanneer u de woorden van dat gebed inziet, kunt u er een hemelse en geestelijke toon in ontdekken, waardoor u hem leert kennen als iemand, die in een nauwe band met God leefde en die onder zeer hoge en verheven beseffen van Zijn heerlijkheid verkeerde. Psalm 119:147 geeft dit ook duidelijk te kennen: "Ik ben de morgenschemering voorgekomen en heb geschrei gemaakt." Alsof David wil zeggen: *wilt u weten, wat mij zo vurig, zo ijverig in het gebed maakte? Het is dit: dat ik op Zijn woord hoopte.* Daarom vinden wij zoveel gebeden van hem in die Psalm. De toeleidende oorzaak was het geloof van de beloften, zoals bijvoorbeeld: "Maak mij levendig naar Uw woord", en "zijt mij genadig naar Uw toezegging." Naar mijn gedachte komt het geloof in de beloften een Christen in zijn gebed ten goede, tot de volgende vier heilige delen van zijn plicht.

- (1) Het doet hem met *geloof* bidden. Wanneer hij zijn gebed op de beloften bouwt, dan kan hij het met veel vrijmoedigheid en hoop bidden, volgens Psalm 65:4. Daar zien wij iemand die gelooft en die gelovig bidt en dan zijn vertrouwen zeer wonderlijk uitdrukt in deze woorden: "Onze overtredingen, die verzoent Gij." Er staat niet: "die wilt Gij verzoenen", maar "die zult Gij verzoenen; die verzoent Gij." Dit geeft zowel het geloofsvertrouwen, als de vrijmoedigheid des geloofs te kennen. Een Christen, die de beloften gelooft, kan de belofte in zijn hand nemen, die aan God voorstellen en zeggen: *vervul deze belofte; U zult toch Uw Naam niet verloochenen; U bent immers getrouw!*
- (2) Het doet hem met veel *nederigheid* bidden. Wanneer hij gevoelt dat hij niets heeft van zichzelf, maar alles de vrucht of de vervulling is van een belofte, roemt hij niet alsof hij het niet ontvangen had, maar hij wandelt nederig onder hetgeen hij geniet. Wij hebben daarvan een bewijs in Jacob, die wij in Gen. 32:10 met veel nederigheid tot God horen spreken: *Ik ben geringer dan al deze weldadigheden,* terwijl hij in vers 9 met veel geloof tot God spreekt: *o God van mijn vader Abraham.*
- (3) Het doet hem met veel *liefde* bidden: Wilt u weten, wat de grote oorzaak is, dat wij zo weinig liefde oefenen in het gebed? Het is, omdat wij onze gebeden niet op de beloften gronden.
- (4) Het is een Christen tot hulp om *vurig* te bidden. Wanneer riep David tot God? Was het niet toen hij de belofte geloofde die hem van ouds gedaan was? Wij zouden niet met zoveel slapheid bij God pleiten, als wij de beloften geloofden die in het Verbond begrepen liggen.

3^e *Het derde voordeel is, dat het geloof in de beloften soms een Christen ondersteunt in zijn geestelijke verlating en verzoeken.* Is het niet zeker, dat een Christen soms op het punt staat de conclusie te trekken: *Ik ben uitgestoten van voor Uw ogen; ik zal de Heere niet meer zien in het land der levenden?* Maar dat hem een belofte met kracht voorkwam, die hem ondersteunde en waardoor zijn klacht veranderde en zijn conclusie onderstboven werd gekeerd. Wij zien dat in Ps. 94:18, waar de Psalmist zei: "Mijn voet wankelt." Dat was de conclusie van ongeloof en wanhoop. "Uw goedertierenheid o Heere, ondersteunde mij." Dat is de poort waardoor het geloof troost inbrengt, niet alleen uit vorige bevindingen, maar zeker ook uit hetgeen hij vond in de een of andere

dierbare belofte, die hem helder voorkwam. Christus heeft veel uitnemende koorden van liefde tot een ziel neergelaten als zij in de diepten zinkt en het wier aan haar hoofd gebonden wordt. Zo zegt David in Ps. 119:81: "Mijn ziel is bezweken van verlangen naar Uw heil." Alsof hij wil zeggen: *"Ik was in gevaar mijn hoop op te geven en mijn vrijmoedigheid weg te werpen"*. Maar wilt u weten wat hem in zo'n toestand ondersteunde? "Op Uw woord heb ik gehoopt". Is dit niet dikwijls het lied van een Christen geweest in zijn donkerste nacht: "Als mijn gedachten binnen in mij vermenigvuldigd werden, hebben Uw vertroosting mijn ziel verkwikt?" Het geloof zal de morgen zien dagen temidden van de grootste ellende. En dit is zeker, dat de levendige indruk van de belofte, die een gelovige in zijn twijfelingen en in zijn zwaarste vlagen van ongelof tot ondersteuning geweest is, hem een lange tijd zal bijblijven. En wanneer zij hem eerst wordt toegepast zal hij er niet weinig liefde in zien doorstralen, dat er zo'n belofte voor hem is, zó gepast voor zijn toestand en dat die hem geschonken wordt.

4^e *Het vierde voordeel in het geloven van de beloften is, dat wij daardoor een uitnemende hulp hebben tot lijdzaamheid en heilige onderwerping in onze zwaarste uitwendige verdrukkingen.* Wij kunnen dat zien in Ps. 27:13: "Zo ik niet had geloofd, dat ik het goede des Heeren zou zien in het land der levendigen, ik ware vergaan." Hetzelfde vinden wij in Ps. 119:49 en 50, waar David als hij gezegd heeft: "Op Uw woord heb ik gehoopt", er onmiddellijk aan toevoegt: "Dit is mijn troost in mijn ellende." Alsof hij wil zeggen: *als de beloften mij niet tot troost waren geweest, zou ik eenzaam en stil moeten blijven zitten. Ik zou dan zonder troost zijn gebleven ten dage van mijn tegenspoed.* In Psalm 119:92 zegt hij: "Indien Uw wet niet ware geweest al mijn vermaking, ik ware in mijn druk al lang vergaan". De invloed, welke het leven des geloofs op de belofte uitoefent op het geduldig dragen van het kruis, kan in het kort aangetoond worden in de twee volgende bijzonderheden:

- (1) Het geloof is een voortreffelijk profeet, die ons altijd wat goeds profeteert. Wanneer u in midden in de nacht van verdrukking aan het geloof vraagt, wat zijn gedachte *van God en van uw toestand is*, zal het geloof u lieflijk antwoorden: *Wacht op God, want ik zal Hem nog loven; Hij is de menigvuldige verlossing mijns aangezichts.* Het geloof weet niet wat het is een verkeerde opvatting van God te hebben. Daarom is het de edele uitlegger van het kruis van de Christen. Als gevoel, rede en ongelof het kruis uitleggen, dan zullen zij u tot God doen roepen: "Waarom zijt Gij mij als een vijand geworden, of als een leugenachtige, als wateren, die niet bestendig zijn?" Maar als het geloof, die edele uitlegger, uw kruis verklaart, roept het uit: "Ik weet de gedachten Zijns harten, gedachten des vredes en niet des kwaads, om mij te geven het einde en de verwachting." Het geloof doet de ziel een zalige verlossing en uitgang zien uit al de droevige beproevingen die hier zijn deel zijn. De Godgeleerdheid van het geloof is deze: "Ik zaai met tranen, maar ik zal met gejuich maaien; des avonds vernacht het gewezen, maar des morgens is er gejuich."
- (2) Het verschaft een gelovige zulke zielverkwikkende vertroosting te midden van zijn benauwdheden, dat hij, in zekeren zin, zijn smarten vergeet als wateren die voorbij vlieten. Dit doet David zo Godvruchtig verklaren: "Dit is mijn troost in mijn ellende." Het geloof in de beloften is inderdaad als het hout dat in het water van Mara werd geworpen, het zal onmiddellijk zoet worden.

5^e *Het vijfde voordeel is, dat het geloof van de beloften een Christen behulpzaam is, om verder van de wereld af te gaan staan en meer als een vreemdeling te leven.* Die twee zaken worden in Hebr. 11:13 zo lieflijk aan elkaar verbonden. Daar wordt gesproken van *het omhelzen van de beloften door het geloof en van het belijden, dat zij gasten en vreemdelingen op de aarde waren.* Wij willen u aantonen welke invloed het geloof hierop heeft, in de drie volgende zaken:

- (1) Het maakt, dat een Christen hier het eind van alle volmaaktheid ziet en dat er niets in de wereld is, dat geen ijdelheid en kwelling des geestes is. Het geloof is een verrekijker waardoor hij helderder ontdekkingen krijgt van de ijdelheid van alle dingen, dat hem ten zeerste tot steun is om hier als een vreemdeling te leven.
- (2) Het doet hem de oneindige volmaakheden des hemels zien en brengt hem binnen het gezicht van de onmetelijke en eeuwige hoop. Dit doet hem als een pelgrim leven en met der daad betonen dat hij een ander vaderland zoekt.
- (3) Het is hem zeer dienstig tot dat zalig werk, om zijn genegenheden te spenen van alle dingen, die hier beneden zijn. Wilt u weten waar het hart van een gelovige is? Het is in de hemel. Wilt u weten waar zijn gedachten zijn? Zij zijn in de hemel. Wilt u weten waar zijn wandel is? Die is in de hemel. Wilt u weten waar zijn hoop is? Zij is in de hemel. Zijn schat is in de hemel daarom is zijn hart en zijn wandel daar ook. En Christus in hem is de Hoop van die eeuwige heerlijkheid. Waarlijk, meer geloof in de beloften zou ons dringen *die geloofsbelijdenis* in Hebr. 11:13 te onderschrijven.

6^e *Het zesde voordeel, dat aan het geloof in de beloften verbonden is: er is veel geestelijke blijdschap en hemelse troost uit geboren, dat een gelovige zeer tot lof stemt.* Wij hebben daar een bewijs van in Ps. 71:14: "Doch ik zal geduriglijk hopen." Onmiddellijk wordt eraan verbonden: "en ik zal al Uw lof nog groter maken." (Zo ook in Rom. 15:13 en in 1 Petrus 1:8) Indien iemand zijn weg naar de hemel met blijdschap zou willen reizen en zou willen dat hij aan de rivieren van Babel zittende, een van de liederen Sions mocht zingen, dan behoort hij de beloften te geloven en die tot zijn eeuwige erve te kiezen. Dan zal hij in hoop kunnen zingen en in verwachting loven, al heeft hij voor het tegenwoordige maar weinig in zijn bezit. Werkelijk, als hij op zijn bezit ziet, dan is er niet veel stof tot juichen, maar ziet hij op zijn hoop en verwachting dan wordt hij gedrongen uit te roepen: *waak op mijn ziel; ik zal in de dageraad opwaken!*

7^e *Het zevende voordeel is, dat het geloof in de beloften een uitstekend middel is om het geestelijk leven op te wekken.* Hiskia zegt, als hij het over de beloften heeft: "Bij deze dingen leeft men en in allen dezen is het leven van mijn geest." (Jes. 38:16) David getuigt er van: "Uw woord heeft mij levendig gemaakt". O, wat een geestelijk en heilig leven geniet die Christen, die veel geloof oefent op de beloften! En wat is de grote reden, dat onze harten dikwijls binnen in ons zo versterven, dat ze op een steen gelijken en als degenen die afgezonderd zijn onder de doden? Is het niet, omdat wij geen gebruik maken van de beloften?

8^e *Het achtste voordeel is, dat het geloof in de beloften een Christen hetgeen beloofd is doet hoogachten.* Wat is de reden, dat wij dit boven de grote dingen van het eeuwig Verbond schrijven: "Dit is een Zoar, zij is klein?" Is het niet, omdat wij niet geloven? Het kan soms zijn dat die grote dingen voor ons geen schoonheid hebben en dat wij er geen lieflijkheid in zien om ze te begeren. Maar indien wij een geloof hadden als een mosterdzaadje, wij zouden uitroepen: *hoe voortreffelijk zijn die dingen, die voor de*

heiligen verworven zijn! Wat zijn zij eeuwig bevoorrecht, die recht hebben op maar één regel van het eeuwig Verbond, dat in alles wel geordineerd en bewaard is!

9e *Het geloof in de beloften is de deur waardoor de vervulling van de beloften inkomt, volgens dat woord van Maria: "Zalig is zij, die geloofd heeft, want de dingen, die haar van de Heere gezegd zijn, zullen volbracht worden."* Wanneer wij de vervulling van de beloften ernstiger verwachten, zou het gezicht spreken en niet vertoeven. Ongetwijfeld zal een gunst die wij ontvangen, als vrucht en vervulling van een belofte, voor ons zeer verkwikkelijk zijn. Zodat wij vrijmoedigheid krijgen dat lied te zingen: "Ziet, deze is onze God, wij hebben Hem verwacht en Hij zal ons zalig maken". (Jes. 25:9) Wanneer ons een gunst bewezen wordt als de vrucht en vervulling van een belofte, ligt er een schone glans en kleur op zoals geen kunst die er ooit op kan brengen; behalve de vinger van de liefde Gods. De geringste goedheid wordt dan een onovertroffen heilgeheim van liefde. Terwijl zonder het geloof die onovertroffen heilgeheimen als dingen worden die wij verachten, waarop wij geen prijs stellen en die wij niet waarderen. In betrekking tot de goedheid des hemels doet het geloof onze gedachten omhoog rijzen en het ongeloof trekt ze naar beneden.

10^e Ten laatste. *Behalve al deze voordelen worden nog de twee volgende in de tekst genoemd:* 1e. Dat wij door dezelve *der Goddelijke natuur deelachtig worden* en weer teruggebracht worden tot die zalige gelijkvormigheid met God, die wij in de val verloren hebben. 2e. Dat wij door *dezelve het verderf ontvlieden, dat in de wereld is door de begeerlijkheid*. Het is nu mijn voornemen niet deze dingen te ontvouwen, omdat ik nu alleen handel over *het leven des geloofs op de beloften*. O welke voortreffelijke goederen zijn dat, de schoonheid van het beeld Gods aan te doen en die lelijke vuile kleren van het beeld des satans af te leggen! O, hoe moest dat ons de beloften dierbaar maken! Het is hierdoor dat wij allen met ongedekt aangezicht de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwen en naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd worden, van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest.

Waar wij nu, ten tweede, over zullen spreken is: *de vruchten die voor een Christen voortvloeien uit de geestelijke opmerking dat de Heere Zijn beloften vervult*. U ziet hier, hoe de Apostel met opmerking die uitnemende dingen noemt, die de vrucht zijn van *het schenken van de dierbare beloften*.

De eerste vrucht is, *dat het op de ziel van een gelovige het stempel drukt van Goddelijke indrukken van liefde*. Wij kunnen dat zien in Jesaja 38:15, waar Hiskia uitroept: "Wat zal ik spreken? Gelijk Hij het mij heeft toegezegd, also heeft Hij het gedaan." Hij was, als het ware, verwonderd en overweldigd door de beseffen van de diepe neerbuiging Gods. Hij kon er geen woorden voor vinden dan: *Wat zal ik zeggen?* Zo was het ook met David in Psalm 48:9: "Gelijk wij gehoord hadden, also hebben wij gezien in de stad des Heeren der heirscharen". Dat wil zeggen: zoals Hij het beloofd had, zo is het gebeurd. En hij voegt er in het 10e vers aan toe, wat zowel hun werk als de genieting van de vrucht was: "O God, wij gedenken Uwer weldadigheid in het midden Uws tempels." Het opmerken van het vervullen van de beloften vervulde hun gedachten geheel met de liefde Gods. En er is ook ongetwijfeld meer liefde in de vervulling van één belofte, dan in een eeuwigheid kan verklaard worden. Het is één groot wonder van neerbuigende liefde, dat Hij Zich door beloften aan ons wil verplichten en verbinden. En er is ook een diepte van wonderlijke liefde in, dat Hij die verbintenis volbrengt en Zijn woord met vervulling beantwoordt.

2e Een tweede vrucht is, *dat het opmerken van de vervulling van de beloften de ziel nieuwe ontdekkingen van God toebrengt.* Dit is duidelijk in Exod. 6:2, waar God tot Mozes spreekt: "Ik ben Abraham, Izak en Jacob verschenen, als God de Almachtige; maar met Mijn naam HEERE ben ik hun niet bekend geweest." De naam HEERE betekent, met de naam van de Vervuller te zijn van Mijn beloften. Die Naam was hun niet ontdekt in de vervulling, maar zou aan hun nageslacht bekend worden, ten dage als Zijn beloften zouden vervuld worden. Daarom, als de Heere van de vervulling van grote beloften spreekt, voegt Hij er in de Schrift dikwijls aan toe: "Gij zult weten dat ik de HEERE ben". En werkelijk, zo ondervinden wij het dagelijks. Is niet elke vervulling van een belofte een nieuwe ontdekking van de wijsheid Gods, die uitblinkt in de gepaste tijd, waarop zij vervuld wordt? Is niet elke vervulling van een belofte een nieuwe ontdekking van de trouwe Gods, dat Hij niet veranderen wil, wat uit Zijn mond gegaan is? Is niet elke vervulling van de belofte een nieuwe ontdekking van de liefde Gods, dat Hij Zijn goedheid boven al Zijn werken begeert te verheerlijken? En is het niet een nieuwe ontdekking van de kracht en de almacht Gods, die de vervulling van Zijn beloften kan waarmaakt, niettegenstaande alles wat in de weg staat? Ja, de dingen die niet zijn, brengt Hij voort en hetgeen is maakt Hij teniet?

3^e Een derde vrucht is, *dat het bevorderlijk is om hoge beseffen en verheven gedachten van God op te wekken.* Dit blijkt uit 1 Tim. 1:15 vergeleken met vers 17, waar Paulus, de belofte omhelzende, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om zondaren zalig te maken en de vervulling daarvan in zichzelf gewaar wordt, als het ware opgetrokken wordt en uitroept: "Den Koning *nu* der eeuwen, den onverderfelijken, den onzienlijken, den alleen wijzen God, zij eer en heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen" Er ligt een nadruk op het woordje 'nu', alsof Paulus wil zeggen: ik kon Hem van tevoren niet loven en verheffen, maar nu ben ik Christus zoveel verplicht, dat ik het geen ogenblik langer wil uitstellen; nu wil ik Hem loven. Zo zien wij ook in Micha 7:18 hoe de vervulling van de beloften de Kerk doet uitroepen: "Wie is een God gelijk Gij!" Hij werd hun onvergelijkelijk door de volbrenging van Zijn beloften. Daarom zeggen wij, dat zij die veel in geestelijke opmerking bezig zijn omtrent de vervulling van de beloften, er dierbare trekken van de majesteit Gods op gegraveerd zullen zien. Daardoor worden zij gedrongen uit te roepen, dat de Hij de Almachtige is, dat Zijn Naam HEERE is en in Hem eeuwige sterkte ligt, waarop wij ons in onze grootste moeilijkheden behoren te verlaten.

4^e Een vierde vrucht is, *dat het nauwkeurig achtslaan op de vervulling van de beloften een Christen ondersteunt als hij weer in nieuwe engten komt, om veel geloof in God te oefenen.* Zijn vorige bevinding zal hoop in zijn ziel verlevendigen, want er is een ontdekking van de trouwe Gods, die ons toeroept: *o geloof Hem, Die machtig is Zijn woord te doen komen!* Wij zien dat in Psalm 56:14, waar David zegt: Want Gij hebt mijne ziel gered van den dood." Hij voegt hij er direct aan toe: "Zult gij niet mijn voet bevrijden van vallen?" (Engelse vert.) Dat wil zeggen: ik ben ten volle overreed, dat U dat woord ook aan mij volbrengen zult. Zo ook geeft David in Psalm 57:3 die eer aan God, dat Hij alles aan hem zou voleinden; en voegt hij er aan toe: "Hij zal van den hemel zenden en mij verlossen". De ziel die aan God die eer en titel kan geven, dat Hij alle dingen aan haar voleindt, is zeker in een uitgekozen en uitnemende toestand. Wij vinden dit punt ook helder in 2 Kor. 1:10, waar Paulus zegt: "God heeft mij verlost en Hij verlost mij nog." Direct trekt hij daaruit dit gelovige besluit: "Hij zal mij ook nóg verlossen." Wij stemmen toe, dat onze vorige bevindingen van Gods trouw ons geloof

niet altijd ondersteunen als wij in nieuwe moeilijkheden raken. Dat komt door de grootte van de problemen waar wij, naar onze opvatting, in terechtgekomen zijn, die voorgaande te boven gaan. En hoewel God ons verlost heeft, toen wij met de voetgangers liepen, wij nu geen geloof hebben dat Hij ons weer zal verlossen, nu wij onze loop met de paarden moeten meten. Ons wantrouwen kan ook komen door ontrouw in onze wandel, dat die niet beantwoordt aan de dierbare gunsten van Christus in het vervullen van Zijn beloften. Dit kan een oorzaak zijn dat wij in nieuwe moeilijkheden geen vrijmoedigheid hebben van Zijn beloften gebruik te maken. Een schuldige consciëntie is de moeder van wantrouwen.

5^e Een vijfde vrucht is, *dat de vervulling van de belofte veel geestelijke blijdschap en verheuging aan Zijn kinderen geeft*. Wij zeiden u, dat het schenken van de beloften blijdschap geeft, maar wanneer de beloften in arbeid zijn en baren, veroorzaakt dat nog veel meer geestelijke blijdschap. Wij hebben daarvan een bewijs in Ps. 28:7: "De Heere is mijn Sterkte en mijn Schild; op Hem heeft mijn hart vertrouwd, en ik ben geholpen." David komt daardoor tot deze conclusie: "dies springt mijn hart van vreugde, en ik zal Hem met mijn gezang loven." Wij geloven dat God soms de vervulling van de belofte met een dierbare openbaring van Zichzelf aan de ziel schenkt, waardoor zij zich verheugt met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde. Dat geeft stof voor een geestelijk lied, "dat goedertierenheid en waarheid elkaar ontmoeten, gerechtigheid en vrede elkaar gekust hebben." Is dat geen heerlijke stof voor een lied, te ondervinden dat liefde de beloften maakt en getrouwheid ze vervult?

6^e Een zesde vrucht van het opmerken van de vervulling van de beloften, *is de vermeerdering van het geloof zodat een Christen van zijn aandeel aan God verzekerd wordt*. Hierdoor wordt veel disputeren het zwijgen opgelegd en veel geschilpunten uit de weg geruimd. Wij zien dat in Psalm 31:22, 23. David belijdt, dat hij tevoren met God twistte. Maar toen de Heere Zijn goedheid aan hem wonderlijk maakte, hem voerende als in een vaste stad, toen twistte hij met zichzelf, omdat hij door onverenigdheid in zijn haasten had gezegd: "ik ben afgesneden van voor Uw ogen"

Nu zullen wij nog alleen een weinig spreken over *enkele plichten*, die wij zullen aandringen uit hetgeen wij hebben gesproken.

1^e *De eerste plicht is, dat Christenen altijd behoren te wachten op de vervulling van de beloften. Zij moeten op hun wachttorens staan om uit te zien totdat het gezicht zal spreken*. Wij wijzen er nu alleen op dat u geboden wordt zo te doen. In Psalm 37:14 dringt David deze plicht sterk aan als hij zegt: "Wacht op den Heere." En alsof dat nog niet genoeg was, herhaalt hij dat gebod nog eens in hetzelfde vers: "ja, wacht op den Heere". Het lijkt geen twijfel, dat deze verdubbeling niet alleen de vrucht te kennen geeft, maar ook de moeilijkheid, om te gehoorzamen en het grote nut om zo werkzaam te zijn. In Psalm 31:25 herhaalt David hetzelfde: "Zijt sterk", of, (volgens de Engelse vert.) "houdt goede moed." Dat is hetzelfde als op de Heere te wachten. Zij die op de Heere wachten zal God sterkte geven, om te wachten. Wanneer de Psalmist zegt: "Wacht op de Heere", wil hij zeggen: wanneer wij als Hagar het kind der hoop wegwerpen, wil Hij onze ogen openen en ons verkwikken, tot onze ondersteuning in onze ellende. "En Hij zal uw hart versterken." Er zal dan ook een spoedige vervulling van de beloften volgen.

Het zal zo lang niet duren, dat alle weldaden, die de Heere u beloofd heeft en die u geloofd hebt, als het ware, in één som, hoofdsom en rente, aan u worden uitbetaald.

Hiervan verzekert ons Habakuk 3:8 dat de Heere gewisselijk zal komen en niet vertoeven. Er ligt een aangename schijntegenstrijdigheid in dit vers: eerst wordt er gezegd, dat de Heere zal vertoeven en daarna dat Hij niet zal vertoeven maar gewisselijk zal komen. Wij kunnen hier de Godgeleerdheid zowel van het *gevoel* als van het *geloof* zien en die edele tegenstrijdigheid tussen hetgeen zij verklaren. Het gevoel verklaart, dat de vervulling te lang vertoeft en op zich laat wachten, maar het geloof roept uit: *Hij zal zekerlijk komen en niet vertoeven.*

Hetzelfde lezen wij in 2 Petrus 3:9: "De Heere vertraagt de belofte niet, gelijk enigen dat traagheid achten." Beloften die aan ons vervuld worden na krachtig en levendig geloofsverwachting en daar wij lang tevoren naar uitgezien hebben, zijn zeer smakelijk en zoet. Deze goedheid brengt een bindende band van liefde met zich mee. Dit wordt enigszins uitgedrukt in Jesaja 25:9, waar de Kerk uitroept: "Ziet, deze is onze God, wij hebben Hem verwacht, wij zullen ons verheugen en verblijden in Zijn zaligheid." Hun uitzien en hun verwachting, dat de belofte te zijner tijd zou vervuld worden, is de oorsprong van hun lied en van hun geestelijke blijdschap. Een Christen is volgens mij, soms als die ongelovige hoofdman in 2 Kon. 7:2 die, hoewel de belofte aan hem vervuld wordt, er toch de zoetheid niet van proeft, omdat hij het woord des Heeren niet geloofd had.

2^e De tweede plicht, die wij naar aanleiding van het gesprokene willen aandringen, is dat Christenen de beloften tot hun eeuwige erve zullen omhelzen, nu de beloften zo buitengewoon groot en dierbaar zijn en het voordeel, dat er in ligt, zo onuitsprekelijk is. O, roept dit alles ons niet luide toe: *omhels de beloften als uw deel tot in eeuwigheid?* Ik denk, dat iemand, die weet dat hij recht heeft op de beloften en een erfgenaam is van die onmetelijke erfenis, zich soms zal verheugen in het drievoudige heilgeheim van het Evangelie, die een natuurlijk mens niet anders dan tegenstrijdig beschouwt.

- (1) Soms kan hij zeggen: *ik heb niets maar toch bezit ik alle dingen.* Als hij kijkt op hetgeen hij in de wereld ziet en heeft, dan is hij een arme Lazarus, die geen plaats heeft om zijn hoofd neer te leggen. Maar als hij het oog slaat op zijn geestelijke erfenis, dan aanschouwt hij zijn schatten en hij wordt gedrongen, uit te roepen: *ik bezit alle dingen.*
- (2) Soms roept hij uit: *ik ben rijk en toch ben ik arm.* Hij is rijk in hoop maar arm in zijn bezit. Een Christen bezit zijn schatten meest in hoop. De hoop is die genade, die hem alle andere dingen, daarmee vergeleken, gewillig doet verzaken. Spero meliora, - *Ik hoop op beter* - is het motto, dat in zijn banier geschreven staat, die hij zelfs in de grootste storm omhoog heft. En tenslotte zal hij ondervinden dat de hoop niet beschaamt.
- (3) Soms kan en Christen uitroepen: *ik ben altijd treurig en toch altijd blij.* Als hij op zichzelf ziet, zit hij neer en zou zijn bedstede doormatten met zijn tranen. Maar wanneer hij het oog vestigt op Jezus Christus zal hij zich verheugen met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde. Hij kan tegelijkertijd wenen en zich verheugen maar ook net andersom, hij kan blij zijn en wenen. Het lijdt geen twijfel, dat bij het overdenken van de onmetelijke hoop en die eeuwige kroon, een Christen zich verheugt in al zijn onrust en benauwdheid die hij in de wereld heeft. Hij kan door de tijd heen kijken en de heerlijke erfenis zien. Christenen hebben ogen als een arend, zij kunnen de dingen die ver af zijn, zien en onderscheiden.

3^e De derde plicht, welke wij bij u willen aandringen, is, dat u verlangt naar die dag, waarin al de beloften van het Genadeverbond ten volle vervuld worden en u zult gaan in

de eeuwige genieting van alles waarin uw zaligheid bestaat. Er is een drieërlei "kom!", dat Christus spreekt tot de ziel die met Hem verenigd is, wat zij liefelijk beantwoordt.

- (1) Er is een "kom", genoemd in Matth. 11:28: "Kom herwaarts tot Mij allen die vermoeid en belast zijt".
- (2) Dan is er een "kom", in Jesaja 26:20 "Kom, Mijn volk, ga in uw binnenste kamers." (Engelse vert.) De bedoeling is, om die uitnemende omgang met Hem daar te onderhouden in tijd van benauwdheid.
- (3) En tenslotte is er, dat onvergelykbare "kom" wanneer Christus in die dag, waarin zij voor het gericht zullen staan, tot Zijn volk zal zeggen: "Komt, gij gezegenden Mijns Vaders." Zouden wij niet uitroepen als wij een geloof hadden als een mosterdzaadje: *waarom vertoeft Zijn wagen zolang te komen?* En als de onvergelykbare beloften van het onbegrensd Verbond ons dierbaar waren en wij die hoogschatten zouden wij uitroepen: *o, dat de tijd wegvlood, als schepen naar de haven van hun begeerte!* Ik zal er alleen dit nog aan toevoegen: Christus is met gejuich opgevaren naar de hemel en Hij zal wederkomen met het geklank der bazuin. *Psalmzingt Gode, psalmzingt; psalmzingt onze Koning, psalmzingt.*

Het laatste waarop wij bij u willen aandringen is, dat u wilt letten op de tijd van de vervulling van de beloften. Hierover zeg ik alleen dit:

- (1) Dat de tijd van de vervulling van de belofte gewoonlijk die tijd is, wanneer gevoel, rede en waarschijnlijkheid er het meest mee in tegenspraak zijn. Wij hebben daarvan een voorbeeld in Ezechiël 37 in het vervullen van de beloften aan Juda, die in hun ballingschap hen werden gedaan. Was het niet toen zij als een vallei vol dorre doodsbeenderen waren en hun hoop aan hun kant afgesneden was?
- (2) Dat de tijd van de vervulling van de belofte gewoonlijk een tijd van gebed is. Vergelijk Daniël 9:2, 3 waar Daniël in de boeken bemerkt dat de tijd van vervulling aanbrak en hij zich in vurige smekingen tot God wendde, met Jeremia 29:10, 12 Daar zegt de HEERE, wanneer de tijd komt dat Hij hen zal bezoeken en Zijn goed woord over hen zal verwekken, in hen weder te brengen naar hun land: "Dan zult gij Mij aanroepen, en heengaan, en tot Mij bidden, en Ik zal naar u horen."
- (3) De tijd van de vervulling van Zijn beloften is een tijd, waarin onze gedachten van de beloften zeer hoog en ruim zijn. Wanneer wij Gods goedheid weer in de rechte waarde gaan schatten, is dit een teken, dat Zijn goedheid voor ons nabij is en ze baren zal. Echter is het vooraf onze plicht op Hem te wachten, Die Zijn woord kan waarmaken en Zijn beloften liefelijk zal vervullen. Wij behoren oneindige wijsheid geen perken te stellen, noch tot Hem, Die oneindig van kracht is, te zeggen: *hoe kan zoiets gebeuren?* Beantwoordt al de tegenwerpingen van het ongeloof hiermee: *de Heere heeft het gesproken en Hij zal het ook doen.* En laat alle tegenwerpingen van het ongeloof opgelost worden in die heerlijke en wonderlijke Naam: IK ZAL ZIJN DIE IK ZIJN ZAL. *Hem zij de lof. Amen.*

ZESDE PREEK

Over de nuttigheid van het geloof tot bevordering van de heiligmaking.

Om hun ogen te openen, en hen te bekeren van de duisternis tot het licht en van de macht des satans tot God; opdat zij vergeving der zonden ontvangen, en een erfdeel onder de geheiligden, door het geloof in Mij. Handelingen 26:18.

Toen wij eerst begonnen te handelen over de dierbare en voortreffelijke genade, *het geloof*, zeiden wij, dat wij daarover wilden spreken in tweeërlei opzicht. Ten eerste, zoals het geloof Christus aangrijpt tot *rechtvaardigmaking*, waarover wij, zoals wij gehoord hebben, enigszins uitvoerig hebben gesproken. Ten tweede, zoals het geloof Christus omhelst tot *heiligmaking*. Hierover wensen wij nu te handelen naar aanleiding van onze tekst, die een deel is van die voortreffelijke redevoering en verhandeling, waarin Paulus zich voor Agrippa verdedigde. U ziet de volgende vier zaken helder uitblinken.

1. Dat Godzaligheid en goede manieren niet met elkaar in strijd, noch onbestaanbaar zijn. U kunt in het tweede en derde vers van dit hoofdstuk zien, dat Paulus zich als redenaar hoffelijk gedraagt. Maar geloof mij, dat zeven dagen in de school van Christus ons meer goede manieren zullen leren, dan zeven jaar te verkeren aan alle hoven van Frankrijk.
2. Hij maakte in het uitspreken van deze rede gebruik van de onschuldige politiek of handigheid, zoals blijkt uit het tweede en derde vers van dit hoofdstuk. Hij probeert zich ongemerkt in te dringen in de gunst van de persoon voor wie hij stond. Ik beken, dat Godsvrucht de beste politiek is, namelijk, een politiek die zich wijdt aan de bezigheid van Godsvrucht. Hoe het ook zij, ware politiek kan zich met Godsvrucht in één kring en gebied bewegen en de een is in sommige gevallen niet met de ander in strijd.
3. In deze rede blinkt de geestelijke vrijmoedigheid van Paulus helder uit, in een voortreffelijke belijdenis af te leggen van zijn geloof en te verklaren, dat Jezus Christus God is, in Wie hij geloofde. Christus legde voor Pontius Pilatus een heerlijk getuigenis, ook voor Paulus af, en hij legde voor Agrippa een heerlijk getuigenis voor Christus af. Christus had hem in die bijzondere dag niet verloochend en nu wilde hij de dierbare Christus in deze dag ook niet verloochenen.
4. In de woorden van Paulus blinkt zo helder uit, de onvergelykbare vrijheid en de onuitsprekelijke rijkdommen van Christus. Niet alleen jegens Paulus, dat Hij het lot van eeuwige liefde op hem had doen vallen, maar ook tot de heidenen, aan wie hij als een prediker gezonden werd. Christus betoont Zijn neerbuigende goedheid om de duistere plaatsen van de aarde te bezoeken, opdat de Morgenster en de Opgang uit de hoogte zou opgaan over de woningen des gewelds.

In het vers dat wij hebben voorgelezen komen de volgende vijf heerlijke doeleinden voor, waartoe de dienaars van God als werktuigen onder Hem gesteld worden.

1. *"Om de ogen der blinden te openen."* Dat wil zeggen: om hen, die onwetend van God zijn, geestelijke kennis te schenken van de diepe verborgenheden van de Vader en van de Zoon. Daaruit kunt u zien dat het Evangelie *een soort almacht* heeft in uit te werken wat de kracht van de natuur te boven gaat.

2. *"Om hen te bekeren van de duisternis tot het licht."* Daarin liggen twee dingen opgesloten:
 - (1) Het overbrengen van mensen uit de staat van ellende, tot een staat van heerlijke vreugde.
 - (2) En het bekeren van mensen uit de staat van ongerechtigheid tot een staat van heiligheid.
3. *"Om ons te brengen van de macht des Satans tot God."* Om een gezegende verwisseling uit te werken uit gevangenschap en dienstbaarheid. Opdat zij die in de gevangenis van Satan liggen, tot de gevangenschap van de liefde mogen worden overgebracht. En dat zij die onder de macht van de zonde leven, onder de liefelijke gehoorzaamheid van Christus mogen komen, Wiens juk zacht en Wiens last licht is. (Matth. 11:30)
4. *"Opdat mensen vergeving van zonde en vergeving van ongerechtigheid zouden ontvangen."* Dit is de grote stem van het Evangelie: komt tot een gekruiste Christus! Kom tot een vergevensgezinde Christus! Kom tot een verheerlijkte Christus, Die vergeving van ongerechtigheid in de ene en Zijn Persoonlijke rijkdom in de andere hand heeft. Dit zijn de grote motieven waardoor Hij ons zoekt over te halen te komen.
5. En ten laatste, *"opdat mensen een erfdeel zouden hebben onder de geheiligden, door het geloof in Hem."* Dat wil zeggen: dat zij deel zouden hebben aan dat heerlijk Huis, aan dat voortreffelijk Koninkrijk, dat Christus verworven heeft en waarheen Hij voorgedaan is, om plaats te bereiden.
Bovendien kunt u in dit vers, in de volgorde van de woorden, de uitnemende en ordelijke methode zien welke het Evangelie volgt om zielen te overwinnen. Ook kunt u die uitnemende lokkingen en die zielsinnemende motieven zien, die Christus voorstelt om u in te winnen. Christus komt niet tot ons met klederen van *majesteit*, maar gekleed met klederen van *liefde en voordeel*, wetende, dat Hij in die gestalte onze harten het best kan inwinnen.

In onze bespreking van dat laatste doel van de prediking van het Evangelie, zullen wij, overeenkomstig ons voornemen, alleen op één zaak acht geven. Wij zijn niet van plan de tekst uit te werken, zoals die het doel van het Evangelie voordraagt, maar alleen een eigenschap van het geloof, ***namelijk, dat het geloof in Jezus Christus een waardige, voortreffelijke invloed heeft op de groei van heiligmaking en de bevordering van heiligheid: zij zijn geheiligd "door het geloof in Mij."***

Wij zullen niet lang stilstaan u dit te verklaren. Het is duidelijk uit Hand. 15:9, waar de Apostel spreekt van "onze harten te reinigen door het geloof." Ook uit 1 Tim. 1:5, waar een "rein hart en ongeveinsd geloof" worden samengevoegd en aan elkaar verbonden. Tenslotte uit 1 Joh. 3:1, "Een iegelijk die deze hoop op Hem heeft, die reinigt zichzelf, gelijk Hij rein is." Alle genaden van het Evangelie zijn door een gouden, niet te scheiden keten aan elkaar vastgeklonken, Zodat hij, die er één krijgt, ze alle krijgt. Ja, wat meer is, al de genaden van het Evangelie hebben een wederkerige invloed op elkanders groei. Wij zouden ze kunnen vergelijken bij de tweelingen van Hippocrates: zij lachten en weenden tegelijk en zij groeiden tegelijk. Zo ook, als de ene genade zich verheugt, verheugen zich ook de andere. Wanneer één genade treurt, treuren ook de andere en wanneer één genade groeit, groeien de andere eveneens.
Wij willen slechts bij drie bijzonderheden stilstaan.

Ten eerste, zullen wij u aantonen, hoe het geloof invloed uitoefent *tot bevordering van heiligmaking*. Wij willen u dit in de volgende opzichten duidelijk maken:

1. *Daarin, dat het aan de ziel die onvergelykbare voortreffelijkheid, die alles overtreffende schoonheid en die alles te boven gaande liefelijkheid ontdekt, die in Christus is.* Dit gezicht overreedt de ziel krachtig om tot dat besluit te komen: "wat heb ik meer met de afgoden te doen?" Door een heerlijk gezicht van Christus en kennismaking met Hem verliezen wij onze vriendschap met onze afgoden. Wanneer wij maar eens door het geloof met Christus verenigd zijn, verbreken wij de band die wij met hen hadden. En werkelijk, het gemis van kennis van de uitnemende liefelijkheid die in Christus is en het gemis van liefde tot Hem is de grote oorzaak, dat de armzaligste goden en afgoden van de wereld onze harten innemen. Wanneer u Hem maar eens zag, die de heerlijke *Zon der gerechtigheid* is, u zou gedrongen worden uw *amen* uit te spreken op die uitnemende geloofsbelijdenis: "Ijdelheid der ijdelheden, het is al ijdelheid en kwellung des geestes."
2. *Het geloof is de genade, die de vlekkeloze heiligheid van Christus ontdekt.* Het geloof ontdekt niet alleen de schoonheid van Christus, maar ook Zijn heiligheid. Daardoor wordt de ziel verliefd worden op die voortreffelijke zaak, *de heiligmaking*. Het wordt onder de eerste treden tot zonde en ellende genoemd, *dat wij begeerden als God te zijn, kennende het goed en het kwaad*. Maar zeker, dit behoort onder de eerste treden tot het leven en de zaligheid, dat de ziel begeert *heilig te zijn, gelijk Hij heilig is*. Ik neem aan dat dit de voornaamste reden is, waarom u niet meer tracht naar een gezegende gelijkvormigheid aan God en om het dierbaar beeld van Christus deelachtig te zijn: *u kent de schoonheid van de heiligheid niet*.
3. *Het geloof grijpt Christus aan en haalt sterkte en kracht uit Hem, tot overwinning van de begeerlijkheden en om ons op te heffen tot een gezegende gelijkvormigheid aan Hem.* Wanneer een Christen zwak is, wordt het geloof die edele correspondent tussen de leegheid in ons en de volheid in Christus; tussen de zwakheid in ons en de eeuwige kracht in Hem. Het geloof doet twee waardige en uitnemende raadgevingen: *het raadt ons aan niet op onze eigen sterkte te leunen en onze toevlucht te nemen tot Hem, de eeuwige Sterkte, Wiens naam HEERE is*. Er is geen twijfel aan, wanneer wij meer werkzaam waren in het gelovig gebruik maken van Christus, zou die profetie vervuld worden: "En die, die onder hen struikelen zou, zal te dien dage zijn als David; en het huis van David zal zijn als goden, als de Engel des Heeren voor hun aangezicht." (Zach. 12:8) Wanneer een Christen het minst op zichzelf vertrouwt, dan zal God bewijzen, dat Hij de Almachtige en Algenoegzame is.
4. *De invloed van het geloof kan hierin opgehelderd worden, dat het de beloften aangrijpt.* Het gelovig aannemen van de beloften baart die edele vrucht: *gelijkvormigheid aan God*, volgens die tekst, waarover wij gesproken hebben in 2 Petrus 1:4. Het geloven van de beloften werpt dit voordeel af, dat het ons der Goddelijke natuur deelachtig maakt.
5. *Het geloof neemt ook de bedreigingen aan die in de Schrift tegen de zonde zijn uitgesproken.* Deze te geloven heeft ongetwijfeld een krachtige invloed tot bevordering en groei van de heiligmaking. Het geloof sterkt een Christen tegen het doen van ongerechtigheid. Het zegt: *mens, doe de zonde niet, want de bezoldiging der zonde is de dood en in de stad Gods zal niet inkomen iets, dat ontreinigt en*

gruwel doet en leugen spreekt. Wees er zeker van, dat het geloof in de bedreigingen en in de beloften van de Schrift, als een drievoudig snoer zijn dat niet licht verbroken wordt, om u af te houden van de zonde. Ik zal u kort zeggen, waarom onze vervloekte harten met zo weinig angst en zó veel vermaak de zonde doen: het is, omdat wij de bedreigingen Gods niet geloven, die te zijner tijd zullen vervuld worden. Want het is onmogelijk als u de tekst gelooft, dat in het nieuwe Jeruzalem niets zal inkomen dat onrein is, gruwel doet en leugen spreekt, dat u het voor de hele wereld zou durven wagen, de zonde te doen zoals u dat nu doet. Ik wil tot hen die de bedreiging Gods onderschatten alleen zeggen, dat de dag komt, waarin zij gedrongen worden uit te roepen: *Hij heeft het gesproken en Hij heeft het gedaan; Hij is waarachtig.* Er is geen tittel noch jota in het Woord des Heeren die op de aarde zal vallen. Geloof mij, God is getrouw, zowel in de vervulling van Zijn bedreigingen als in de vervulling van Zijn beloften.

6. *Het geloof ontdekt de edele voortreffelijkheid en de geestelijke waardigheid die er in de eeuwige heerlijkheid zijn, die voor de heiligen in het licht zijn weggelegd.* Het geloof voert de ziel, als het ware op tot de hoogte van Pisga, vanwaar zij het beloofde Land mag aanschouwen. En werkelijk, het zien van de edele dingen, die voor de heiligen zijn weggelegd, kan niet anders uitwerken, dan dat zij naar heiligheid jagen. Hoeveel te meer, omdat zij weten dat er zonder heiligmaking geen mogelijkheid is de hemel te bereiken. Want Paulus heeft gezegd: *zonder heiligmaking zal niemand de Heere zien.* O, als u de hemel maar kon zien, u zou gedrongen worden het pad van heiligmaking te bewandelen, nu het de enigste weg is, waarlangs u moet ingaan door de poorten in de zalige Stad. Maar u kent de heerlijkheid die daar is niet, het is voor u maar een verbeelding en een begrip. En dat is de reden waarom u er niet ernstig naar staat aan dat gezegend beeld van God gelijkvormig te zijn. Laat mij u nog deze ene vraag stellen: is het mogelijk, dat zo'n zelfbedrog u heeft overvallen, dat u meent, hoewel u nooit naar heiligheid op aarde getracht hebt, toch de poorten des hemels kunt binnengaan? Ik weet, dat er zijn die in hun binnenste denken: "Ik zal vrede hebben, ofschoon ik naar mijns harten goeddunken zal wandelen." Ja, dat er nog veel meer zijn die zich inbeelden, dat zij strijden en overwinnen, dat zij uit hun natuurstaat zijn uitgaan, en oneens volmaakt geworden zijn in de genadestaat; en dat alles op één dag. Maar waarom wilt u uzelfen bedriegen? Zou een land kunnen geboren worden op een enige dag? Of is er maar deze ene trede tussen de hel en de hemel? O gedenk, hoewel er bij God niets onmogelijk is, dat er maar één keer een moordenaar aan het kruis gezaligd is.
7. *Het geloof oefent in dit opzicht invloed uit op het jagen naar heiligheid, dat het de zeer grote voordelen aanneemt, welke beloofd zijn aan hem, die ernstig naar heiligheid streeft.* Het geloof neemt deze tekst aan: *"Zalig zijn de reinen van hart, want zij zullen God zien."* Het geloof grijpt de waarheid van die uitnemende gezegden aan waardoor een Christen tracht enigszins Christus te gelijken en gelijkvormig te worden. Opdat hem eens vergund mag worden, Zijn aangezicht tot in alle eeuwigheid te mogen aanschouwen en Hem gelijk te mogen zijn.
8. *Het geloof ontdekt een Christen de gruwelijkheid van de zonde.* Dit gebeurt nooit, tenzij hij in de levendige oefening van het geloof verkeert. Ik zal drie zaken noemen waarin het geloof *de gruwel van de zonde* volkomen ontdekt.

- (1) Het geloof doet ons de Persoon zien tegen Wie wij zondigen en dat vergroot de zonde zeer. Wanneer het een Christen vergund wordt, God te aanschouwen en die onvergelykelijke voortreffelijkheid te zien, die in Hem is, dan zegt hij: *wat een beest ben ik, om zo'n heerlijke Majesteit als Hij is, te beledigen! Wat een dwaas ben ik, om zo tegen de prikkels te slaan, of mij in het strijdperk te begeven met zo'n oneindig God!*
- (2) Het geloof doet een Christen die uitnemende liefdeverplichtingen zien, die Christus hem heeft opgelegd. Het geloof doet hem de oude, eeuwige liefde van Christus zien. Door het geloof aanschouwen wij Zijn lijden en alles wat Hij voor ons heeft gedaan en dit doet ons uitroepen: *zal ik dit de Heere vergelden; dwaze en onverstandige, die ik ben?* En zeker, als wij ons meer bezighielden met onze plicht te overwegen, zouden wij minder bezig zijn met schuld op schuld te stapelen. Wij mochten wel meer ernstig berig zijn met die twee grote registers te bestuderen, namelijk: *het register waarin al de eindige daden van liefde zijn aangetekend en dat register waarin al onze daden zijn opgetekend, waarmee wij tegen die dierbare Christus hebben overtreden.* U zou verwonderd en beschaamd zijn te zien, dat u zoveel zonden werd vergeven; en niet meer durven zondigen. Dan zou u zien, hoe oneindige goedheid begerig is, zich in het recht te verheugen en u zou daar de vlekkeloze rijkdommen zien van die alles te boven gaande genade, die in Christus Jezus is.
- (3) Het geloof doet een Christen de nadelen van de zonde zien en welke smartelijke vruchten zij afwerpt. Dit preekt zeer krachtig de gruwel van de zonde.

De tweede zaak, welke wij zullen behandelen in betrekking tot de invloed van het geloof op de bevordering van de heiligmaking, is, enigszins onderzoek te doen naar die dingen, die de gelovigen in de weg staan, om dat gezegend uitwerksel van hun geloof te verkrijgen. Want er zijn Christenen die in sommige opzichten werkzaam zijn in geloofsoefening, die van Christus gebruik maken tot heiligmaking, maar hun gebruik maken van Christus verzwakt niet, - althans naar hun opvatting, - de kracht van hun afgoden niet, noch verheft hen tot meer gelijkvormigheid met God. Daardoor worden zij gedrongen soms te zeggen: *ik zal nog één der dagen door de hand van mijn ongerechtigheden omkomen.* En zo, al strijdende zonder te overwinnen, komen zij er tenslotte toe, om te zeggen: *het is buiten hoop.*

?? De eerste reden is, *omdat een Christen niet standvastig is in zijn geloofswerkzaamheden.* Hij zal heden sterk in het geloof zijn en morgen zal hij in de oefening bezwijken. Dat belemmert ten eerste de moedige overwinning van het geloof. Want als het zijn voordelen bekomen heeft, worden zij weer verloren door zorgeloosheid en nalatigheid. Dit gebod moest voortdurend gehoorzaamd worden: "Vertrouwt op den Heere te aller tijd." Wanneer men meer werkzaam was in geloofsoefening, dat lied zou zo nu en dan wel eens gehoord worden: "*Op Hem heeft mijn hart vertrouwd en ik ben geholpen.*"

?? Ten tweede. *De meeste Christenen zijn niet sterk en krachtig in het geloven.* Hun geloof is zeer zwak en daarom kunnen zij die edele vruchten en uitwerksels van het geloof niet voortbrengen. Als wij met ons ganse hart op de Heere vertrouwden, dan zou die belofte ook aan ons worden vervuld: "Vertrouwt op den Heere; Hij zal het maken." (Psalm 37:5)

- ?? Ten derde. *Er is toch zo'n sterke hartverbinding en zielsvereniging tussen ons en onze afgode!* Wij zijn met onze afgoden verenigd en daarom kunnen, wij er niet gemakkelijk van scheiden. Ja, wanneer wij in het heetst van de strijd tegen hen zijn, dan is er een macht van binnen, die roept: *o spaar die kleine zonde, of die voordelige, of die lieve zonde.* Dat is gewoonlijk onze praktijk, de liefste van onze afgoden te sparen, zodat onze Agags mogen uitroepen: *de bitterheid des doods is geweken.* Maar ik moet zeggen, dat men ons, wanneer die band maar ontbonden zou worden, zou horen zeggen: *"Gezegend zij de Heere, die mijn handen onderwijst ten strijde."*
- ?? Ten vierde. *Soms hecht een Christen te veel waarde aan geloofswerkzaamheden.* Hij ziet het geloof niet als een middel, waar Christus sterkte aan moet verlenen, zal hij ooit overwinnen. Ik ben soms van mening, dat het geloof maar een nutteloos iets is, *zonder Christus.* U kunt dat zien in Hand. 15:9, waar "het reinigen van hunne harten door het geloof" aan de Heilige Geest wordt toegeschreven, zodat de werkzaamheid van het geloof *van Hem* en niet in het geloof *zèlf* is.
- ?? Ten vijfde. *Een Christen haat de zonde niet met een volkomen haat, zelfs ten tijde van zijn strijd met zijn begeerlijkheden en met die sterke afgoden, die binnen in hem zijn.* Er blijft een verborgen hartsneiging tot dezelfde afgod die hij bestrijdt. Er is dan ook dikwijls een dubbele tegenstrijdigheid in hem. Soms zal zijn licht roepen: *doodt die afgod!* Terwijl zijn hart roept: *o spaar die afgod!* Ja, wat meer is, soms zal zijn hart roepen: *doodt die afgod!* Terwijl zijn hart te gelijktijd ook uitroept: *o spaar die afgod!* Ik wil hiermee zeggen, dat een deel van onze begeerten om iets zal roepen en dat op dezelfde tijd een ander deel om het tegenovergestelde roept. Maar o, er is een opmerkelijk gebod, om de zonde volkomen te haten: "Hebt een afkeer van het boze." (Rom. 12:9) Het woord betekent in de grondtaal eigenlijk: *haat het boze,* zoals u de hel zou haten. Dat wil zeggen: hebt een volkomen haat tegen de zonde. O, dat wij de zonde mochten haten als de hel! Hij voegt er ook dit aan toe: "Bestraft de onvruchtbare werken der duisternis." (Ef. 5:11), of zoals het ook vertaald kan worden: weerleg met onweersprekelijke bewijzen uw verzoeken, dat u de onvruchtbare werken der duisternis niet kunt omhelzen. Het was een edel argument van Jozef, toen hij verzocht werd: "Hoe zou ik dit doen?" Hij weerlegt de verzoeking, als het ware, met: *o verzoeking, wijs mij een reden aan, waarom ik zo'n groot kwaad zou doen en zondigen tegen God.* Dit is zeker, wanneer wij zo met onze verzoeken redeneerden, zij zouden voor ons op de vlucht gaan. Maar de werkelijkheid is, dat wij het verlangen van onze verzoeking blindelings opvolgen. Het is treurig, dat het zo is, maar ik moet het zeggen: o, dat de mensen maar met God mochten handelen, zoals zij met Satan doen, want wij betwisten nooit zijn beloften en doen nooit onderzoek naar de verlokkingen die hij ons voorstelt, maar wij disputeren wel met God over elke zaak.
- ?? Ten zesde. *Een Christen maakt geen vordering in de weg van heiligmaking, al is het, dat hij enigszins gelooft, omdat hij geen hartelijk verlangen naar heiligheid heeft.* Indien wij meer zagen van de uitnemende schoonheid die ligt in het bekleed te zijn met die heerlijke mantel der gerechtigheid van Christus en om de liefelijke lijnen van het beeld van Christus in onze harten gegraveerd te krijgen, wij zouden meer de overwinning behalen over onze begeerlijkheden. Er is in dezelfde tekst in

Rom. 12:9 een gebod van volmaakte liefde tot hetgeen goed is en tot heiligheid. Hij zegt: "Hangt het goede aan", of, zoals het ook kan vertaald worden: "wees gehuwd en vastgehecht aan hetgeen goed is." Laat er een onafscheidelijke en onoplosbare band en eenheid zijn tussen u en hetgeen goed is. Indien wij maar eens geloofden, wat van de heiligheid beschreven wordt, wij zouden proberen er meer mee bekleed te zijn. Maar dit is de voorname reden dat wij niet meer vordering maken in heiligheid: wij kennen er het voordeel niet van en welke waardigheid er in gelegen is, Gode gelijk gemaakt te zijn. O, wil u er eens over nadenken, wat het voor u, die het stof van Zijn voeten bent, inhoudt om Hem gelijkvormig te mogen worden?

?? Ten zevende. *Wij beoefenen zo weinig de andere plichten die met het geloof moesten samengaan.* Verdenkt vrij dat geloof als vermetelheid, dat kan handelen en dat vastgehouden kan worden zonder gebed. Het gebed houdt het geloofsleven gaande. Het gebed is die genade, die met het geloof moet samenwerken in het volbrengen van dat zalig werk van heiligmaking. Wanneer wij meer baden en meer geloofden, dan zouden wij meer kunnen spreken over overwinning van onze begeerlijkheden. Wanneer was het o Christen en verwachter van de hemel, dat u gedrongen werd een Eben-Haëzer op te richten en uit te roepen: *Tot hiertoe heeft mij de Heere geholpen?* Wanneer was dat, dat u kon getuigen: *God is opgestaan en mijn vijanden zijn verstrooid voor mijn aangezicht.*

Ik zal u zeggen, wat uw praktijk is: u maakt net zo'n verbond met uw afgoden, als Nahas maakte met de inwoners van Jabes in Gilead. (1 Sam. 1:2) Uw lusten vragen u het rechteroog uit te steken, en als uw lusten u iets vragen, zult u ze haast altijd gehoorzamen. Maar als u maar uw gebeden als een bode tot de Koning wilde uitzenden om Hem van zo'n dwingelandij in kennis te stellen, u zou beter weten wat het inhoudt de overwinning te behalen. Er is een soortgelijk verbond tussen de genaden van de Geest - in het bijzonder tussen het geloof en het gebed, - zoals er tussen Joab en Abisai was, indien wij daarop mogen zinspelen. (2 Sam. 10:11. De ene genade zegt, als het ware tot de andere: "Indien ik zwak ben, zult gij mij komen verlossen en zo zij u te sterk zijn, zal ik komen om u te verlossen." Als de ene genade schijnt te vallen in de strijd, dan komt een andere haar te hulp. Wanneer het geloof schijnt te sterven, dan komen gebed en bevinding in en zij komen het geloof lieflijk te hulp. Wanneer de liefde begint te sterven en verkilt in de strijd, dan komt het geloof te voorschijn en blaast haar weer leven in. Wanneer de lijdzaamheid op het punt is van te bezwijmen en overwonnen te worden, dan vertoont zich het geloof en het spreekt haar dit woord toe: "Hoop op God, want ik zal Hem nog loven; Hij is de menigvuldige verlossing mijns aangezichts." Dikwijls gaan onze lijdzaamheid en ons gevoel samen, want wanneer het gevoel goede dingen verkondigt, dan is de lijdzaamheid levendig, maar laat het gevoel zware tijdingen brengen, dan schijnt de lijdzaamheid te zullen sterven en het geloof moet haar handhaven en ondersteunen.

De derde zaak, waarover wij willen spreken over de invloed van het geloof op de heiligmaking, is, dat wij er de volgende drie conclusies uit trekken:

1. *De eerste is, dat u hieruit de reden en oorsprong kunt kennen waarom u zo weinig voordeel behaalt op uw verdorvenheid.* Velen verkeren in gedurige bekommering over deze zaak: *o, wat is toch de reden, dat ik mijn begeerlijkheden maar niet kan overwinnen?* Zij stellen die vraag aan Christus, die de discipelen Hem eens voorlegden: "waarom hebben wij hem niet kunnen uitwerpen?" En ik kan u geen ander antwoord

geven dan Christus hun gaf: "Om uws ongeloofs wil", want zo u een geloof had als een mosterdzaad, zou u tot uw afgoden zeggen: *gaat van ons*, en zij zouden u gehoorzaam zijn. Er zou geen berg tussen u en de hemel blijven staan. Als u maar geloof had, hij zou opgenomen en uw weg vlak gemaakt worden. De voorname oorzaak, waarom zo velen in gevangenschap onder hun afgoden zitten te zuchten, is, dat zij zo weinig in geloofsoefening werkzaam zijn. U treedt soms het strijdperk in, om in eigen kracht met uw begeerlijkheden te strijden en dan wordt u gevankelijk weggevoerd. Of als u enig geloof oefent en zo het strijdperk intreedt, kunt u toch de strijd niet volhouden, indien het geloof maar één slag ontvangt. Ik zal u enkele dingen opnoemen, waardoor het geloof, indien het overwint, het veld zal behouden en een Christen een overwinningslied doet zingen, zelfs vóór hij volkomen de overwinning heeft behaald.

- (1) Het geloof helpt een Christen de afgod *ongeduld of ontevredenheid* overwinnen. Sommigen zullen onder elke ontmoediging denken: "Dit kwaad is van de Heere; wat zou ik verder op de Heere wachten?" Zij zijn spoedig ten einde raad, hoe het geloof zo'n afgod kan overwinnen. Ik zal u drie uitnemende dingen opnoemen, die het geloof verricht, wanneer de ziel onder ongeduld of onder aanvechting daarvan verkeert.
- 1 *Het geloof toont aan de Christen, dat er een beloning is en dat zijn verwachting niet zal worden afgesneden.* Het geloof zegt, dat er een morgen zowel als een nacht is en dit bewaart de ziel dat zij niet geheel door moedeloosheid wordt overwonnen. Wanneer Gods kinderen in een middernacht van moeilijkheden raken, dan kan het geloof hen zeggen, welk uur van de nacht het is, hoe dicht de morgen reeds nabij is, wanneer de dag zal aanbreken en de schaduwen zullen wegvlieden.
 - 2 *Het geloof doet de Christenen zien, dat er genoeg in Christus is om het verlies of de schade die zij lijden goed te maken.* Wanneer u uw kind, of het liefste wat u in de wereld bezit, verliest, dan zal het geloof spreken, zoals Elkána tot Hanna sprak; "Is Christus u niet beter dan tien zonen?" De Godgeleerdheid van het geloof is deze: *wat u ook verliest, Christus is altijd honderdmaal zoveel waard.* Nu, dit maakt de ziel beschaamd, dat zij zo onlijdzaam is en het maakt, dat zij haar klagen overlaat aan de uitnemende en wijze bedelingen Gods.
 - 3 *Het geloof doet een Christen zien, dat hem niets overkomt, dat niet zal uitlopen tot zijn voordeel en tot Gods eer.* Er is geen bezoeking die een Christen overkomt, die deze twee heerlijke doeleinden niet heeft. Daarom wil ik u nog deze raad geven wanneer u ooit in duistere wegen komt, laat het *geloof* die dan uitleggen, want dat alleen is de beste uitlegger van duistere beschikkingen. Maar als u het *gevoel* raadpleegt, zal dat u uitleggen dat Hij u niet in liefde kastijdt, maar dat Hij u als een vijand plaagt. Echter, het geloof profeteert in de donkerste nacht nog goede dingen voor u.
- (2) *De tweede grote afgod die het geloof neerwerpt is de afgod gierigheid en wereldliefde.* Ik denk, dat hetgeen wij in Prediker 3:11 lezen nooit zo dikwijls vervuld wordt, als in deze tijd en onder ons: "Hij heeft de wereld in uw hart gelegd." (Engelse vert.) Dat is de grote afgod die in u woont en verblijf houdt. Ja, de wereld heeft uw eerste gedachten in de morgen en uw laatste gedachten in de avond. Ja, wat erger is, ze houdt uw gedachten bezig, tijdens uw bidden en als u onder de preek zit. Ze heeft zo'n heerschappij over u, dat ik in een zekere zin kan zeggen dat ze voor u een nieuwe bijbel is, die *Gods Naam* in de tien geboden uitschraapt en *de wereld* ervoor in de plaats zet. Waar God zegt: *gij zult geen ander God hebben dan Mij,*

daar zegt de wereld: *gij zult geen ander god hebben dan mij*, enz. Nu, het geloof zal deze afgod neerwerpen en u spoedig de ijdelheid en leegheid van haar doen zien. Ja, het geloof zal u een edeler voorwerp tonen en u bovendien ontdekken, hoe kort uw tijd is en hoe weinig uren u nog over hebt, om leugens na te jagen. Ik weet zeker, indien u daartoe kon komen om elke dag de koude dood een hand te geven en erbij te zeggen: *u zult tenslotte over mij heersen en mijn koning zijn en ik uw onderdaan*, en als u geloofde dat de eeuwigheid dichtbij is, zou het een middel zijn om te sterven aan dat najagen van de wereld. Naar mijn gedachte is dat een gezegend Christen die altijd zulke gedachten van de wereld heeft, als hij zal hebben, wanneer hij op de scheidslijn tussen de tijd en de eeuwigheid zal staan. Laat mij u aanzeggen en geloof het, o wereldling en die uw hoofd en hart vol hebt van het ondermaanse, dat de dag eens zal komen, dat u net zo goed de ijdelheid van de wereld zult preken als zij, die er hier de ijdelheid van hebben ingeleefd.

- (3) *De derde grote afgod, die het geloof zal neerwerpen, is eigenliefde of zelftoegevendheid, die de moeder van alle andere afgoden is.* Ik denk dat, al zou er niet meer tegen die afgod in te brengen zijn dan wat er staat in 2 Timotheüs 3:2, dit voldoende zou zijn, namelijk, dat onder al de grote afgoden van het laatste der dagen, in de eerste plaats genoemd wordt, *dat de mensen liefhebbers van zichzelf zullen zijn*. Wij kunnen geen smart uitstaan om Christus; wij kunnen geen werk maken van de plichten, omdat die afgod *eigenliefde* het ons verbiedt. Ik zal u zeggen wat de voornaamste raad is, die zij u geeft: *o mens, heb toch meelijden met uzelf!* Dezelfde raad, die Petrus zijn Meester gaf. *Heb toch meelijden met Uzelf*. Maar als u die taal goed begreep, zou u zien dat het wil zeggen: *verwoest uzelf!* Want zelftoegevendheid en *eigenliefde* zullen tot uw verderf strekken. O, welke nuttige werken Gods, welke gezegende vruchten van Jezus Christus, wat een groei in de heiligmaking, wat een gelijkvormigheid aan God, worden door die afgod eigenliefde, (zelfs in de besten) belemmerd, hoewel die niet geheel vernield worden! Ik denk, als u die afgod geheel onder de voet kon krijgen, dan zouden de anderen vlug vallen. Eigenliefde is de generaal over al de machten van uw begeerlijkheden. Het is een Saul, die een kop groter is dan al de overige afgoden in u.
- (4) *De vierde afgod die het geloof kan onderwerpen, is eigengerechtigheid.* Dit is een van de voornaamste zaken die wij vasthouden. Wij willen onze eigengerechtigheid nimmer laten varen en ons aan de gerechtigheid van Christus onderwerpen. De voornaamste reden hiervan is, dat er een beginsel in ons leeft dat wij naar de hemel kunnen gaan door een werkverbond. Wij houden er niet van zoveel aan een Ander verplicht te zijn. Wij kunnen ons niet aan de gerechtigheid van Christus onderwerpen.
- (5) *De vijfde grote afgod die het geloof neerwerpt, is het vermaak in de wereld en haar genietingen.* Vermaak is de grote afgod die velen dienen en aanbidden. Er zijn sommigen, die het geld van de wereld liefhebben en er zijn anderen die de genoegens van de wereld liefhebben. Het geloof echter heeft een sterke invloed om zo'n afgod neer te werpen. Het geloof ontdekt de ziel veel voortreffelijker genoegens, liefelijker verlustingen, dan al wat onder de zon gevonden worden. Het geloof doet een Christen zijn smaak verliezen van alles wat hier beneden is. Het geloof is een genade die ons blind maakt, dat wij niet veel kunnen zien naar deze voorbijgaande ijdelheden, deze vergankelijke vermaken van een tegenwoordige boze wereld.

2. *Onze tweede conclusie is, dat evenals het geloof de heiligmaking bevordert, ook de heiligmaking het geloof bevordert.* Ik zal u drie grote voordelen opnoemen, die het geloof trekt uit de groei en de beoefening van heiligmaking.

- (1) *Het is een edel bewijs van geloof en het overreedt een Christen dat hij op de Rots gebouwd is en dat zijn deel aan God vast staat.* Heiligmaking zal een Christen behulpzaam zijn, om dagelijks zijn deel aan God te kunnen lezen. Dit blijkt helder uit Jacobus 2:18: "Ik zal u uit mijn werken mijn geloof tonen." Daarin ligt duidelijk opgesloten dat een Christen die goed zijn best doet in de heiligmaking, ten alle tijde een uittreksel van zijn geloof kan geven. Hij kan zijn geloof als het ware, aan de wereld bekendmaken en aantonen.
- (2) *Heiligmaking volmaakt het geloof, volgens dat opmerkelijk woord: "En het geloof is volmaakt geweest uit de werken."* (Jac. 2:22) Er is een edele volmaaktheid, die het geloof wordt toegebracht door het werk van heiligmaking. Want het wordt daardoor niet alleen openbaar en ontvangt een stralende glans en luister dat de ogen van wereldse mensen soms verblind als zij op een gelovige zien, maar het geloof ontvangt er ook kracht en sterkte uit. Het geloof is niet zoals sommige dingen die verzwakken door te vermeerderen. Integendeel, indien het geloof op één dag honderd kinderen (ik bedoel werken van heiligheid) voortbrengt, dan wordt het daardoor sterker. Dit blijkt ook uit 2 Petrus 1:8: "Want zo deze dingen bij u zijn, en in u overvloedig zijn, zij zullen u niet ledig noch onvruchtbaar laten." En uit de tekst in Jac. 2:26, dat het geloof, indien het de werken niet heeft, bij zichzelf dood is. Indien het geloof alleen of op zichzelf is, dan mist het zijn geestelijk leven en kracht. Als u meer werkzaam was in de weg van heiligmaking, zou u ongetwijfeld tot meer edele en levendige oefening geloofsoefening komen.
- (3) *Indien een Christen veel werkzaam is in de weg van heiligmaking, heeft hij ook een troostvolle geloofsoefening.* Soms gaat de geloofsoefening samen met veel benauwdheid en soms met veel twijfelingen, maar als geloof en een goede consciëntie samengaan, is dat een voortreffelijk gastmaal waardoor een Christen zich verheugt met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde.

3. *Onze derde conclusie is deze: indien het geloof invloed heeft op de heiligmaking en onze gelijkvormigheid met God bevordert, dan zijn er veel mensen die een bedrieglijk geloof hebben en bij wie hun hoop als een spinnenweb zal worden weggevaagd.* Er zijn sommigen die geloof hebben maar geen heiligmaking, die niet eens weten wat het inhoudt. Zal dat geloof niet ontwijfelbaar wegvliegen als een droom en verjaagd worden als een nachtgezicht? Indien u getuigenis wilt geven van de echtheid van uw geloof, staat dan meer naar heiligmaking. Ik zal u uit Job. 8:14 en 15 acht eigenschappen opnoemen van het geloof en de hoop van een huichelaar, waaraan u uzelf kunt beproeven en onderzoeken. "Van welke zijn hoop walgen zal; en zijn vertrouwen zal zijn een huis der spinnekop. Hij zal op zijn huis leunen, maar het zal niet bestaan; hij zal zich daaraan vasthouden, maar het zal niet staande blijven."

- (1) *Zijn hoop en zijn geloof zijn maar dwaasheid, ja, er is zo'n dwaasheid niet onder de hemel, als de hoop van een huichelaar, omdat het maar een luchtkasteel is en als het schrijven van een merkteken in het zand.* Het woord dat vertaald is: (volgens Engelse vertaling) "wiens hoop zal afgesneden worden," wil in de grondtaal eigenlijk zeggen: "wiens dwaasheid zal afgesneden worden". Daarmee wordt

- aangetoond dat hij zonder fundament bouwt en dat dus zijn geloof zeer onvast en onzeker moet zijn.
- (2) *Die dingen waarop zij hopen, zullen van hen walgen.* O huichelaars, u hoopt op een genieting van Christus, maar wees ervan overtuigd dat Christus eeuwig van u zal walgen en dat u eeuwig van Christus zult walgen. Dit blijkt duidelijk uit dezelfde tekst, die ook kan vertaald worden: "van welke zijn hoop walgen zal." De zaak, die hij hoopt, zal van hem walgen en Christus zal zeggen: " Ga weg van Mij, Ik heb u nooit gekend."
- (3) Hoewel u nu uzelf verlustigt en vermaak scheidt in de werking van uw vermetele hoop, zal tenslotte die hoop van u walgen. Het tekstwoord houdt in dat u niet alleen zult walgen van de dingen die u hoopt, maar ook van uw hoop zelf. De dag komt dat u zult uitschreeuwen: *vervloekt is die dag, waarin ik geloofde dat ik naar de hemel zou gaan.*
- (4) *Het zal verder een stof van zijn ergernis zijn.* De woorden: "wiens hoop zal afgesneden worden", kunnen ook worden vertaald: "wiens hoop hem ergeren zal." O, als die angstige, vreselijke teleurstellingen de huichelaars eens zullen overkomen! Dan zullen zij hun hand op hun hoofd leggen van beschaamdheid over hun vertrouwen.
- (5) *Hij doet alles wat in zijn vermogen is, om zijn hoop vast te houden, al is ze dan ook vals.* Daarom staat er in vers 15: "hij zal zich daaraan vasthouden," of, zoals er eigenlijk staat: hij *houdt het met hand en arm vast*, dat is, met al zijn kracht. Hij houdt zijn hoop zó stevig vast, al zou Christus van de hemel komen en zeggen: *mens, u bent een huichelaar, uw hoop zal afgesneden worden*, hij zou zeggen: (Sir) *Heere, ik wil mijn hoop vasthouden en ze behouden.* Dit is een bewijs, dat uw hoop niet op het fundament gebouwd is. Ik heb nooit veel op met een geloof, dat aan deze kant van de tijd onveranderlijk is en dat geen wisselingen van op en neer kent.
- (6) *Het is altijd op een verkeerd fundament gebouwd, wat in die woorden ligt opgesloten: "hij zal op zijn huis leunen."* Waar volgens mij mee bedoeld wordt: hij zal op zijn wereldse genietingen leunen, of op die schijngeestelijke genietingen, die hij heeft. De hoop van een huichelaar is nooit op Christus gebouwd en daarom zal die hoop ontegenzeggelijk worden afgesneden en vergaan.
- (7) *Laten huichelaars hun hoop met beide hun handen vasthouden, ik zal evenwel deze drie woorden tot hen spreken:*
- ?? Al zouden al Gods dienaren u preken om toch uw hoop los te laten, maar u wilt het niet, toch zullen u en uw hoop van elkaar gescheiden worden, uw hoop zal niet blijven bestaan, u zult haar moeten loslaten.
- ?? Uw hoop zal u tot de dood bijblijven maar niet verder, volgens Job. 18:14: "zulks zal hem doen treden tot den koning der verschrikkingen." *Zal zij mij niet verder brengen?* Vraagt u. O nee, de koning der verschrikkingen zal scheiding maken tussen u en uw hoop.
- ?? De dag komt, wanneer alle fondamenteën zullen ontbloot worden. Dan zal er geen zelfbedrog zijn, dat niet zal worden bloot gelegd. De dag nadert waarin Christus zal vragen: *hoe bent u aan uw geloof gekomen? Hoe hebt u het kunnen handhaven?*
- (8) *De hoop van een huichelaar is een armzalig gebouw, een spinnenweb, wat naar mijn bescheiden mening betekent, dat het uit zijn eigen ingewanden is gesponnen.* Hij heeft het niet van Christus, maar zoals een spin haar web uit haar eigen ingewanden spint, zo spint de huichelaar zijn hoop uit zichzelf. Het is van geen beter

stof gemaakt dan zijn stinkende eigengerechtigheid. Christus heeft hem niet wedergeboren tot een levende hoop. Laat mij u daarom bidden, dat u toch alle middelen te werk stelt, om uw deel aan God vast te maken en uw geloof te bouwen op Hem, wiens Naam is, *de Sterkte der Steenrotsen*. Geloof mij, ik kan het uit volle overtuiging zeggen, ik weet, dat er veel zijn, als God het niet verhoedt, eens een ontzaglijke teleurstelling te wachten staat. Daarom, als u dat eeuwig gevaar, dat verbonden is aan het vermetel aangrijpen van een hoop voordat Christus u aangegrepen heeft, niet wilt lopen, maak er toch ernstig werk van, om de hoedanigheid van uw hoop te onderzoeken. Ik bedoel niet een fundament van hoop te doen wankelen dat door de hand van Christus gelegd is, maar mijn begeerte is en ik vermaan u, dat u het fundament omver haalt van de hoop die u met eigen handen gelegd hebt, maar die Christus niet erkent.

Laat mij de volgende drie dingen op uw hart binden:

- (1) O, vreemdelingen van Christus, die niet weet wat het is de aanbiedingen van het eeuwig Evangelie te omhelzen, gehoorzaamt toch de voortreffelijke raad: "geeft Christus de hand." Dat wil zeggen: *stemt er in toe u aan Hem te verloven en trouwt Hem!* Geloof dit, dat de dag komt waarin het verdrag tussen u en Christus zal bevestigd worden, of dat het verdrag tussen u en de duivel voor eeuwig zal worden bekrachtigd. Ik geloof dat er zoveel gezegd is tot aanprijzing van die edele *Plant van Naam*, dat u, als wij dat zo eens mogen uitdrukken, Christus wel blindelings kunt aannemen. U kunt gerust uw ogen sluiten en Hem aannemen, want Hij zal nooit uw hoop teleurstellen. Als u tot in alle eeuwigheid over Hem denkt, zal Hij toch altijd uw gedachten ver te boven gaan.
- (2) Ik wil u ernstig vragen, of u wilt onderzoeken en beproeven hoe het begin van uw geloof in Jezus Christus toegegaan is. Ik weet zeker, dat er velen zijn die hun geloof zomaar opgeraapt hebben. Zij hebben nooit barensweeën gehad en toch is het geloof voortgebracht. Is dat geen raadsel? Wie heeft ooit zoiets gehoord? *Eer zij barensnood hadden hebben zij gebaard*. Ik ontken niet dat er mindere en meerdere smarten van de nieuwe geboorte kunnen zijn. Het is niet tegen te spreken dat er altijd enige meerdere of mindere bekommelingen aan de geboorte van het kind voorafgaan, maar zij zijn te veroordelen die te lang in de kindergeboorte blijven staan. Christus zal u nooit afwijzen, als u gemeend tot Hem komt, al hebt u niet zoveel jaren en dagen onder de wet gevangen gelegen.
- (3) U moet er eens onderzoek naar doen of tussen u en de hemel, langs de hele weg die de heiligen bewandeld hebben, ergens een graf te vinden is waarop geschreven staat: *"Hier ligt iemand, die ernstig het leven van Christus begeerd heeft maar door Hem werd afgewezen."*

Ik denk, zonder te veel in te dringen in het naspeuren van de bezigheid van de heiligen in de hemel, dat er in de hemel toch enkele vragen ter beantwoording kunnen gesteld worden. Christus zal vragen: *"O beminde, hebt u beneden, op uw reis door de wereld, ook iets ontbroken?"* Dan zult u antwoorden: *nee*. Als Christus u zal vragen: *"Heb Ik niet alle dingen wel gemaakt?"* Dan zult u antwoorden: *ja*. Indien Christus deze vraag zal voorleggen: *"Bent u niet goed beloond voor al uw moeiten?"* Dan zal uw antwoord zeker zijn: *ja*. O, dat u Hem toch mocht aannemen...! Hij is de zaligste en heerlijkste in de hemel en op de aarde. Het is de beste koop, die u ooit gesloten hebt.

O kooplieden, die naar uw gedachte zoveel goede kopen reeds gesloten hebben, komt en sluit deze voortreffelijker koop. Ja, die koop zal voor eeuwig alles goedmaken. En wat is dat? *Komt en koopt Christus!* U kunt Hem om niet

krijgen. Dit is niet onze gewone manier van handel drijven. Er zullen er maar weinig tot u komen met het verzoek, om dure dingen zonder geld te mogen kopen. Maar in het Evangelie wordt Christus *om niet*, zonder geld, u aangeboden.

O gierigaards, die zo een hekel hebt uw geld in de wereld uit te geven, komt tot Christus, geloof in Hem, neemt Hem aan om niet!

O, zegt u, als ik drie dingen van Christus kon krijgen, dan zou ik komen.

?? *Ik zou veel, goud en zilver willen hebben.* Nu, dan zeg ik: komt tot Christus, en u zult veel goud en zilver krijgen. *Is dat waar?* Ja, het is meer dan waar. Ziet het maar in Job 22:21, 24, 25, waar de vermaning: *gewen u toch aan Hem, hiermee aangedrongen wordt: "Gij zult goud als stof opleggen en het goud van Ofir als de stenen van de beken."* (Engelse vert.) Is dat geen goud genoeg? Ja, u zult ook zilver krijgen: *"Gij zult overvloed van zilver hebben."* (Engelse vert. vers 25) Dus u krijgt niet alleen wat goud en zilver, maar u krijgt er overvloed van. Bovendien wordt het voortreffelijkst gelouterd goud u gegeven.

O, zegt u, zou die belofte echt letterlijk aan mij vervuld worden, als ik tot Christus kom? Laat ik u hierop deze drie dingen antwoorden.

- (1) Kom tot Christus en als goud en zilver u tot voordeel zullen zijn, dan zal het letterlijk aan u vervuld worden.
- (2) U zult zoveel tevredenheid in Jezus Christus hebben, alsof u dit gebouw vol goud had. *Christus* zal uw Goud en Zilver zijn, volgens dat opmerkelijk woord: *"Ja, de Almachtige zal uw overvloedig goud zijn, en uw krachtig zilver zijn."*
- (3) U zegt, *ik zou willen, dat hetgeen ik voorstel ook vervuld zou worden.* Dan zeg ik opnieuw: *kom tot Christus, en de vervulling zult u ook krijgen. "Gij zult een zaak besluiten en zij zal aan u vervuld worden."* (Job. 22:28, Engelse vertaling) Naar mijn gedachte houdt dit niet alleen deze geestelijke besluiten in, maar ook die, welke op tijdelijke genietingen betrekking hebben.

Maar ik zou nog een derde zaak willen hebben, zegt u, en dat is, als ik tot Christus zou komen, zou ik dan alles kunnen krijgen wat mijn hart begeert?

Ik antwoord: o man, o vrouw, kom tot Christus en u zult alles krijgen wat u begeert. Dit blijkt duidelijk uit Psalm 37:4: *"Verlustigt u in den Heere en Hij zal u geven de begeerten uws harten."* Wat kunt u bezitten, mens, dat daar niet in begrepen ligt?

Wilt u iets van Christus hebben? Hij geeft een vel blank papier in uw hand en zegt tot u dat Hij eens tot Salomo gesproken heeft: *"Begeer wat Ik u geven zal."* Christus zet, als het ware, Zijn naam onder een onbeschreven vel papier en Hij zegt dat u mag invullen wat u wilt. Is dat geen voortreffelijke koop?

O gierigaards, wat zou u willen hebben, dat niet in Christus te krijgen is? Wees er zeker van, u die weigert Hem aan te nemen, dat de eeuwige vloek van alles dat in de hemel is, op uw kop zal wederkeren. De eeuwige vloek van alle verwachters des hemels, van de erfgenamen des levens, zal terugkeren op het hoofd van hem, die Christus niet wil aannemen. *Vervloekt, vervloekt zal die mens zijn, die Christus blijft afwijzen! En op de dag van Zijn wederkomst zal de gehele vergadering in de hemel en op aarde zeggen: Amen.*

ZEVENDE PREEK

DE NAARSTIGHEID VAN EEN CHRISTEN OM EEN TROOSTVOLLE ZEKERHEID TE VERKRIJGEN

De eerste preek over deze tekst is niet volledig, het is een uittreksel

"Daarom broeders, benaarstigt u te meer, om uw roeping en verkiezing vast te maken; want dat doende zult u nimmermeer struikelen." 2 Petrus 1:10.

Het was bepaald in het eeuwig besluit Gods, dat de mens verloren zou gaan en dat zijn ziel zou scheiden van zijn lichaam, als vergelding op zijn verbreken van de knoop en band van vereniging, die was gelegd tussen God en hem. Indien deze gezegende knoop van liefde, het verbond der werken, die gezegende band van gehoorzaamheid niet door de mens was losgerukt, dan zou er geen dood geweest zijn en de gulden schaal zou nooit in stukken gestoten worden.

Maar nu mogen wij bemoediging hebben en een sterke troost, omdat Christus voor ons verkregen heeft een hoop op het eeuwige leven. Hij kwam van de boezem des Vaders, om hen, die vreemdelingen van God waren, te herstellen. Hij daalde neder om hen, die veraf waren, nabij te brengen door een nieuwe band van vereniging, door Zijn bloed. En daardoor is verkregen een hoop der zaligheid. Nu, omdat de vraag, of wij deze hoop hebben verkregen, van zo'n ontzaglijk gewicht is, ben ik geroepen u dit te prediken, dat u uzelf ten uiterste zult benaarstigen, om te onderzoeken of uw recht op deze hoop gegrond is of niet. O, onderzoek uzelf en beproef uzelf of uw recht op deze hoop gegrond is op een vast fundament.

Ik moet zeggen, dat Christenen gewoonlijk niet zeker zijn in het stuk van hun krachtdadige roeping en zaligheid. Ik zeg u dit, dat een Christen, die onwetende is van zijn staat en er niet bekommerd over is, moet aannemen dat zijn ziel lijdt aan een verouderde wond en dat hij wel inwendig mag kermen over zijn wonden, gelijk een dodelijk gewond man. Of anders mag hij wel komen tot het besluit, dat hij niet gebracht werd tot een levende hoop.

Ik wil aan u allen, die hier zijt, deze vraag stellen: o Christenen, wanneer bestede u één uur aan het beproeven en onderzoeken van uw eigen staat en toestand? De meesten van ons zijn ledig van de genade van liefde. En de oorzaak van onze ledigheid en onze grote afstand van liefde is, dat wij ons niet gedurig benaarstigen om onze roeping en verkiezing vast te maken.

Bij een vroegere gelegenheid spraken wij over het aanwassen in genade. Want de apostel heeft hun de noodzaak daarvan ingeprent en nu drukt hij op hun ziel deze grote en meest gewichtige plicht, dat zij zich zullen benaarstigen, hun roeping en verkiezing vast te maken.

Wij zullen bij deze gelegenheid niet stil staan bij de vraag, waarom de roeping genoemd wordt vóór de verkiezing. Want de verkiezing gaat aan de krachtdadige roeping vooraf. Wij zullen nu stilstaan bij deze vermaning, die de apostel geeft, niet alleen uit overweging, dat Christenen, indien zij zich tot dit nuttig en voortreffelijk werk zetten, zullen bevinden, dat het de kortste weg is tot volharding: want dat doende, zult gij nimmermeer struikelen. Maar ook uit overweging dat het vastmaken van hun roeping en verkiezing is een meest krachtig en voorspoedig middel om aan te wassen in genade.

Nu, in het spreken over deze uitmuntende vermaning, die hier op ons wordt aangedrongen, om onze roeping en verkiezing vast te maken, hebben wij niet veel tijd nodig om te bewijzen, dat dit is de plicht van een Christen is. Het is duidelijk uit 1 Kor. 11:28: "Onderzoek uzelf of u in het geloof zijt, beproeft uzelf". Ook vinden wij het bewijs in deze Schriftwoorden: "Maar de mens beproeve zichzelf en ete alzó van het brood en drinke van de drinkbeker", 1 Kor. 11:28. En in deze woorden: "Maar een iegelijk beproeve zijn eigen werk en alsdan zal hij aan zichzelf alleen roem hebben en niet aan een ander", Gal. 6:4. Wij verstaan, dat door deze woorden er de nadruk op wordt gelegd, dat men niet mag rusten op het getuigenis of de goedkeuring van anderen, naar dat zij het behoren te bewijzen uit hun eigen werken en dat zij dan aan zichzelf roem zullen hebben. Ook is het niet nodig aan te houden in het leveren van het bewijs, dat de plicht van zelfonderzoek en van het vastmaken van uw roeping en verkiezing, noodzakelijk is. Er is een duidelijk verband tussen onze tekst. Indien er geen andere dan de twee volgende redenen waren, om de noodzaak van deze plicht aan te wijzen, zo zou het bewijs overvloedig zijn en meer dan genoeg.

?? Ten eerste noemen wij die droevige onzinnigheid van het hart des menschen, dat zijn eigen weg wil gaan. Het is zeker, dat bedrog en verleiding zulk een invloed hebben op sommigen, dat zij hun wegen niet willen verlaten. O Christenen, ik wens, dat u uw eigen staat ernstig zult onderzoeken, opdat u uzelf niet bedriegt. Ik ben er van overtuigd, dat er vele onnutte Christenen zijn in de dagen, waarin wij leven, die ogen hebben en niet zien, oren en niet horen, handen en niet tasten, voeten en niet gaan.

?? Deze tweede reden moet ik u voorstellen, om u te bewegen tot de plicht van zelfonderzoek. Er zijn kostelijke voordelen verbonden aan het bewustzijn van de zekerheid van uw staat. O, welk een verrukkelijke blijdschap is het voor een Christen, de verzekering van zijn staat en conditie op zijn ziel gegraveerd te hebben! En hoe aangenaam zal het zijn voor een Christen te sterven in de hoop met Hem te zijn, Die is de rechtvaardige Richter van alle geslachten van de gehele wereld! Het is niet nodig er over te spreken, dat er een mogelijkheid bestaat om deze verzekering van ons aandeel in God te verkrijgen. Ik denk, dat een Christen, die onder die naam doorgaat, die met God begonnen is, voordat God met hem begon, niet veel werk zal maken van het beproeven van zijn geestelijke staat of van zelfonderzoek of van het onderzoek of hij een deel bij God heeft.

I. Ten eerste willen we enkele voordelen noemen, die het deel zijn van hen, die gekomen zijn tot zekerheid van hun verzoende betrekking met God.

1 *Het eerste voordeel is dit, dat zulk een Christen, die leeft in het gezicht van zijn aandeel in God, de meest verheven gedachten heeft en de meest hemelse kennis van God en van Jezus Christus.* Dit is duidelijk uit 1 Petr. 2:7: "U dan, die gelooft, is Hij dierbaar". Het geloof maakt Christus zeer dierbaar aan een Christen. Gevoel zal hem niet zo dierbaar maken, daar geloof op Hem rust en op Hem bouwt, want Hij is het gepaste Voorwerp des geloofs. Daarom zal geloof Hem meer dierbaar maken voor de ziel, dan gevoel. Er zijn vier gronden aan te wijzen, waarom geloof Christus meer dierbaar maakt voor de ziel, dan gevoel.

(1) Geloof bevindt, dat Christus zeer uitmuntend is en toont Hem aan de ziel als God, Die mens werd. Maar gevoel laat Christus zien in Zijn komen en gaan en in Zijn werkingen.

- (2) Moet niet geloof, hetwelk is de fontein, Christus meer dierbaar voor de ziel maken dan gevoel, dat slechts de stroom is? Geloof is een genade van een wijd begrip; daarom kan het meer van de uitnemendheid van Christus tonen, dan gevoel kan doen.
- (3) De derde grond, waarop geloof Christus meer dierbaar maakt dan gevoel, is deze: geloof ziet in de liefde, die is in Christus' hart. Doch gevoel ziet op de liefde, die is in Christus' aangezicht. Want geloof komt tot het hart van Christus en vindt daar troost.
- (4) De vierde grond is deze: geloof is een meer duurzame genade dan gevoel. Daarom is Christus meer dierbaar aan de ziel door geloof dan door gevoel. Geloof kan veel goeds van Christus voorspellen, zelfs wanneer Hij Zich met een wolk bedekt, wanneer gevoel niets kan zeggen.

2 Er is een tweede voordeel, dat komt in het bezit van iemand, die leeft in het gezicht van zijn aandeel. Het is, dat zo iemand veel is in de oefening van het gebed. Zij juichen, ook zingen zij, Ps. 65:13. Men ziet dikwijls deze twee samen gaan: het leven in het gezicht van zijn aandeel en de genade van gebed. Het kan ook niet anders, want hij, die gelooft, ziet op hetgeen is in Hem, met Wie Hij te doen heeft. Er is niets dat zozeer de kracht breekt en het leven afsnijdt van de naarstigheid in het gebed, als ongeloof, ja, het verandert naarstigheid in vertwijfeling. O, hoeveel zonde wordt door ons bedreven in het gebed, vanwege ons gebrek aan naarstigheid en vanwege het gemis van de verzekering van ons aandeel!

3. Het derde voordeel, dat verkregen wordt door iemand, die zijn deel in God vast gemaakt heeft, is dit: in zo iemand zal de genade van liefde in hoge mate in oefening gehouden worden. "Opdat gij in de liefde geworteld en gegrond zijt en gij ten volle kunt begrijpen met alle de heiligen, welke de breedte en lengte en diepte en hoogte zij en bekennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat", Efeze 3:17, 18. Zie ook 1 Joh. 4:19: "Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad". Ook Psalm 63: "Mijn God, ik zoek U in de dageraad. Want Uw goedertierenheid is beter dan het leven; mijn lippen zouden U prijzen". O, een gelovig Christen heeft veel bewegingen der liefde jegens Christus. De genade van liefde in het hart van een Christen vaart op met vleugelen, in bewondering tot Hem, Die hem van eeuwigheid heeft liefgehad en Zichzelf voor hem overgegeven heeft. Ik weet niet wat het grootste wonder van liefde is, dat Hij ons liefgehad heeft of dat Hij Zich voor ons overgegeven heeft. Maar dit is zeker, dat deze twee tezamen gevoegd, een ondoorgrondelijke verborgenheid uitmaken.

4. Dit is het vierde voordeel, dat verkregen wordt door hem, die heeft vastgemaakt zijn deel in God: het houdt de genade van nederigheid in krachtige oefening. Wilt u weten waardoor hoogmoed wordt gedood? Door geloof en nederigheid. "Zijn genade, die aan mij bewezen is, is niet ijdel geweest, maar ik heb overvloediger gearbeid dan zij allen; doch niet ik, maar de genade Gods, die met mij is", 1 Kor. 15:10.

5. Er is dit vijfde voordeel, dat wordt gevonden door iemand, die leeft in het gezicht van zijn aandeel: hij is de Christen, die de hoogste mate van doding van zijn begeerlijkheden bereikt. "Een iegelijk, die deze hoop op Hem heeft, die reinigt zichzelf, gelijk Hij rein is", 1 Joh. 3:3. Christenen, wilt u weten, waarom wij zo weinig vorderen in het doden van onze begeerlijkheden? Ons ongeloof is de oorzaak.

6. *Het zesde voordeel dat verkregen wordt door iemand, die zijn deel in God vastgemaakt heeft, is dit: die Christen is zeer ijverig in het gebruik der middelen en bereikt een grote mate van genade.* "En u tot hetzelfde ook alle naarstigheid toebrengende, voegt bij uw geloof deugd, en bij de deugd kennis, en bij de kennis matigheid, en bij de matigheid lijdzaamheid, en bij de lijdzaamheid godzaligheid", 2 Petrus 1:5, 6. Geloof wordt hier voorop gesteld.

7. *Het zevende voordeel is dit: wanneer een Christen zijn roeping en verkiezing heeft mogen vastmaken, zo zal dit hem houden in de meest lijdzame onderwerping onder iedere beschikking Gods, waarin hij kennis maakt met beproevingen.* In Hebr. 11 lezen wij, dat zij werden gestenigd, in stukken gezaagd, verzocht, door het zwaard ter dood gebracht en er wordt van hen gezegd, dat deze allen door het geloof getuigenis hebben gehad. In Rom. 5 betuigt de apostel, dat wij gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, vrede hebben bij God door onzen Heere Jezus Christus. In het derde vers laat hij volgen: "En niet alleenlijk dit, maar wij roemen ook in de verdrukkingen, wetende, dat de verdrukking lijdzaamheid werkt en de lijdzaamheid bevinding, en de bevinding hoop."

II. Wat wij nu ten tweede onderzoeken willen is deze vraag: wat zijn de redenen, dat Christenen zo dikwijls hun aandeel betwisten? Wij menen, dat er in dit opzicht vier fouten gemaakt worden en wij zullen enkele redenen noemen, waarom wij twijfelen, wanneer het gaat over onze krachtadige roeping.

1. Wij zijn er meer op uit, bewijzen van genade te vinden uit de mate, die wij er van bezitten dan uit de oprechtheid van de genade. Maar weet, dat onze Heere de oprechtheid van onze genade hoger schat, dan enig ander ding.

2. De tweede reden van ongelooft is, dat een Christen soms in banden is, wanneer hij gaat tot het gebed. Nu, dit is geen verharding, maar zo iemand mist voor een tijd de gevoelige tegenwoordigheid Gods. De reden, waarom Zijn dauw niet nederdaalt en niet ligt op onze takken, is onze onbekwaamheid die invloeden te ontvangen, vanwege ons ongelooft. Wanneer wij in banden zijn, kunnen wij niet opgewekt zijn in het gebed. Waar de Geest des Heeren is, aldaar is vrijheid, 2 Kor. 3:17. Dus in genoemde omstandigheden zijn wij niet in een geschikte gesteldheid, dat Zijn dauw op ons zal liggen, want Zijn nieuwe wijn zou onze oude lederen zakken doen bersten.

3. Er is een derde reden, waarom Christenen zo dikwijls hun aandeel in twijfel trekken en het is deze, dat zij niet toenemen in de doding der zonden en in hun gelijkvormigheid aan Christus. "Een iegelijk, die deze hoop op Hem heeft, die reinigt zichzelf, gelijk Hij rein is", 1 Joh. 3:3. "Zo dan, indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel", 2 Kor. 5:17.

4. Een vierde reden en oorzaak van twijfel is die droevige onachtzaamheid, traagheid en koude vormelijkheid in het gaan tot het gebed, of enige andere geestelijke oefening. Geloof is een uitmuntende genade en zij kan niet in levendige oefening worden gehouden, indien niet alle andere genaden in oefening en beweging blijven.

5. Er is nog deze vijfde reden, waarom wij zo menigmaal ons aandeel en onze roeping betwisten en betwijfelen en het is deze, dat een Christen een heersende, begeerlijkheid aan de hand houdt, welke veroorzaakt, dat God Zijn tegenwoordigheid niet openbaart.

Nochtans is dit het voorrecht van een Christen onder verlating, dat hij Gods tegenwoordigheid heeft, hoewel hij ze niet gewaar wordt.

Wij wensen, dat u veel zult bezig zijn in het beproeven en onderzoeken van uzelf. Wij wensen daarbij, dat geloof mag worden onderhouden in het nakomen van de plichten, die van u gevraagd worden.

Maar u, die niet weet wat het is, veertig dagen met Hem te zijn op de berg Sinaï, u hebt reden om te twijfelen of u bent gekomen tot de berg Sion. U moet uw blijdschap verdenken. Er zijn velen, die het evangelie omhelzen vóór de wet. Indien uw hoop is de hoop van iemand, die in Christus is, dan zult u veel moeite hebben ze te bewaren. Het is een onmogelijkheid, in de natuur, te baren zonder smart en zo is het ook niet te begrijpen, hoe iemand zijn hoop kan verkrijgen en bewaren met zo weinig moeite en arbeid. Doch ik moet dit tot u zeggen, dat iemand, die zijn hoop zo gemakkelijk verkrijgt en bewaren kan, zeker de oprechtheid van zijn hoop mag betwijfelen.

U moet ook dit weten, dat de weg van te leven door *geloof* veel meer is aan te bevelen dan de weg van te leven door *gevoel*. Geloof is een uitnemende genade, die de Christen door deze donkere vallei moet dragen. Geloof is het voornaamste stuk van de wapenrusting van een Christen, waarmee hij moet toegerust zijn om te worstelen met de verzoeken des satans. De duivel doet zijn krachtigste aanvallen op ons, wanneer de genade van geloof niet in het geweer is. O, wees veel bezig in de oefening en werkzaamheid des geloofs, opdat de satan niet de overhand over u krijg, met zijn aanvallen en verzoeken. Wanneer de sterkgewapende zijn huis bewaart, is alles wat hij heeft in vrede, doch wanneer Christus komt en begint de satan uit te drijven, dan tracht deze vijand nog het hart te sluiten en het zo hard te maken als een steen. O, arbeid dan om de genade van geloof in oefening te houden!

Nu Christenen, die nu leeft in duisternis, vertroost u hiermee, dat de dag nader komt, wanneer achterdocht en twijfel zullen verdwijnen. Dan zult u in de hemel uw aandeel niet meer verdenken of betwijfelen. Dan zult u niet meer in duisternis zijn of onder een wolk. Maar dan zult u Hem zien van aangezicht tot aangezicht, zoals Hij is. De dag komt, waarop deze twee boeken zullen worden gesloten, het grote boek der natuur en het boek der schriftuur. Dan zullen wij lezen het boek van Zijn onbegrijpelijk wezen en bestaan en wij zullen toegelaten worden deze dingen in te aanschouwen.

O, verlang naar die dag, waarop u zult mogen aanschouwen dat vlekkeloos Iam, dat zit op de troon, dat was geslacht van vóór de grondlegging der wereld, om verlossing en eeuwige zaligheid voor Zijn volk te verwerven! Verlang naar die dag, wanneer u alle blijdschap en alle vermaak daar Boven met Hem zult genieten. Daar zult u uzelf verblijden in Hem en Hij zal Zich verblijden in u, eeuwiglijk. Dan zullen alle misvattingen en alle onjuiste begrippen omtrent Hem verdwijnen. Daar zullen wij niet meer verkeren in onwetendheid, maar daar zullen wij leven in het midden van het licht. Daar zullen wij niet alleen genieten het onmiddellijk gezicht van Christus, maar wij zullen ook verheven en innige indrukken van Hem hebben en wij zullen ook Zijn majesteit zien, gelijk zij is.

Maar zij, die gerust en voldaan geweest zijn, toen zij op aarde waren, met enkel een belijdenis van godzaligheid, laten zij bedenken, dat zij tot de eersten zullen behoren, die uitgesloten zullen zijn van die gezegende en eeuwige rust daarboven, die bereid is voor de erfgenamen. Ook zullen ongelovige Christenen uitgesloten zijn en zij zullen geen deel hebben in die gezegende erfenis.

O Christenen, weet dit dat het betreft uw eeuwig belang te bekennen, ook in deze uwe dag, hetgeen tot uw vrede dient, eer het verborgen zal zijn voor uw ogen. Weet dit, dat het uw eeuwig voordeel betekent, uzelf te onderzoeken en te doorzoeken, opdat u niet bedrogen uitkomt

DE NAARSTIGHEID VAN EEN CHRISTEN OM EEN TROOSTVOLLE
ZEKERHEID TE VERKRIJGEN

Tweede preek

"Daarom broeders, benaarstigt u te meer, om uw roeping en verkiezing vast te maken; want dat doende zult u nimmermeer struikelen." 2 Petrus 1:10.

Het is zeker, wanneer Christenen zien op de ellendige en goddeloze bewegingen van de verborgenheid der ongerechtigheid die in hen werkt, zij gedwongen worden hun rouwgewaad aan te trekken en hun weg te bewandelen als bedroefden van geest. Wij moeten erkennen, dat het ook een groot raadsel is dat wij kunnen leven in zo'n grote vrede en vergenoegdheid in de ketenen van onze ongerechtigheid, alsof zij ketenen van goud en boeien van fijn goud waren. Het is zeker dat het koesteren van een lichaam der zonde en des doods in zijn werking, de oorzaak is waardoor iemand van zijn aandeel in Christus niet meer kan bezien en waardoor de hoop van een Christen wordt verduisterd. Vandaar dat wij tot zulke Christenen zeggen dat zij moeten instemmen met de bewering van het ongeloof, -dat zij grote zondaars zijn en de eeuwige dood verdiend hebben, - maar dat zij de conclusies van het ongeloof verwerpen, dat er geen hoop voor hen zou zijn. Wij erkennen dat dit geen goede logica is, maar wèl kostelijke Godgeleerdheid. De psalmist roept uit in Psalm 65:3: *"Ongerechte dingen hadden de overhand over mij."* Doch welk een lieflijk besluit volgt op deze belijdenis: *"Maar onze overtredingen, die verzoent U."*

Wij mogen dit zeggen tot hen, die verkeren onder de macht en de heerschappij van hun begerlijkheden, dat zij uit de grote menigte van hun ongerechtigheden, pleitredenen bij God mogen voortbrengen, om vergeving te krijgen. David bidt in Psalm 40:11 en 12: "U, o Heere! zult Uw barmhartigheden van mij niet onthouden; laat uw weldadigheid en Uw trouw mij geduriglijk behoeden". En zijn argument is: "Want kwaden tot zonder getal toe, hebben mij omgeven, mijn ongerechtigheden hebben mij aangegrepen, dat ik niet heb kunnen zien; zij zijn menigvuldiger dan de haren mijns hoofds, en mijn hart heeft mij verlaten". Wij erkennen dat dit argument niet in de scholen geleerd wordt, maar wij mogen zulke pleitredenen gebruiken om vergeving van God te ontvangen. Bovendien, is het bemoedigend voor iemand die verkeert onder de last van een lichaam der zonde en des doods, niet af te wijzen, wanneer hij zijn begeerte aldus bij God bekend maakt. Hij, Wiens handen zo zacht zijn als olie, zal uw hoofd niet breken, maar Hij zal u herstellen en u doen wandelen in de weg der gerechtigheid, in het midden van de paden des rechts.

Maar laten wij tot de tekstwoorden komen. U kunt wel herinneren dat wij gesproken hebben over de voordelen die een Christen krijgt als hij leeft in het vaste geloof en de zekere kennis van zijn aandeel in Christus.

Nu zullen wij verder gaan met enkele nadelen aan te tonen, waaraan iemand die niet verzekerd is van zijn aandeel, noch van zijn roeping en verkiezing, volgens hetgeen de apostel in het voorgaande vers getuigt:

Ten eerste, *hij is blind, van verre niet ziende.*

Ten tweede, *hij heeft vergeten de reiniging zijner vorige zonden.*

1. *Het eerste nadeel is, dat iemand, die veel verkeert in banden van ongeloof en leeft in onzekerheid van zijn aandeel in de genade Gods, daardoor de kortste weg neemt om te geraken in dat droevig kwaad van hardheid des harten of verslagenheid.* "Ziet toe, broeders, dat niet te eniger tijd in iemand van u zij een boos en ongelovig hart, om af te wijken van den levenden God; maar vermaant elkander te allen dage, zolang als het heden genaamd wordt, opdat niet iemand uit u verhard worde door de verleiding der zonde", Hebr. 3:12, 13. Het bedrog van ongeloof is heel merkwaardig. Niet alleen omdat het iets geestelijks is, maar ook omdat het zich vertoont onder het masker van heiligheid voor God. Maar wees ervan overtuigd, dat, indien u aan ongeloof toegeeft, het zal voortbrengen hardheid van hart en bovendien wordt deze er ook door versterkt. De reden hiervan is, dat ongeloof die zonde is, welke de levendige daden van de genade des gebeds verstoort of onderbreekt. De Christen, die in ongeloof verward is, kan geen naarstig Christen zijn in de plichten. Het is onmogelijk, dat naarstigheid en ongeloof vriendschappelijk samengaan. Is dat geen groot nadeel en ernstige schade?

2. *Het tweede nadeel, waar een Christen aan onderhevig is door zijn leven in een staat van onzekerheid is, dat zo iemand veel minder bekwaam is te treuren over de afwezigheid van Christus, dan zij, die leven in oefeningen van het geloof.* Dit is duidelijk uit Hoogl. 3:12, waar wordt gezegd, dat de bruid Hem zocht maar niet vond. Het geloof en de angst van de bruid werken hier samen. Christus was afwezig, zij zocht Hem maar vond Hem niet. Hetzelfde lezen wij van Maria, dat zij Christus miste en zij zag twee engelen staande, die tot haar zeiden: "Waarom weent gij? Zij zeide tot hen: Omdat zij mijn Heere hebben weggenomen en ik weet niet, waar zij Hem gelegd hebben", Joh. 20:2, 13. Het is ongetwijfeld waar, dat geloof een Christen Christus achterna jaagt als Hij weggegaan is. En het is deze genade, die hem de zichtbare volmaaktheden, die in Christus zijn, bekend maakt. Geloof is een meest wijze genade en daarom wordt het genoemd *verstand* in Kol. 2:2. "Opdat hun harten vertroost mogen worden en zij samengevoegd zijn in de liefde en dat tot allen rijkdom der volle verzekerdheid des verstands". Iemand, die deze genade van geloof heeft, vindt die onuitsprekelijke troost en voordeel dat verbonden is aan de verborgen omgang met God. Geloof roept uit: "Eén dag met Christus is beter dan duizend elders!" De liefde komt binnen en verzegelt die uitroep en zegt: "*Dit is zeker waar. Ik koos liever aan de dorpel in het huis mijns Gods te wonen, dan lang te wonen in de tenten der goddeloosheid.*" De liefde legt haar hand op het hart van Christus en Christus' hart smelt als het ware in de handen van liefde en geloof legt de hand op het woord van Zijn belofte.

3. *Het derde nadeel, dat een Christen ondervindt, die niet wandelt in de zekerheid van zijn aandeel in God, is, dat zo iemand een beletsel legt in de weg tussen hem en de zalige genieting van Jezus Christus.* O Christenen, wat doet ons zo menigmaal uitroepen: "Waarom zoudt Gij zijn als een vreemdeling in het land en als een reiziger, die slechts inkeert om te vernachten?" Het wordt veroorzaakt door het gemis van geloofsoefening. Dit is duidelijk uit Efeze 3:17: "Opdat Christus door het geloof in uw harten wone." Het blijkt ook uit 1 Petrus 1:8: "In Denwelke gij nu, hoewel Hem niet ziende, maar gelovende, u verheugt met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde". Het is de oefening van geloof, die een Christen zich doet verheugen met een onuitsprekelijke vreugde. Terwijl de schade die het ongeloof veroorzaakt beschreven wordt in Matth. 13:58: "En Hij heeft aldaar niet vele

krachten gedaan vanwege hun ongeloof. O, meent u, dat Christus bij u zal blijven, terwijl u zoveel achterdocht en verdenking jegens Hem hebt?

4. *Er is een vierde nadeel, dat een Christen zichzelf toebrengt, door te verkeren onder een onzekerheid van zijn aandeel in Jezus Christus. Zo iemand kan niet veel zijn in de oefening van liefde. Want, hoeveel tekenen Christus ook van Zijn gunst geeft, ongeloof noemt ze alle bedrog. Ongeloof is een groot kwaad, maar er is niets te noemen, wat de dierbare Christus zo op prijs stelt, als geloof. Maar dit is zeker, dat ongeloof de liefde onderdrukt. Ook belet ongeloof de genade van doding der zonde. Ik kan nauwelijks geloven, dat een Christen in de strik van ongeloof, de doding van één begeerlijkheid kan bereiken, omdat zo iemand de hand niet legt op Hem, door Wien hij alleen zijn lusten kan doden.*

5. *Het laatste nadeel, dat een Christen ondervindt, die leeft in onzekerheid van zijn aandeel in Christus Jezus, is dit: ongeloof verhindert met alle macht de genade van berouw. Ik wens dat zij, die zo gemakkelijk leven in dit kwaad van ongeloof, overreed werden, dat het die geestelijke droefheid over hun zonden verhindert en dat het de verslagenheid van hun geest belet. Het is zo'n dwaasheid, dat wanneer de voeten van een Christen wankelt, hun handen ook zullen loslaten. Wees er van overtuigd, dat het wenen over uw schuld weg is, wanneer de genade van geloof buiten oefening is. Daarom overdenkt een Christen, in zelfveroordeling deze woorden: indien het een vijand was, die dit gedaan heeft, zo zou ik het gedragen hebben. Maar het is een mens, met wie ik in zoetigheid raadpleegde en met wie ik samen wandelde. Evenwel, wanneer de Heere op berouw en bekering aandringt, en vermaant terug te keren van de hoogste overtreding, zegt Hij: "Keert weder, gij afkerige kinderen; Ik zal uw afkeringen genezen", Jeremia 3:22. O, wanneer deed het gevoel van uw zonden, u gaan in treurgewaad en wanneer deed het u verkeren in zak en as? Wanneer deed het besef van uw schuld u voor de laatste keer uzelf met zakken bekleden en zeven dagen wenen in bitterheid van uw ziel en uw mond in het stof steken?*

II. De tweede zaak waarover wij willen spreken is de vraag: welke is de kortste weg om te komen tot vastheid en tot de verzekering van uw aandeel? Wij menen, dat de beste weg om uw roeping en verkiezing vast te maken, bestaat in de volgende zaken:

1. *Een Christen, die tot die verzekering wenst te komen, moet veel zijn in de gebeden. Wij geloven dat het gebed die genade is, waarin de meeste Christenen hun verzekering verkrijgen en waarin zij de kennisgeving ontvangen van hun aandeel in God. Wanneer ontving Daniël, ik wil niet zeggen de kennisgeving, maar de bevestiging van zijn aandeel? Het gebeurde toen hij bad. De engel zeide tot hem: "In het begin uwer smekingen is het woord uitgegaan en ik ben gekomen om u dat te kennen te geven, want gij zijt een zeer gewenst man".*
2. *Een Christen, die de kennisgeving en de verzekering wenst van zijn aandeel, moet veel verkeren in de vrees des Heeren. "De verborgenheid des Heeren is voor degenen, die Hem vrezen en Zijn verbond, om hun die bekend te maken". (Psalm 25:14) Door de verborgenheid des Heeren verstaan wij hier, onder meer, de verborgenheid van iemands verkiezing. En de volgende woorden zeggen: Hij zal hun Zijn verbond bekend maken; welke woorden slechts dienen om de vorige te verklaren. Deze waarheid is zeer dienstig om ons hoge gedachten en beseffen van de majesteit Gods te geven.*

3. *Een Christen, die begeert te hebben de kennisgeving en verzekering van zijn vrede en aandeel in Jezus Christus, behoort veel bezig te zijn in de doding van zijn zonden.* "Ik zal horen wat God de Heere spreken zal; want Hij zal tot Zijn volk en tot Zijn gunstgenoten van vrede spreken; maar dat zij niet weder tot dwaasheid keren", Ps. 85:9. Het is ook duidelijk uit 1 Joh. 3:3: "Een iegelijk, die deze hoop op Hem heeft, die reinigt zichzelf gelijk Hij rein is". Hun hoop en doding der zonde worden samen gevoegd. Maar de meest gewone weg langs welke Christenen deze verzekering en kennisgeving van hun persoonlijk aandeel en vrede met God bereiken, is óf door gevoel, óf door heilige overlegging óf door de genade van geloof.
- ?? Zij krijgen deze verzekering door *gevoel*, wanneer Christus nederdaalt en hen laat proeven en smaken, dat Hij goed en vriendelijk is. En op het bevinden van Zijn uitnemende liefde of van de vertroostende tekenen van Zijn liefde begint geloof te groeien. Wij denken echter, dat geloof, dat gebouwd is op gevoel, in zekere zin vergeleken kan worden bij een huis, dat op zand gebouwd is, daar het zal vallen door de wind. Daarom zal het uw voordeel zijn te bouwen op het woord van belofte.
- ?? Zij, die de verzekering van genade verkrijgen door *heilige overlegging* zijn zij, die sommige kentekenen van genade vergelijken met hun eigen weg. Wanneer zij sommige van deze kentekenen in zich vinden, besluiten zij voor die tijd, dat zij uit de dood zijn overgegaan in het leven.
- ?? Zij, die hun verzekering verkrijgen door *geloof*, zijn zij, die geen uitweg zien en geen plaats hebben waarheen zij kunnen vluchten. Doch wanneer een zondaar zo overtuigd is, dat hij niet weet waarheen te gaan, dan komt geloof, het laatste redmiddel en versterkt de Christen, zeggende: "Wat buigt gij u neder, o mijn ziel en wat zijt u onrustig in mij? Hoop op God" Geloof heeft een heilige moed en dapperheid en houdt stand in tegenheden.

III. De derde zaak, waarover wij iets willen zeggen is dit: *er is verschil tussen de uitgang van het geloof naar de belofte en het berusten op de belofte.* Want wij geloven dat iemand het geloof in d belofte met overtuiging kan bezitten, maar toch niet geheel berusten kan op de belofte, omdat dit een werk van Gods Geest om iemand te brengen tot vrede in het rusten op de beloften. Wij menen, dat er redenen zijn, waarom beloften, zelfs tot opzichte van onze eeuwige zaligheid, wanneer wij ze geloven, ze toch onze consciëntie niet gerust stellen.

- (1) Dit kan hieruit voortkomen, dat een Christen niet de *waarheid* van deze beloften gelooft, zoals hij behoorde te doen. En daarom behoorde een Christen tot zichzelf in te keren en te wenen over zijn zwak geloof.
- (2) Er is een andere reden die wij willen aantonen, namelijk dat een Christen, die een belofte gelooft, en er geen voldoening in kan vinden, dit heeft te leren, dat het geen gemakkelijke zaak is het ongeloof los te laten en het van zich af te schudden. Het ongeloof vraagt zeker niet minder kruisiging ervan, door ons, dan iedere andere zonde.
- (3) Er is een laatste reden die ik nog wil noemen en het is deze: als een Christen een belofte kan geloven, maar een toch geen vrede in kan vinden, komt dat naar onze mening hier vandaan dat een Christen niet ten volle overtuigd is van de absolute noodzaak zich de belofte toe te passen. Hetgeen wij gewoonlijk zeggen van andere zaken is hierin ook waar: *'noodzaak heeft geen wet nodig'*. Want indien wij worden gebracht tot vaste overtuiging van de noodzaak, zouden wij niet langer wachten naar eigen gestalten.

- (4) Of, tenslotte het komt hiervandaan, zij missen de kennis van de *vrije genade* der belofte. En wij voegen er nog dit aan toe dat de belofte in onze nood geschonken, uit vrije genade voortkomt en dat onze Christus de Toepasser ervan is.

De vierde of laatste zaak, waarover wij wensen te spreken is deze vraag: *wat is de meest gepaste en zekere weg voor een Christen, om de bewustheid van zijn aandeel te bewaren, wanneer hij ze verkregen heeft?* Het is een bekend gezegde onder de geleerden: *Non minor est virtus, quam qerere, parta tueri*; dat wil zeggen: *'het minstens zo moeilijk een zaak te behouden, als ze te verkrijgen'*.

- (1) Nu, de beste weg voor een Christen om de verzekering van zijn aandeel te behouden, wanneer hij ze verkregen heeft, is, veel te staan naar het onderhouden van gemeenschap en omgang met God. Dat is een voornaam middel om ons geloof te bewaren en het in oefening te houden. Dit is duidelijk uit Ps. 119:168, 169: "Ik onderhoud Uw bevelen en Uw getuigenissen, want al mijn wegen zijn voor U. O Heere, laat mijn geschrei voor Uw aanschijn genaken, maak mij verstandig naar Uw woord". Want het is zeker, dat onze gemeenschap met God een meest krachtadig middel is om de bewustheid van ons aandeel in Jezus Christus te bewaren. Want een Christen, die veel in verborgen omgang met God en in het gebed verkeert, ontvangt de meest zoete en dierbare ontdekkingen van Zijn liefde, waardoor het geloof in oefening wordt gehouden. Daarentegen, het geloof, dat is zonder gemeenschapsoefening en dat niet werkzaam is, ik zeg, dat geloof is slechts een gouden droom en een nachtgezicht, dat snel voorbij gaat en wegtrekt. Maar waar gemeenschap en omgang met God wordt onderhouden, daar mag *gevoel* gewaar worden, dat er liefde is in Christus' aangezicht en in Zijn handen, en geloof mag liefde lezen in Christus' hart.
- (2) De tweede weg waarin een Christen mag zoeken en proberen zijn aandeel in Christus Jezus te onderhouden, wanneer hij het heeft verkregen, bestaat in zijn best te doen om zijn consciëntie onberispelijk en onbeschuldigd te bewaren bij God en de mensen. De uitmuntende en dierbare genade des geloofs wil alleen rusten in een bed van een zuivere consciëntie. Een beschuldigende consciëntie en de genade des geloofs kunnen niet samen gaan, maar verlaten elkaar. De genade van geloof begint te kwijnen en te vervallen, wanneer een Christen in zijn consciëntie wordt aangeklaagd.
- (3) De derde weg, waarin een Christen de verzekering van zijn aandeel moet trachten te bewaren, is deze: hij moet veel bezig zijn in het versterken van de genade van bevinding. Dit is duidelijk uit Rom. 5:4, 5: "Want de lijdzaamheid werkt bevinding, en de bevinding hoop en de hoop beschaamt niet". Het zou zeker uw voordeel zijn, te staan naar de onderhouding van deze genaden. Wanneer verzoeking en ongelof ze in twijfel zouden trekken, dan zou u daartegen een inwendig getuigenis hebben.
- (4) Wij willen nog een vierde weg voorschrijven tot het bewaren en onderhouden van de oprechtheid van uw hoop. U moet staan naar een tere wandel. Wij menen dat iemand, die een heilige afkeer heeft tegen het uitstrekken van zijn hand naar de verboden vrucht, zulk een Christen is, die zijn verzekering het langst behouden zal. Hij zal iedere moeilijkheid en ieder beletsel, dat zich voordoet in de weg van geloofsoefening, uit de weg mogen ruimen. U zou in die weg onderwezen en

geleerd worden, de oefening van de genade des geloofs en de waarheid en zekerheid van uw aandeel in Jezus Christus en van uw vrede met God te bewaren.

O, Christenen, jaagt in alles wat u doet, naar dit doel uw vrede met God te maken en uw roeping en verkiezing vast te maken. Wordt eens overreed, deze noodzakelijke bezigheid in het belang van uw ziel, niet langer uit te stellen.

Weet dit, dat het niet lang meer duren, dat alle schaduwen zullen vlieden en de stem van de Archangel, met de bazuin van groot geluid, van de hemel zal gehoord worden en hij roepen zal: "*Staat op gij doden en komt ten oordeel!*" O, denkt u niet, dat u een droevige ingang zult hebben in de poorten der eeuwigheid, wanneer u de uiterste grens van deze handbreedte tijd zult overschrijden met een onzekerheid omtrent uw aandeel in Jezus Christus en zonder vrede met Hem?

O, ik ben er bang voor dat velen in dit geslacht, verkeren onder een zeer droevig en gevaarlijk bedrog. Velen menen, dat zij op weg zijn naar de hemel en dat zij wandelen op de koninklijke weg die leidt naar de gezegende en heerlijke Stad en evenwel zijn zij op weg naar het verderf en naar de eeuwige tormenten. Hoe velen wandelen op de brede weg en haasten zich naar hun eigen verderf? O, beproef en onderzoek uw eigen staat en toestand, opdat u niet met een leugen in uw rechterhand naar het graf gaat en in het verderf valt, met bedrog in uw boezem. Een eeuwige wee zal over u komen, indien u daarbij behoort! *Dwaalt niet, God laat Zich niet bespotten. Want zo wat de mens zaait, dat zal hij ook maaien.*

En Christenen, wat moeten de meesten van ons verwachten te maaien van alle arbeid van onze ziel, die wij verricht hebben, tot vermoeien toe? Hebben wij geen ongerechtigheid gezaaid en zouden wij dan geen wervelwind maaien? O Christenen, staat er naar, waardiglijk te wandelen aan uw roeping en verkiezing. O, welk een oneindige liefde is hierin geopenbaard, dat Hij u begeerd heeft, vóór u Hem begeerde! "Ik ben gevonden van hen, die naar Mij niet vraagden, Ik ben gevonden van degenen, die Mij niet zochten; tot het volk, dat naar Mijn naam niet genoemd was, heb Ik gezegd: Zie, hier ben Ik, zie, hier ben Ik." (Jesaja 65:1) O, weet dit, dat het eerste aanbod kwam van Zijn kant en niet van ons. Want toen wij sliepen, als in de top van een mast, toen deed Hij een lieflijk pleidooi voor onze zielen.

Ik denk dat een Christen, die ernstig nadenkt over de vrijheid van oneindige liefde, die openbaar is gekomen in het maken van verschil tussen u en anderen, moet aanzetten tot een heilige verwondering en verbazing, wanneer u dit beschouwt dat u ligt begrepen in Zijn verkiezing, terwijl Hij zovele duizenden voorbij ging. *Zeker, er is geen andere reden of oorzaak van liefde, dan liefde!*

Ik wil dit nog zeggen tot hen, die vreemdelingen van Hem zijt, wees hiervan overreed, dat u nooit wist wat het was, dit dierbaar aanbod aan te nemen en naar deze ernstige vermaning te luisteren: "Kom tot Mij, u alle gij einden der aarde." De dag komt, waarop Christus naar billijkheid u zal vergelden en Hij u doen zal, zoals u Hem gedaan hebt. U zult dan roepen: *doe mij open;* maar Hij zal niet horen.

En tot anderen onder ons, wij willen u aanraden, aangezien de schoonheid van Christus u ingewonnen heeft, verlangt toch naar die dag wanneer Hij zal bewonderd en verheerlijkt worden door al Zijn heiligen en wonderbaar zal worden in allen die geloven. Amen.

ACHTSTE PREEK

DE KORTSTONDIGHEID VAN HET LEVEN, EEN AANDRANG OM DIE WÈL TE GEBRUIKEN

"Zie, Gij hebt mijn dagen een handbreed gesteld, en mijn leeftijd is als niets voor U; immers is een ieder mens, hoe vast hij staat, enkel ijdelheid. Sela." Psalm 39:6

Het is een voornaam kenmerk van een Christen zichzelf te onderzoeken. Maar het is zonder twijfel een verdrietig werk om een naarstig zelfonderzoek in te stellen, als wij eerst bemerken dat wij bezig waren ons in eigen kracht te beroemen, terwijl wij redenen zullen vinden onszelf te verfoeien in stof en as. O, hoe betamelijk en gepast zou het voor alle mensen zijn een correspondentie te onderhouden en gemeenschap met God te hebben, Die de Algenoegzame en de Zelfgenoegzame is!

Onder de vele dingen die een Christen behoort te weten is dit een voorname en nuttige zaak, de korthed van zijn leven te beseffen en indruk te hebben van zijn vastgestelde tijd op aarde. O, sta er naar om daarvan meer kennis te krijgen!

David was in het voorgaande vers van deze Psalm biddend en smekend tot God om zijn vergankelijkheid en de korthed van zijn leven te mogen kennen. Hij zegt: "Heere, maak mij bekend mijn einde en welke de mate mijner dagen zij, dat ik wete hoe vergankelijk ik ben." En in onze tekstwoorden spreekt hij over het bericht en antwoord dat hij heeft ontvangen: "Zie, Gij hebt mijn dagen *een handbreed* gesteld."

Wij begrijpen wel dat deze *handbreed*, de breedte van één onzer handen is. Het is een van de maten die wij met ons meedragen. Het is de breedte van *vier vingers*, die wij kunnen vergelijken bij de vier tijden in het leven van de mens, zijn kindsheid, zijn jeugd, zijn middelbare leeftijd en zijn ouderdom. Of het kan overgebracht worden tot deze vier tijden: zijn morgen, zijn voormiddag, zijn namiddag en zijn avond, die alle worden inbegrepen in één dag. "Het éne geslacht gaat en het andere geslacht komt; maar de aarde staat in der eeuwigheid", Prediker 1:4.

De korthed van het leven brengt David tot het besluit, dat "een ieder mens in zijn beste staat, of hij op een hoge trap staat of op een lage, enkel ijdelheid is". En dat ieder mens méér in schijn is dan in wezen. Daar verzekert hij ons van en hij hecht een zegel aan die zekerheid, met het woord: '*Sela.*' Waarmee hij ons wil laten zien van hoe groot belang het voor ons is, de kortstondigheid van ons leven te overdenken.

Wij zullen drie overwegingen uit de tekstwoorden trekken.

- I *De eerste nemen wij uit de strekking ervan. David neemt nauwkeurig acht op de korthed van zijn leven op aarde.*
- II *Die kennis van de korthed van ons leven kan op aarde verkregen worden.*
- III *Dat de korthed van ons leven door God is bepaald.*

I Ten eerste willen wij er deze lering uit nemen:

Dat een duidelijk besef van de korthed van onze levenstijd die wij op aarde hebben, een sterke bemoediging voor ons is om ons kruis en de smartelijke ervaringen die wij mee moeten maken, te dragen met veel geduld en onderwerping aan God. Wij moeten, als het ware, één uur met Hem wandelen, en tien dagen verdrukking hebben. "Want wij hebben hier geen blijvende stad, maar wij zoeken de toekomstige. Laat ons dan door

Hem altijd Gode opofferen een offerande des lofs, dat is de vrucht der lippen die Zijnen naam belijden," Hebreëen 13:14, 15.

Er zijn *twee redenen* waarom de overdenking van de korthed van ons leven, ons behoort te brengen tot het geduldig dragen van het kruis.

1. De eerste reden is deze: *een Christen mag er op zien dat hij nadert tot het eeuwige leven en naar een nimmer eindigende gelukzaligheid*. Hij mag verwachten dat het hem eens zal gegeven worden neer te zitten in de schaduw van die gezegende Boom des Levens, waar dat zalige gezelschap van heilige engelen is, en waar al de verlostes des Heeren zijn, en eeuwig zullen blijven. Daar zullen wij op volmaakte wijze alle zielvertroostende blijdschap en ziels bevredigende verlustiging genieten. Al onze vermakingen zijn daar samen aanwezig. Ongetwijfeld zal de hoop daarop een Christen doen buigen onder zijn zwaarste kruis en lijden en daardoor zal hij het dragen met een buitengewoon groot geduld en onderwerping. Hij mag getroost zijn in zijn duisterste nacht. O Christenen, de dag komt en de tijd nadert, wanneer al deze boeien van uw handen zullen vallen, en al deze ketenen van ongerechtigheid van uw voeten zullen afgenomen worden, en u in vrijheid zal gesteld worden, en u uitgenodigd zal worden in te komen en deze zielverrukkende blijdschap en zaligheid die Boven is, te genieten.

2. Er is een tweede reden, waarom de overdenking van de korthed van onze tijd ons mag bemoedigen en helpen onze kruisen en ons lijden met geduld te dragen. *De rechte kennis van de korthed van ons leven en de kortstondigheid van de ellenden waaraan wij hier onderworpen zijn zal ons bemoedigen onze kruisen met lijdzaamheid te dragen*. Want iemand die de korthed van zijn tijd en de korthed van zijn lijden waaronder hij verkeert inziet zal verlangen naar die heerlijke dag, wanneer zijn zon zal opgaan en nooit meer zal ondergaan, maar hij zal dan altijd een nimmer eindigende en eeuwige dag hebben. Mag dit een Christen niet bemoedigen zijn ellenden met veel geduld te dragen, wanneer hij door alles heen mag zien op die gezegende dag, wanneer hij niet meer beproefd zal worden, maar zich verblijden zal met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde? Wanneer hij niet meer in duisternis zal verkeren, maar eeuwig zal wonen in de stralen van het ontoegankelijk Licht? Daarom willen wij alleen dit tot u zeggen: wees niet ongeduldig onder uw smartelijke ellenden en in uw kruiswegen. O, dat u hiervan ook overreed moge zijn dat de dag nadert en nabij is, wanneer al uw moeite zal ophouden en zal verdwijnen en vergaan. O, welk een dag zal dat zijn, wanneer al deze schaduwen zullen verdwenen zijn, en het u zal vergund worden de Heere te zien gelijk Hij is, van aangezicht tot aangezicht! Wanneer al uw treuren en kermen over de zonde niet meer zal gehoord worden en in plaats van de stem van treurigheid, de stem van vreugde en blijdschap zal gehoord worden!

O Christenen, gevangenen der hoop en verwachters van de kroon, troost uzelf onder uw droevigste kruis en ellenden, met de hoop en verwachting dat de dag nadert dag, ja, die gezegende dag, in welks morgenstond u verheven zult worden boven het bereik van uw ongelooft. Wanneer al de geveinsden worden neergedrukt, ver beneden het bereik van hun geloof, en de natuurlijke mens zal worden neergedrukt beneden het bereik van zijn vermetelheid. O, laat dan uw begeerten op die dag gezet zijn en verlangen naar die dag! Christenen, wees er van verzekerd, al moet u al uw dagen doorbrengen in droefheid en in bitterheid van uw geest, er nochtans een dag komt die al uw verliezen zal vergoeden en dat

er dan een beker van eeuwige blijdschap en vreugde aan u zal worden aangeboden, en in uw hand zal worden gegeven. O, zal dat geen uitnemende dag zijn? Voorzeker, de vreugde van die dag zal onuitsprekelijk zijn.

II De tweede lering die u in de tekstwoorden kunt opmerken is, *dat de kennis van de kortstondigheid van ons leven door een Christen kan verkregen worden, terwijl hij nog op aarde is*. Dit is duidelijk uit Davids woorden en het is ook duidelijk uit de ervaring van Mozes: "Gij doet de mens wederkeren tot verbrijzeling en zegt: Keert weder, gij mensenkinderen." En wat is een mens? "Zij zijn gelijk het gras dat verandert; in de morgenstond bloeit het en het verandert, des avonds wordt het afgesneden en het verdort," Psalm 90:6. Het is ook duidelijk uit Jacobs ondervinding in Genesis 47:9 "Weinig en kwaad zijn de dagen der jaren mijns levens geweest."

Maar misschien zullen sommigen zeggen: waartoe is het nodig dat zo sterk aan te dringen? Wie weet niet dat zijn dagen op aarde kort zijn? Maar ik antwoord: ach, dat de gedachten daaraan diep in ons hart gegraveerd waren, als met een ijzeren griffie, en met de punt van een diamant. Dat die overdenkingen met ons mochten opstaan in de morgen en met ons neerliggen in de nacht, en altijd bij ons waren. Indien wij de gedachten over de korthed van onze tijd in ons hart gegraveerd hadden, zouden zij een spoor in onze zijde zijn, om dat werk te doen wat onze eeuwige belangen van onze ziel aangaat.

Wij zullen nu in het kort zeven *voorrechten aan u voorstellen* die een christen verkrijgt die de gedachten over de korthed van zijn leven met zich mee draagt.

1. Het eerste voorrecht is dit: *het zal de christen opwekken en aanzetten tot hemelsgezindheid, om die dingen te bedenken die boven zijn*. In Hebr. 13: 14, 15 zegt de apostel: "Wij hebben hier geen blijvende stad." En welke vrucht kwam daaruit voort? Deze: "Laat ons dan daarom altijd Gode opofferen een offerande des lofs, dat is de vrucht der lippen die Zijn naam belijden." Wij zien dat de overdenking van de korthed van ons leven goed is, ook al was er geen andere reden dan om met de eeuwige dingen bezig te zijn. Ja, deze woorden zijn meer dan voldoende om te bewijzen dat het overdenken van de korthed van onze tijd en van de kortstondigheid van ons leven nuttig is. En daarom, indien het zo is, behoorden wij er naar te verlangen, en behoren wij onze genegenheden en begeerten te vestigen op de dingen die boven zijn. Wij behoren ons hele hart te zetten op die heerlijke en kostelijke parel van onze kroon die zo schoon schittert voor de gelovige zoals er staat in 1 Thessalonicenzen 4:17 "Wij zullen tezamen met hen opgenomen worden in de wolken, den Heere tegemoet in de lucht; en alzo zullen wij altijd met de Heere wezen." O, verlang naar die dag, en laten uw harten méér hunkeren naar de uitmuntende dingen die boven in de hemel zijn.
2. Het tweede voorrecht dat komt tot iemand die gedachten met zich omdraagt over de vergankelijkheid van zijn leven en over de korthed van zijn tijd, is dit: *het zal meer soberheid en matigheid veroorzaken in het najagen van de wereldse genoegens en van de vermaken van het tegenwoordige leven*. Dit is duidelijk uit het gebod dat in 1 Thessalonicenzen 5:8 gegeven is: "Maar wij die des daags zijn laat ons nuchter zijn, aangedaan hebbende het borstwapen des geloofs en der liefde, en tot een helm de hoop der zaligheid." Indien de gedachten aan de korthed van ons leven op ons hart gegraveerd waren, waarom zouden wij ons dan zo kwellen met de pijnigende zorgen van dit leven, die ons in het minst geen nut doen? Waarom matten wij onszelf af door ijver van hetgeen dat niets dan ijdelheid is? O, Christenen, laat nu uw

matigheid in het najagen van de dingen van deze wereld bij alle mensen bekend worden! Want ziet, de komst des Heeren genaakt, om wraak te nemen op de goddelozen met vlammend vuur en met eeuwige afsnijding door de rechtvaardige Rechter.

3. Een derde voorrecht dat verkregen wordt door een Christen die ernstige gedachten en indrukken heeft van de kortstondigheid van zijn leven, is dit: *het zet hem aan tot grote ernst en naarstigheid in het waarnemen van de plichten*. Het maakt hem naarstig en waakzaam in zijn weg tot die gezegende rust die bereid is voor al de verlost des Heeren. Dit was het argument wat onze Heere Jezus Zelf heeft gebruikt: "Ik moet werken de werken Desgenen Die Mij gezonden heeft, zolang het dag is; de nacht komt wanneer niemand werken kan," Johannes 9:4. Daarom o Christenen, zolang het heden genaamd wordt, wekt uzelf op te werken hetgeen tot uw eeuwige zaligheid nodig is. Wij weten niet hoe plotseling de schaduwen van de eeuwigdurende avond over ons zullen uitstrekken, wanneer wij worden opgeroepen door God om van hier te verhuizen en heen te gaan. En o, bent u niet bang dat u verbannen zult worden, wanneer de nacht nadert, eer uw werk klaar is? Ja, ik ben bang dat velen dat grote werk van de zaligheid van hun ziel nog moeten beginnen, wanneer de dood hen zal oproepen om te verschijnen voor Gods vreeslijk gericht en Zijn rechterstoel. O, wees toch bevreesd en wordt vervuld met ontzag, want de nacht mag nabij en ophanden zijn! Om die reden zeggen de Epicuristen: 'laat ons eten en drinken, want morgen sterven wij!' Zij maken er een argument van dat het leven kort is, om zichzelf aan te zetten tot vermaak in hun lusten. Doch laten wij waakzaam en naarstig zijn, want wij weten niet of wij morgen moeten sterven. Wij willen u deze raad geven: wees meer in overdenking van de dingen die vóór u zijn, dan in de dingen die achter u zijn. Ziet meer op het einde dan op hetgeen voorbij is, en "jaagt naar het wit tot de prijs der roeping Gods, die van boven is in Christus Jezus."

4. Er is een vierde voorrecht dat iemand krijgt door de beschouwing van de kortheid van zijn leven. *Hij komt tot de kennis van de staat waarin de mens eens geschapen was*. Zeker, hij was geschapen naar een allerheerlijkst beeld, naar een edele gelijkenis en copie, ja naar het meest gezegende en heerlijke beeld van God. Doch de mens kwam tot een jammerlijke en vervloekte begeerte om God gelijk te zijn, waardoor hij uit die gezegende staat viel, en zijn ganse nageslacht in hem, zodat hij ons en zichzelf maakte tot voorwerpen van Gods toorn en eeuwige wraak. Maar God zij eeuwig geprezen, Die een verse en levendige Weg heeft uitgevonden, waardoor wij mogen ontkomen aan de vloek die door de zonde op alle mensen ligt.

5. Het vijfde voorrecht wat verkregen wordt door hen, die de gedachten aan de kortheid van hun leven in hun hart hebben gegraveerd gekregen, is dit: *het is een krachtige hulp tot doding van deze drie afgoden onder welke macht wij zo vast gebonden zitten*.
 - ??Het is een uitnemende hulp om die afgod van vertrouwen te doden.
 - ??Het helpt u de afgoden van liefde die u overheerst, te doden.
 - ??Het helpt u de afgod van vrees te doden.

1. De afgod van vertrouwen is als wij vertrouwen op een andere macht dan God. "Vertrouwt niet op prinsen, op 's mensenkind, bij hetwelk geen heil is," Psalm 146:3. Bij hen is geen hulp te vinden.

2. Het zal u helpen in de doding van de afgod van liefde, die ons overheerst. De afgod van liefde is, iets anders meer lief te hebben dan God. Jesaja 2:22 "Laat gijlieden dan af van de mens, wiens adem in zijn neus is, want waarin is hij te achten?"
3. En de afgod van vrees is, wanneer wij iets meer vrezen dan God. "Wie zijt gij, dat gij vreest voor de mens die sterven zal, en voor eens mensenkind dat hooi worden zal?" Jesaja 51:12. Nu, de overdenkingen van de korthed van ons leven en van onze bestemde tijd zouden ons doen sterven aan deze grote afgoden.
6. Het zesde voorrecht dat iemand krijgt op wiens hart de gedachten van de korthed van zijn leven zijn gegraveerd, is dit: *hij zal voortgang maken in een heilige bewondering en in een uitermate grote verbazing over de neerbuigende liefde van Jezus Christus.* "De mens van een vrouw geboren is kort van dagen en zat van onrust," Job 14:1. O, welk een wonder is het te zien dat God Zich vermaakt in het stof Zijner voeten en het maakt tot een voorwerp van Zijn liefde, ja hen, die maar stof zijn! Dit is zeker een verborgenheid welke wij niet kunnen begrijpen of bevatten.
7. Een zevende of laatste voorrecht dat geschonken wordt aan iemand die de gedachten van de kortstondigheid van zijn leven met zich omdraagt, is dit, *dat God Zelf van dit argument gebruik maakt om medelijden met zo'n mens te hebben, en dat Hij zich over zulk een ontfermt.* Het is zeker dat God deze weg houdt, zoals duidelijk blijkt uit Psalm 78:38, 39 waar wij lezen: "Doch Hij barmhartig zijnde, verzoende de ongerechtigheid, en verdierf ze niet, maar wendde dikwijls Zijn toorn af, en wekte Zijn ganse grimmigheid niet op," -en om welke reden? "Hij bedacht dat zij vlees waren, een wind die henegaat en niet wederkeert."

III Een derde opmerking die wij over de tekstwoorden maken is, *dat de korthed en de kortstondigheid van ons leven en onze toegemeten tijd, zonder enige twijfel door God zijn bepaald, zodat wij niet kunnen gaan buiten de grenzen van de tijd die voor ons bestemd zijn.* Dat is te bewijzen uit Job 14:14 "Ik zou al de dagen mijns strijds hopen, totdat mijn verandering komen zou." Job begint dit hoofdstuk met te zeggen dat "wij kort van dagen en zat van onrust zijn," zodat wij, als hij spreekt over de dagen zijns strijds, daardoor de dagen van zijn leven moeten verstaan. De overweging dat God onze levenstijd bestemd heeft, zal een groot voorrecht voor ons worden, want wie kan zijn Maker van onrecht beschuldigen? Want Hij doet zekerlijk alle dingen wèl, en Zijn besluiten zijn wijs, en tot een heerlijk einde. Hoewel Zijn beschikking over ons hier menigmaal betwist wordt, geloof mij toch, dat de dag komt wanneer wij al Zijn wegen zullen onderschrijven met deze woorden: "Hij heeft alles wèlgedaan."

O, verlang naar die dag, wanneer dat zal geschieden. Voorzeker, allen die nu voor Zijn troon zijn rechtvaardigen Hem, en zij erkennen dat Hij alle dingen wèl gedaan heeft. O, dat wij nu mochten leren stil te zijn en dat wij mochten berusten in de uitvoering van al Zijn beschikkingen! O, dat wij konden leren onze mond in het stof te steken, wat Hij ook met ons doet! Want wij mogen er van overtuigd zijn, dat "alle dingen moeten medewerken ten goede van hen die God liefhebben," en zich in Hem verlustigen.

Tenslotte, de korthed en kortstondigheid van ons leven spreken ons van de grote liefde en van de weergalozе verlustiging die God in zondaren heeft. Hij verlangt naar de dag wanneer al de verlostes des Heeren bij Hem zullen zijn, om daar altijd te blijven en voor eeuwig alle soorten van zielsverlustiging te genieten. O, wanneer zal die dag komen, wanneer wij deze aardse, stoffelijke tabernakel zullen verlaten, en wij zullen

worden gebracht tot het bezit van die gezegende tabernakel welke niet met handen gemaakt is? O, verlangt naar die dag!

Maar wij behoren onderworpen te zijn aan Gods beschikking en aan Zijn welbehagen over ons. Daarom mogen wij ook niet met Hem twisten over de korthed en kortstondigheid van ons leven hier op aarde.

Velen onder ons mogen wel zeggen, dat wij geen korte levenstijd van de *Heere* hebben ontvangen, maar dat *zij zelf* hun leven verkort hebben. Want van de goddelozen wordt gezegd, 'dat zij hun dagen niet ter helft zullen brengen.' En zeker, diegenen voor wie hun hemel en blijdschap zal eindigen wanneer hun leven eindigt, mogen hun leven en hun bestemde tijd wel kort achten.

Maar geloof mij, zij die gebruik gemaakt hebben van hun leven tot zo'n nut en doel als de gemeenschap en omgang met God te zoeken en te onderhouden, die zullen ongetwijfeld straks een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde genieten.

Nu, wij wensen dat wij onze ogen mogen sluiten bij de dood, in het uitzien dat die dag zal aanbreken, wanneer onze gezegende Heere Jezus op de wolken zal komen.

O, houdt in gedachten de uitnemendheid van die kostelijke en zalige dag wanneer wij verheven zullen zijn boven al onze gebreken, want daar zal geen ongeloof ons meer volgen.

Laat de overdenking van die dierbare en zalige dag uw harten vertroosten onder al uw tegenheden, en wacht geduldig op uw eeuwige verlossing. Amen.